

ဆရာအတွက် အမှာစာ

ဤအမှာစာတွင် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်မိတ်ဆက် (Introduction)၊ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ (Lesson Plans) နှင့် ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းချက် (Glossary of Words) ဟူ၍ အဓိကအပိုင်း ၃ ပိုင်း ပါရှိသည်။

၁။ ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်မိတ်ဆက်

- (က) ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ကြားနည်းပညာကိုခြုံငုံတင်ပြခြင်း
- (ခ) ထိရောက်သောသင်ကြားသင်ယူမှုအတွက်အခြေခံစည်းမျဉ်းများ
- (ဂ) ဘလွန်းမီ၏ သင်ယူမှုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း (Bloom's Taxonomy)
- (ဃ) သင်ခန်းစာသင်ကြားခြင်းအဆင့်ဆင့်တွင် မေးမြန်းနိုင်သောမေးခွန်းများ
- (င) ၂၁ ရာစုကျွမ်းကျင်မှုများ (21st Century Skills) နှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှုများ (Soft Skills)
- (စ) စာသင်ခန်းအဆင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းကို ခြုံငုံတင်ပြခြင်း
- (ဆ) အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းအဆင့်စာသင်ခန်းများအတွင်း လူမှုရေးရှုထောင့်များကိုခြုံငုံတင်ပြခြင်း
- (ဇ) သင်ရိုးမာတိကာ (Syllabus) နှင့် စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာသင်ခန်းစာအစီအစဉ် (Year Plan)

(က) ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ကြားနည်းပညာကိုခြုံငုံတင်ပြခြင်း-

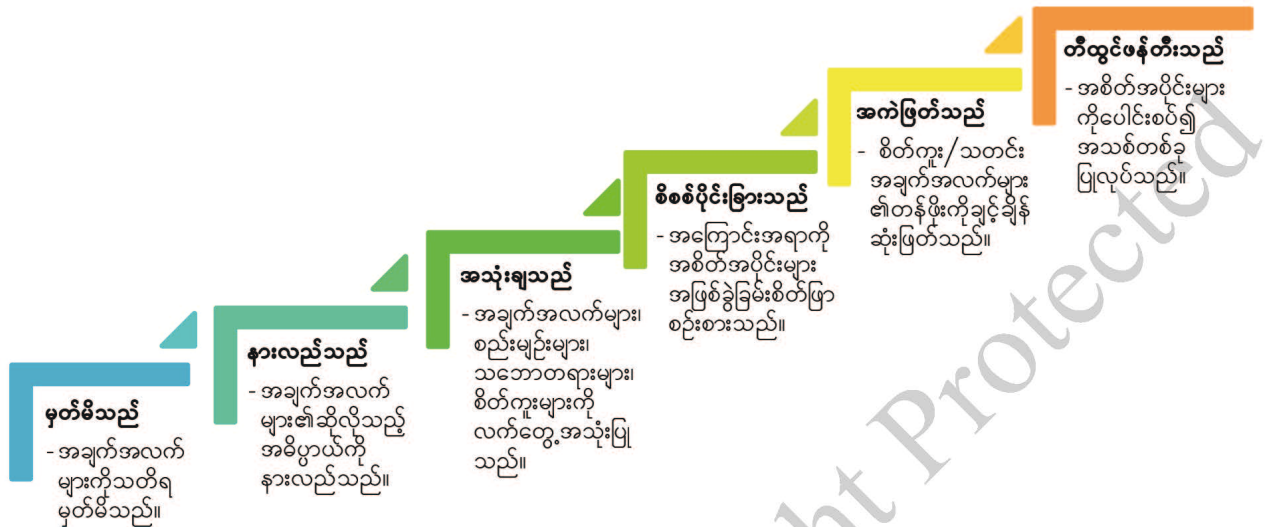
- ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ကြားသည့် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းအဆင့် စာသင်ခန်းများတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အဓိကအချက်များကိုလေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။
- သင်ခန်းစာများသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပြီး ကျောင်းသားများ၏ လက်တွေ့ဘဝနှင့် ဆီလျော်၍ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။
- ကျောင်းသားများသည် တက်ကြွစွာသင်ယူကြပြီး အတန်းဖော်များနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။
- ဆရာများသည် ကျောင်းသားများအတွက် လက်တွေ့ဘဝတွင် တွေ့ကြုံရမည့် အခက်အခဲပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရသည့်အခြေအနေများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ ဖန်တီးပေးသည်။
- ကျောင်းသားများသည် ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း (problem solving) နှင့် အဆင့်မြင့်ဆန်းစစ်တွေးခေါ်ခြင်း (higher level critical thinking) ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။
- ဆရာက ကျောင်းသားများအား ရှင်းပြသည်၊ မေးခွန်းများမေးသည်၊ နားထောင်သည်။ ကျောင်းသားများက ဆွေးနွေးကြသည်၊ မေးခွန်းများမေးကြသည်၊ နားထောင်ကြသည်။

(ခ) ထိရောက်သောသင်ကြားသင်ယူမှုအတွက်အခြေခံစည်းမျဉ်းများ-

- ✓ ထိရောက်သော သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများအတူတကွ အောက်ပါတို့ကိုဆောင်ရွက် ကြသည်။
- ✓ ကျောင်းသားများအတွက် ဆရာက သင်ယူမှုကို ရှင်းလင်း အောင်ဆောင်ရွက်ပေးသည်။
- ✓ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများသည် သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းမျိုးစုံ အသုံးပြုကြသည်။
- ✓ ပုံမှန်အားဖြင့် ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများသည် တိကျရှင်းလင်းသော အကြံပြုချက်(feedback) များပုံမှန်ရှိနေကြသည်။

သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes)- သင်ယူမှုအချိန်ကာလတစ်ခုအဆုံး၌ ကျောင်းသားများအား မည်သည့် အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ စိတ်နေသဘောထား၊ တန်ဖိုးထားမှုများကိုသိရှိသွားစေရန်၊ နားလည်သွားစေရန်၊ ပြုလုပ်နိုင်စေရန်မျှော်မှန်းထားသည်ကို ရှင်းလင်းစွာအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော ဖော်ပြချက်များပါရှိသည် (သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ (Lesson plans) ကိုကြည့်ပါ)။

(ဂ) ဘလွန်းမိ၏ သင်ယူမှုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း (Bloom's Taxonomy)- အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းအဆင့် ကျောင်းသားများတွင် အဆင့်မြင့်စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုစွမ်းရည်များ (higher order thinking skills) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ (lesson plans)နှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ (activities)တွင် ဘလွန်းမိ၏ သင်ယူမှုအဆင့်များထည့်သွင်းထားသည်။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များတွင် ယင်းအဆင့်များကိုဖော်ပြသည့် အဓိကစကားလုံးများ (မှတ်မိသည်၊ နားလည်သည်၊ အသုံးပြုသည်၊ စိစစ်ပိုင်းခြားသည်၊ အကဲဖြတ်သည်၊ တီထွင်ဖန်တီးသည် အစရှိသည်) ကို ရှာဖွေကြည့်ပါ။

ဘလွန်းမိ၏ သင်ယူမှုအဆင့်များပြပုံ

(ဃ) သင်ခန်းစာသင်ကြားခြင်းအဆင့်ဆင့်တွင်မေးမြန်းနိုင်သောမေးခွန်းများ- ဆရာသည် သင်ခန်းစာ၏အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးအဆင့်များတွင် အောက်ဖော်ပြပါမေးခွန်းများကို မေးမြန်းဆန်းစစ်သင့်ပါသည်။

သင်ခန်းစာအစတွင်

- ✓ ယခုသင်မည့် သင်ခန်းစာပြီးဆုံးသွားလျှင် ကျောင်းသားများသည် မည်သည့်ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အသိပညာများကို သင်ယူရရှိသွားမည်နည်း။
- ✓ စီစဉ်ထားသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရန် ကျောင်းသားများကို မည်သို့ စုစည်းမည်နည်း။
- ✓ ဆရာအတွက် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်သနည်း။ ကျောင်းသားများသည် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်သနည်း။
- ✓ ဆရာအတွက် မည်သည့်ကိရိယာ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လိုအပ်သနည်း။ ကျောင်းသားများသည် မည်သည့် ကိရိယာ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများလိုအပ်သနည်း။
- ✓ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို မည်သို့ရရှိစုစည်းပြီး အသုံးပြုမည်နည်း။
- ✓ မည်သည့် ရလဒ်ရလိမ့်မည်ဟု သင်ထင်သနည်း။

သင်ခန်းစာအလယ်တွင်-

- ✓ သင်ခန်းစာ/သင်ယူမှုလုပ်ငန်းသည် မျှော်မှန်းထားသကဲ့သို့ဖြစ်နေမှု ရှိမရှိ။
- ✓ ကျောင်းသားများက သင်ခန်းစာကို နားလည်စေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ဆရာအနေဖြင့် လိုအပ်သော အခြားသတင်းအချက်အလက်များ ရှိမရှိ။

သင်ခန်းစာအဆုံးတွင်-

- ✓ မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း ဆရာ၏ သင်ကြားမှုလုပ်ငန်း ပြီးမြောက်ခဲ့ခြင်း ရှိမရှိ။
- ✓ သင်ခန်းစာသည် ကျောင်းသားများကို စဉ်းစားတွေးခေါ်စေသည့် အခြားမေးခွန်းများ ထွက်ပေါ်စေခဲ့ခြင်း ရှိမရှိ။

- ✓ အခြားသင်နည်းတစ်မျိုးနှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သင့်ခြင်း ရှိမရှိ။
- ✓ ဆရာ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားများသည် ဤသင်ခန်းစာမှ မည်သည်တို့ကို သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြသနည်း။
- ✓ ဆရာ၏သင်ကြားမှုသည် ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ သင်ခန်းစာပါသဘောတရားများ နားလည်မှုကို စစ်ဆေးရန် အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့ခြင်း ရှိမရှိ။
- ✓ ဤသင်ခန်းစာကိုလည်းကောင်း၊ နောင်သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာကိုလည်းကောင်း ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် မည်သည်တို့ကို ထည့်သွင်းသင်ကြားရန် လိုအပ်မည်နည်း။

(င) စာသင်ခန်းအဆင့်တတ်မြောက်မှုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းကို ခြုံငုံတင်ပြခြင်း- သင်ယူမှုအတွက် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုအားလုံး၏ ၉၀% ကိုသင်ကြားနေစဉ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားနှင့်ဆရာတို့အား အကြံပြုချက်များ(Feedback)ချက်ချင်းပေးရန်အတွက် စာသင်ခန်းအဆင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းကို အသုံးပြုသည်။ နောင်တွင် မည်သို့သင်ယူရန် လိုအပ်သည်ကိုခွဲခြားသိရှိနိုင်စေရန် ကူညီပေးသည်။ ဆရာများသည် ထိရောက်သော သင်ကြားရေးနည်းဗျူဟာများနှင့် ထိရောက်မှုနည်းသောသင်ကြားရေးနည်းဗျူဟာများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း လေ့လာကြည့်ရှု ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

(၁) စာသင်ခန်းအဆင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတွင် အောက်ပါနည်းလမ်းများပါဝင်သည်။

- ✓ **ကျောင်းသားဖဟိုပြုမှု-** ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများသည် သင်ကြားရေးထက်သင်ယူမှုကို လေ့လာကြည့်ရှုရေးနှင့် သင်ယူမှုပိုမိုကောင်းမွန်ရေးကို ပိုမိုအလေးထားကြသည်။ ကျောင်းသားများသည် (ဆရာက မည်သည်ကို လုပ်ဆောင်ရန်ပြော၍မဟုတ်ဘဲ) မည်သည်ကိုသင်ယူရန် နားလည်ကြသည်။
- ✓ **ဆရာ၏ဆုံးဖြတ်စီစဉ်မှု-** ဆရာအသီးသီးသည် မည်သည်ကို၊ မည်သို့စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရမည်နှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသည့်အချက်အလက်များကို မည်သို့အသုံးပြုဆောင်ရွက်မည်ဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်သည်။
- ✓ **ကျောင်းသား၏တက်ကြွသောပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု-** ကျောင်းသားများသည် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ပါဝင်သောကြောင့် မိမိတို့မည်သည့်အရာကို သင်ယူသင့်သည်ကို ပိုမို နားလည်ကြသည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့၏စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (Self-Assessment)တွင်လည်း ပိုမို ကျွမ်းကျင်လာသည်။ ကျောင်းသားများသည် ဆရာက ၎င်းတို့ကို သင်ယူသူအဖြစ် စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြောင်း သတိပြုမိသောအခါ သင်ယူလိုစိတ် မြင့်မားလာသည်။
- ✓ **သင်ကြားသင်ယူစဉ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း(Formative Assessment)-**သင်ကြားသင်ယူစဉ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းသည် ကျောင်းသား၏ သင်ယူမှုတိုးတက်မှု အခြေအနေအကြောင်းကို ဆရာသိရှိစေသော အထောက်အထားများဖြစ်သည်။ သင်ကြားသင်ယူစဉ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှသာ ဆရာက ကျောင်းသား၏ သင်ယူမှုတိုးတက်စေရန် ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဆရာက ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုဆိုင်ရာအထောက်အထားကို အကောင်းဆုံး မည်သို့မှတ်သားမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်လိုအပ်သည်။ သို့မှသာရရှိသည့် အထောက်အထားအပေါ်မူတည်၍ ဆရာက ကျောင်းသား၏ သင်ယူမှုတိုးတက်စေရန် မိမိ၏သင်ကြားမှုကို ထိန်းညှိနိုင်သည်။ ဆရာများ၏ သင်ကြား-သင်ယူစဉ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုစွမ်းရည်နှင့် နည်းလမ်းများပိုမို ကောင်းမွန်စေရေးအတွက် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှုများ (Soft skills: C-၅လုံး) ဖွံ့ဖြိုးရေးကို စတင် ဆောင်ရွက်ရန်အရေးကြီးသည်။ ဆရာတိုင်းတွင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ကျွမ်းကျင်မှုများရှိလျှင် သင်ခန်းစာတိုင်းတွင် ကျောင်းသားများ၏သင်ယူမှုကို အားပေးမြှင့်တင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(၂) စာသင်ခန်းအဆင့်သင်ကြားစဉ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းအတွက်နည်းဗျူဟာများ

- ✓ **လေ့လာကြည့်ရှုခြင်း (Observation)-** လက်တွေ့လုပ်ငန်းများ၊ သရုပ်ပြလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်နေကြစဉ် ပုံများအပါအဝင် အုပ်စုလိုက်ဆောင်ရွက်ကြပုံများကို ဆရာက တိုက်ရိုက်လေ့လာကြည့်ရှုခြင်းနှင့် တွေ့ရှိချက်များကို မှတ်တမ်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသောကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှုများ (Soft Skills: C-၅လုံး)ကိုလည်း လေ့လာကြည့်ရှုပါ။

- ✓ **မေးခွန်းများမေးခြင်း (Questioning)**- ဆရာသည် ကျောင်းသားများ၏ သိနားလည်မှု (ဘလွန်းမိ၏ သင်ယူမှု အဆင့်ခွဲခြားခြင်း)ကို ဆုံးဖြတ်ရန် မေးခွန်းများမေး၍ ရရှိသောရလဒ်အရ ၎င်း၏သင်ကြားမှုကို ချိန်ဆသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သင်ခန်းစာများ သို့မဟုတ် သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတွင်သာမက စာသင်ကြားစဉ် အချိန်မရွေးဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။
- ✓ **ကျောင်းသားများ၏သင်ယူမှုဂျာနယ် (Student Learning Journal)**- ဆရာသည် စဉ်းစားဖြေဆိုရသည့် မေးခွန်းများ (Open-Ended Questions) (ဥပမာ- မည်သည်ကိုသင်ယူခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်၊ မည်သည်ကို သင်ယူရန် လိုအပ်နေသေးသည်)ကိုပေး၍ ကျောင်းသားများအား လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်တွင် အဖြေများ ရေးသားစေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သင်ယူမှုဂျာနယ်ရေးခြင်းကို သင်ခန်းစာပြီးဆုံးသောအခါ ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်းအဖြစ် သုံးနိုင်သည်။ ထို့အပြင် နောက်သင်ခန်းစာအစတွင်လည်း ကျောင်းသားများအား သူတို့သိပြီးသော ယနေ့ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြန်ချရေးခိုင်းခြင်းဖြင့် အထက်ပါနည်းလမ်းကိုအသုံးပြုကာကျောင်းသားများ ရရှိထားသောဗဟုသုတအခြေအနေကိုစစ်ဆေးနိုင်သည်။ ဆရာသည် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုဂျာနယ် များကို နမူနာ (ဥပမာ- ၁၀အုပ်) ကောက်ယူကြည့်၍ တစ်တန်းလုံး၏ တတ်မြောက်မှု အခြေအနေ သို့မဟုတ် ယခင်ရှိပြီးသားဗဟုသုတကို ခြုံငုံအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် တွေ့ရှိချက်အပေါ် မူတည်၍ သင်ကြားမှုထိန်းညှိခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(စ) ၂၁ရာစုကျွမ်းကျင်မှုများ (21st Century Skills)နှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှုများ (Soft Skills)- လူငယ်များသည် ရှုပ်ထွေးသောကမ္ဘာလောကကြီးတွင် လျှောက်လှမ်းရမည့်ဘဝခရီးနှင့် အလုပ်ခွင်အတွက် ၂၁ ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှုများ လိုအပ်ပါသည်။ C-၅လုံး (5-C's) သို့မဟုတ် သင်ယူမှု အတွက်အရေးကြီးသောကျွမ်းကျင်မှုများမှာ-

- ✓ **ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (Collaboration)** အုပ်စုဖြင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း (Group work)- ကျောင်းသားများအား အုပ်စုဖြင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တတ်ရန်၊ အတွေးအခေါ်များမျှဝေခြင်းနှင့် အခက်အခဲ များကို ပူးပေါင်းအဖြေရှာတတ်ရန် အားပေးသည်။
- ✓ **ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း (Communication)**- နှုတ်အားဖြင့်၊ ကိုယ်ဟန်အမူအရာအားဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်း၊ စာရေးခြင်း၊ စကားပြောခြင်း၊ နားထောင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။
- ✓ **လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဖန်ခြင်းနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း (Critical Thinking and Problem Solving)**- ကျောင်းသားများအား ပြဿနာများ၏အဖြေများကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် အမှားပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးသည်။
- ✓ **တီထွင်ဖန်တီးခြင်း (Creativity and Innovation)**- အတွေးအခေါ်အယူအဆသစ်များ ရှာဖွေခြင်းနှင့် ပြဿနာများကို ရှင်းခြင်းတို့ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းဘောင်အတွင်းမှ အပြင်သို့ထွက်၍ တွေးခေါ်စေခြင်း ဖြစ်သည်။
- ✓ **နိုင်ငံသားကောင်းဖြစ်ခြင်း (Citizenship)**- ကျောင်းတွင်းလူမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်းစိတ်ဓာတ်ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

(ဆ) အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းအဆင့်စာသင်ခန်းများအတွင်းလူမှုရေးရှုထောင့်များကိုခြုံငုံတင်ပြခြင်း (ကျား-မ၊ လူမျိုးစု၊ လူမှုရေးအဆင့်အတန်းနှင့် မသန်စွမ်းမှု)- အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ(၂၀၁၄)၌ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် မတူကွဲပြားခြားနားခြင်း (Diversity) ကို နားလည်လက်ခံသော၊ တန်းတူညီမျှမှု (Equality)ကို အလေးထားသော၊ ဒီမိုကရေစီအလေ့အကျင့်နှင့် လူ့အခွင့်အရေး (Human Rights) ဆိုင်ရာစံနှုန်းများကို တန်ဖိုးထားသော တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုအသီးသီး၏ ကြွယ်ဝသော စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကို မြှင့်တင်နိုင်စွမ်းရှိသော နိုင်ငံသားကောင်းများကို မွေးထုတ်ပေးနိုင်သည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖြစ်သည့်အပြင် နိုင်ငံတကာ ပညာရေးသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

အခြေခံစည်းမျဉ်းအနေဖြင့် အခြေခံပညာအဆင့်စာသင်ခန်းများသည် ကျား-မ၊ လူမျိုးစု၊ လူမှုရေးအဆင့် အတန်းနှင့် မသန်စွမ်းမှုတို့ကို မခွဲခြားဘဲ ကျောင်းသားအားလုံး အကျုံးဝင် (Inclusive) စေရန်ဖြစ်သည်။ အားလုံး အကျုံးဝင်ပြီး သာတူညီမျှမှု (Equity) ရှိသော ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်သည် ကျောင်းသား ကျောင်းသူတစ်ဦးစီ၏ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ နှင့်တန်ဖိုးထားမှုကို လေးစားပြီး တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးမတူညီသော ကွဲပြားခြားနားမှုကို နားလည်အသိအမှတ်ပြုကာ ကျောင်းသားအားလုံး ပညာသင်ကြားခွင့်ရစေမည်ဖြစ်သည်။

ဆရာသည် နိုင်ငံသားကောင်းဖြစ်စေရန် စေ့ဆော်ပေးသည့် လိုလားဖွယ်ရာ အပြုသဘောဆောင်သည့် သဘောထားများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများပါသည့် မိမိ၏လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို နမူနာကောင်းများအဖြစ် ကျောင်းသားများအား ပြသရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းအပြုသဘောဆောင်သည့် သဘောထားများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများသည် ကျောင်းသားများတွင် နိုင်ငံသားကောင်းစိတ်ဓာတ်များ ပေါက်ဖွားလာစေမည် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ဆရာသည် မိမိ၏စာသင်ခန်းအတွင်း လူမှုရေးဘက်လိုက်မှုများကို သတိပြုရှောင်ကြဉ်ရမည်။ ယင်းတို့မှာ တရားသေစွဲမှတ်ထားသောအခန်းကဏ္ဍများ (Stereotyped Roles)၊ မတူညီသောယဉ်ကျေးမှုနှင့် မတူညီသောလူမျိုးစု နိုင်ငံသားများအကြား ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ၊ လူမှုရေးအဆင့်အတန်းအရ ဘက်လိုက်မှုများ၊ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးစံများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများကို လျစ်လျူရှုခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ဆရာသည် မိမိ၏စာသင်ခန်း၊ သင်ခန်းစာများ၊ ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် သာတူညီမျှမှုနှင့်အားလုံး အကျုံးဝင်မှုကို အားကောင်းစေသည့် အခြားဥပမာများ၊ အခွင့်အလမ်းများကို ရှာဖွေပါ။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအားလုံးကို တန်ဖိုးထားလေးစားရေးအတွက် ကျောင်းရှိအခြားဆရာများနှင့်လည်း မိမိ၏စိတ်ကူးများကို မျှဝေဆွေးနွေးနိုင်သည်။

(ခ) သင်ရိုးမာတိကာ(Syllabus)နှင့် စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာသင်ခန်းစာအစီအစဉ် (Year Plan)- ဆဌမတန်း၊
ပထဝီဝင်ဘာသာရပ် သင်ရိုးမာတိကာ၊ စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်(Year Plan)နှင့် သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ်အလိုက်အချိန်ခွဲဝေမှုတို့ကို ဇယားများဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

DBE Box - Copyright Protected

(၁) ဆဌမတန်း (GRADE 6) ပထဝီဝင်ဘာသာရပ် သင်ရိုးမာတိကာ (Syllabus)

နယ်ပယ် (Strand)	သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်များ (Learning Objectives)	သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes)	တတ်မြောက်မှုအညွှန်းတိန်းများ (Achievement Indicators)
သဘာဝ ပထဝီဝင်	<ul style="list-style-type: none"> -ကမ္ဘာပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အရွယ်ပမာဏအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်ရန် -ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုရှင်းပြတတ်ရန် -ကမ္ဘာ့အပိုင်းစုကြီးများပိုင်းခြားထားပုံကိုရှင်းပြတတ်ရန် -လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်ရန် -နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> -ကမ္ဘာပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အရွယ်ပမာဏအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်မည်။ -ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုရှင်းပြတတ်မည်။ -ကမ္ဘာ့အပိုင်းစုကြီးများပိုင်းခြားထားပုံကိုရှင်းပြတတ်မည်။ -လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်မည်။ -နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်မည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> -ကမ္ဘာပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အရွယ်ပမာဏအကြောင်းကိုပြောပြတတ်မည်။ -ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုပြောပြတတ်မည်။ -ကမ္ဘာ့အပိုင်းစုကြီးများပိုင်းခြားထားပုံကိုပြောပြတတ်မည်။ -လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကိုပြောပြတတ်မည်။ -နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကိုခွဲခြားဖော်ပြတတ်မည်။
လူမှုရေး ပထဝီဝင်	<ul style="list-style-type: none"> -လူမှုရေးပထဝီဝင်အဓိပ္ပာယ်ကိုသိရှိနားလည်ပြီးလူမျိုးအုပ်စုကြီးအမျိုးအမည်ကိုရှင်းပြတတ်ရန် -မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသကိုရှင်းပြတတ်ရန် -လူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံကိုလေ့လာသုံးသပ်တတ်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> -လူမှုရေးပထဝီဝင်အဓိပ္ပာယ်ကိုသိရှိနားလည်ပြီးလူမျိုးအုပ်စုကြီးအမျိုးအမည်ကိုရှင်းပြတတ်မည်။ -မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသကိုရှင်းပြတတ်မည်။ -လူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံကိုလေ့လာသုံးသပ်တတ်မည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> -လူမှုရေးပထဝီဝင်အဓိပ္ပာယ်ကိုသိရှိနားလည်ပြီး လူမျိုးအုပ်စုကြီးအမျိုးအမည်ကိုပြောပြတတ်မည်။ -မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသကိုပြောပြတတ်မည်။ -လူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံကိုလေ့လာသုံးသပ်တတ်လာမည်။
ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ပထဝီဝင်	<ul style="list-style-type: none"> -သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဇီဝထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့၏ သဘောသဘာဝကိုရှင်းပြတတ်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> -သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဇီဝထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့၏ သဘောသဘာဝကိုရှင်းပြတတ်မည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> -သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဇီဝထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့၏ သဘောသဘာဝကိုပြောပြတတ်မည်။
ဒေသန္တရ ပထဝီဝင်	<ul style="list-style-type: none"> -အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ရူပအခြေခံများနှင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရူပအခြေခံများကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာတတ်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> -အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ရူပအခြေခံများနှင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရူပအခြေခံများကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာတတ်မည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> -အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ရူပအခြေခံများနှင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရူပအခြေခံများကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာ ပြောပြတတ်မည်။
လက်တွေ့ ပထဝီဝင်	<ul style="list-style-type: none"> -မြေပုံ၏ သဘောသဘာဝကိုနားလည်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> -မြေပုံ၏ သဘောသဘာဝကိုနားလည်လာမည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> -မြေပုံများကို လက်တွေ့ ရေးဆွဲတတ်မည်။

(၂)စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာသင်ခန်းစာအစီအစဉ် (Year Plan) နှင့် သင်ခန်းစာအလိုက်အချိန်ခွဲဝေမှု

သီတင်းပတ်	အချိန်	အခန်းခေါင်းစဉ်	သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်
၁	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ကမ္ဘာ့ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အရွယ်ပမာဏ (၂)ချိန်၊ လူမှုရေးပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်နှင့်လူမျိုးအုပ်စုကြီး များ (၁)ချိန်
၂	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်နယ်ပယ် (၁)ချိန် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (၂)ချိန်
၃	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	မြေပုံအမျိုးအစား (၃)ချိန်
၄	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ (၁)ချိန် လတ္တီကျုနှင့်လောင်ဂျီကျု (၂)ချိန်
၅	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံ (၂)ချိန် လူမှုရေးပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်နှင့်လူမျိုးအုပ်စုကြီး များ (၁)ချိန်
၆	၃	အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင် အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်	မွန်ဂိုလွိုက်အုပ်စုဝင်အန္တယ်များဝင်ရောက် (၁)ချိန် မြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် (၂)ချိန်
၇	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ (၃)ချိန်
၈	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	မြေပုံရေးဆွဲခြင်း (၃)ချိန်
၉	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီးများ (၂)ချိန် မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ (၁)ချိန်
၁၀	၃	အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင် အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်	မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ (၁)ချိန် မြန်မာနိုင်ငံ၏လူဦးရေ တိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံ (၁)ချိန်၊ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်(၁)ချိန်
၁၁	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် (၂)ချိန် အိန္ဒိယနိုင်ငံ (၁)ချိန်
၁၂	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (၃)ချိန်
၁၃	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင် အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်	လ၏အခြင်းအရာများ (၁)ချိန် မြန်မာနိုင်ငံ၏လူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံ (၁)ချိန် လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် (၁)ချိန်
၁၄		စာမေးပွဲအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း- ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း	
၁၅		ပထမအစမ်းစာမေးပွဲ(First Exam)	
၁၆	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	အိန္ဒိယနိုင်ငံ (၂)ချိန်၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံ (၁)ချိန်
၁၇	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	နေကြတ်ခြင်းနှင့်လကြတ်ခြင်း (၂)ချိန် မြန်မာနိုင်ငံ၏လူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံ (၁)ချိန်
၁၈	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်(၂)ချိန် အိန္ဒိယနိုင်ငံ(၁)ချိန်၊

၁၉	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (၃)ချိန်
၂၀	၃	အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံ (၂)ချိန်၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံ (၁)ချိန်
၂၁	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	ဇီဝထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်(၂)ချိန် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (၁)ချိန်
၂၂	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	လာအိုနိုင်ငံ (၃)ချိန်
၂၃	၃	အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံ (၂)ချိန် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံ (၁)ချိန်
၂၄	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၂၅	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	လွှာထုများအပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ပုံ (၁)ချိန် ထိုင်းနိုင်ငံ (၂)ချိန်
၂၆	၃	စာမေးပွဲအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း- ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း	
၂၇	၃	ဒုတိယအစမ်းစာမေးပွဲ(Second Exam)	
၂၈	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ထိုင်းနိုင်ငံ (၁)ချိန် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံ (၂)ချိန်
၂၉	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံ (၃)ချိန်
၃၀	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ကမ္ဘာ့မြေပုံရေးဆွဲခြင်း (၃)ချိန်၊
၃၁	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၂)ချိန်
၃၂	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၃၃	၃	အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၃၄	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၃၅	၃	စာမေးပွဲအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း- ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း	
၃၆	၃	နှစ်ဆုံးစာမေးပွဲ (Year End Exam)	

၂။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ(Lesson Plans)

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များတွင် သင်ယူမှုရလဒ်၊ သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးစေမည့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ် (သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း၊ သင်ကြားခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (I-T-P-R)၊ သင်ယူမှုနှင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်းကို အားဖြည့်ရန် နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများ၊ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ အဓိကအချက်များနှင့် ဆရာအတွက်မှတ်စု) ပါဝင်သည်။

သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်တိုင်းတွင် သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း/ နိဒါန်းပျိုးခြင်း၊ သင်ကြားခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဟူသော အဆင့်(၄)ဆင့်ပါရှိမည်။

I သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း/နိဒါန်းပျိုးခြင်း (Introduction)

T သင်ကြားခြင်း (Teach)/သင်ကြားမှုလုပ်ငန်း/နမူနာပြုခြင်းတို့နှင့်ဆက်စပ်သည့်စကားလုံး

P လေ့ကျင့်ခြင်း (Practice)

R ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (Review) (နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများပါဝင်နိုင်သည်။)

၁၉	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (၃)ချိန်
၂၀	၃	အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံ (၂)ချိန်၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံ (၁)ချိန်
၂၁	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	ဇီဝထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်(၂)ချိန် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (၁)ချိန်
၂၂	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	လာအိုနိုင်ငံ (၃)ချိန်
၂၃	၃	အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံ (၂)ချိန် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံ (၁)ချိန်
၂၄	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၂၅	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင် အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ	လွှာထုများအပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ပုံ (၁)ချိန် ထိုင်းနိုင်ငံ (၂)ချိန်
၂၆	၃	စာမေးပွဲအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း- ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း	
၂၇	၃	ဒုတိယအစမ်းစာမေးပွဲ(Second Exam)	
၂၈	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ထိုင်းနိုင်ငံ (၁)ချိန် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံ (၂)ချိန်
၂၉	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံ (၃)ချိန်
၃၀	၃	အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ကမ္ဘာ့မြေပုံရေးဆွဲခြင်း (၃)ချိန်၊
၃၁	၃	အခန်း(၃)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၂)ချိန်
၃၂	၃	အခန်း(၁)သဘာဝပထဝီဝင် အခန်း(၂)လူမှုရေးပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၃၃	၃	အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၃၄	၃	အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အခန်း(၅)လက်တွေ့ပထဝီဝင်	ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း (၃)ချိန်
၃၅	၃	စာမေးပွဲအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း- ပြန်လှန်သင်ကြားခြင်း	
၃၆	၃	နှစ်ဆုံးစာမေးပွဲ (Year End Exam)	

၂။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ(Lesson Plans)

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များတွင် သင်ယူမှုရလဒ်၊ သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးစေမည့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ် (သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း၊ သင်ကြားခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (I-T-P-R)၊ သင်ယူမှုနှင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်းကို အားဖြည့်ရန် နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများ၊ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ အဓိကအချက်များနှင့် ဆရာအတွက်မှတ်စု) ပါဝင်သည်။

သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်တိုင်းတွင် သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း/ နိဒါန်းပျိုးခြင်း၊ သင်ကြားခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဟူသော အဆင့်(၄)ဆင့်ပါရှိမည်။

I သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း/နိဒါန်းပျိုးခြင်း (Introduction)

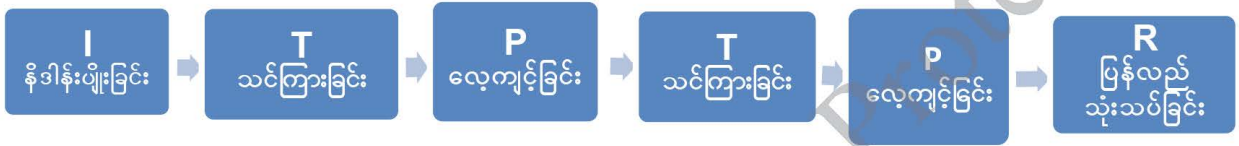
T သင်ကြားခြင်း (Teach)/သင်ကြားမှုလုပ်ငန်း/နမူနာပြုခြင်းတို့နှင့်ဆက်စပ်သည့်စကားလုံး

P လေ့ကျင့်ခြင်း (Practice)

R ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (Review) (နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများပါဝင်နိုင်သည်။)

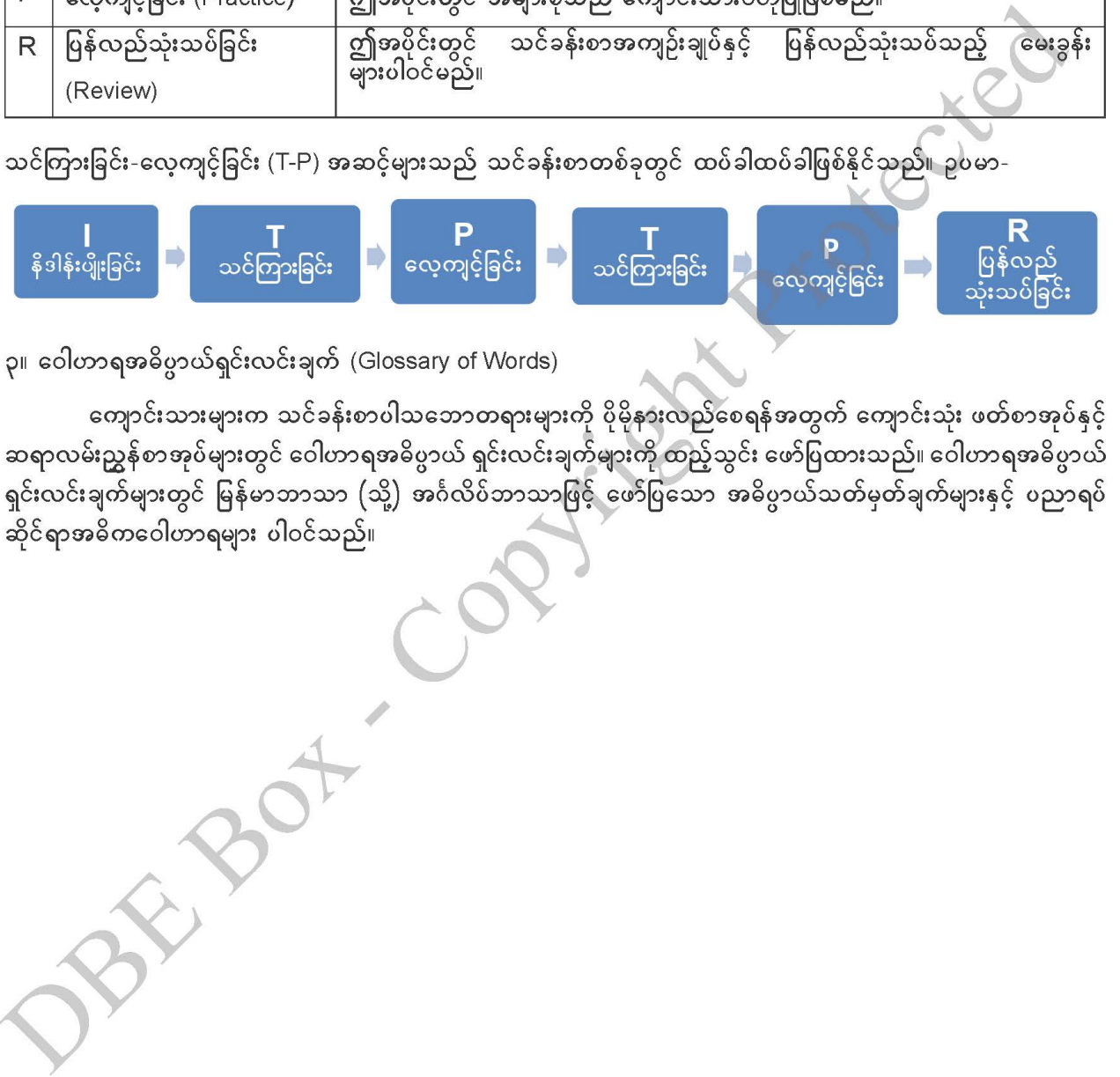
I	သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း/ နိဒါန်းပျိုးခြင်း (Introduction)	ယခင်သင်ယူပြီး အသိပညာကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ဥပမာ-‘အဝင်-အထွက်’ (ENTRY - EXIT)နည်းလမ်းကို သုံးခြင်း။ အဝင်(မသင်ကြားမီ)-ယခင်က သင်ယူခဲ့သော ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်အကြောင်းအရာ (၃)ခုကိုသင်ပြန်လည်မှတ်မိသနည်း။ အထွက်(သင်ကြားပြီး)-သင်သည် ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့် အကြောင်းအရာအသစ် (၃)ခုကို သင်ယူခဲ့သနည်း။
T	သင်ကြားခြင်း (Teach)	ဤအပိုင်းတွင် အများစုသည် ဆရာပဟိုပြုဖြစ်မည်။
P	လေ့ကျင့်ခြင်း (Practice)	ဤအပိုင်းတွင် အများစုသည် ကျောင်းသားပဟိုပြုဖြစ်မည်။
R	ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (Review)	ဤအပိုင်းတွင် သင်ခန်းစာအကျဉ်းချုပ်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်သည့် မေးခွန်းများပါဝင်မည်။

သင်ကြားခြင်း-လေ့ကျင့်ခြင်း (T-P) အဆင့်များသည် သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ထပ်ခါထပ်ခါဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ-

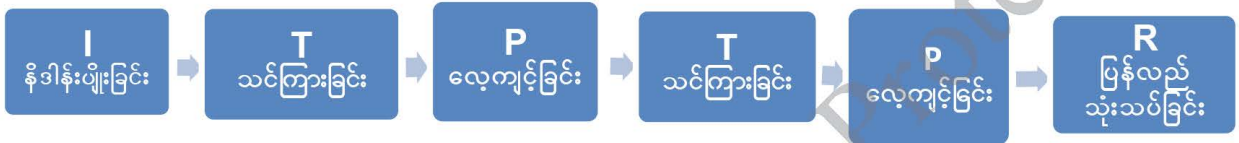
၃။ ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းချက် (Glossary of Words)

ကျောင်းသားများက သင်ခန်းစာပါသဘောတရားများကို ပိုမိုနားလည်စေရန်အတွက် ကျောင်းသုံး ဖတ်စာအုပ်နှင့် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်များတွင် ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက်များကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက်များတွင် မြန်မာဘာသာ (သို့) အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြသော အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပညာရပ် ဆိုင်ရာအဓိကဝေါဟာရများ ပါဝင်သည်။

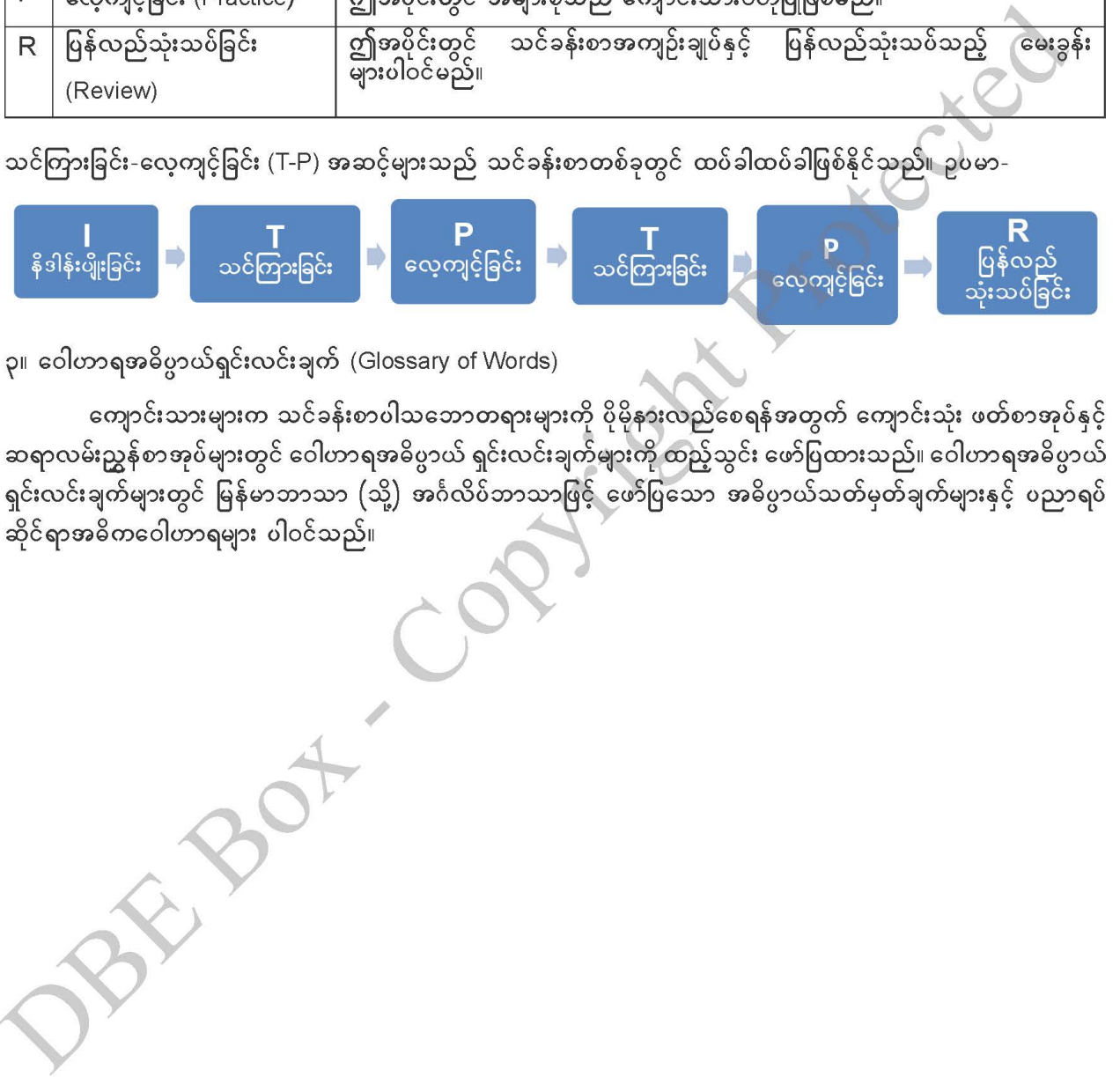
I	သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း/ နိဒါန်းပျိုးခြင်း (Introduction)	ယခင်သင်ယူပြီး အသိပညာကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ဥပမာ-‘အဝင်-အထွက်’ (ENTRY - EXIT)နည်းလမ်းကို သုံးခြင်း။ အဝင်(မသင်ကြားမီ)-ယခင်က သင်ယူခဲ့သော ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်အကြောင်းအရာ (၃)ခုကိုသင်ပြန်လည်မှတ်မိသနည်း။ အထွက်(သင်ကြားပြီး)-သင်သည် ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့် အကြောင်းအရာအသစ် (၃)ခုကို သင်ယူခဲ့သနည်း။
T	သင်ကြားခြင်း (Teach)	ဤအပိုင်းတွင် အများစုသည် ဆရာပဟိုပြုဖြစ်မည်။
P	လေ့ကျင့်ခြင်း (Practice)	ဤအပိုင်းတွင် အများစုသည် ကျောင်းသားပဟိုပြုဖြစ်မည်။
R	ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (Review)	ဤအပိုင်းတွင် သင်ခန်းစာအကျဉ်းချုပ်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်သည့် မေးခွန်းများပါဝင်မည်။

သင်ကြားခြင်း-လေ့ကျင့်ခြင်း (T-P) အဆင့်များသည် သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ထပ်ခါထပ်ခါဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ-

၃။ ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းချက် (Glossary of Words)

ကျောင်းသားများက သင်ခန်းစာပါသဘောတရားများကို ပိုမိုနားလည်စေရန်အတွက် ကျောင်းသုံး ဖတ်စာအုပ်နှင့် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်များတွင် ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက်များကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက်များတွင် မြန်မာဘာသာ (သို့) အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြသော အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပညာရပ် ဆိုင်ရာအဓိကဝေါဟာရများ ပါဝင်သည်။

အခန်း(၁) သဘာဝပထဝီဝင်

စုစုပေါင်းစာသင်ချိန်(၉)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ယူမှုရလဒ်များ

- ◆ ကမ္ဘာ၏ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အရွယ်ပမာဏအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ◆ ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ◆ ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီးများပိုင်းခြားထားပုံကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- ◆ လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ◆ နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်မည်။

သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ◆ နေအဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သောဂြိုဟ်များပြပုံ၊ ကမ္ဘာလုံးပုံ၊ လက်နှိပ်ဓာတ်မီး၊ ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီးများပုံ၊ လပုံကားချပ်၊ နေကြတ်ခြင်း၊လကြတ်ခြင်း ရုပ်ပုံကားချပ်။

ရရှိစေမည့်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှု

- ◆ နေအဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သောဂြိုဟ်များအကြောင်းတို့ကို အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ကမ္ဘာလုံးပုံကိုကြည့်ရှုလေ့လာပြီး ကမ္ဘာပုံသဏ္ဍာန်အရွယ်ပမာဏတို့ကို အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၊ ကမ္ဘာမြောက်ခြမ်းနှင့် ကမ္ဘာတောင်ခြမ်းတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်သော ရာသီဥတုများကို အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၊ ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီးများနှင့် လအခြင်းအရာများကို အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း၊ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် စဉ်းစားခြင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ စဉ်းစားတတ်ခြင်းစသည့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ကျွမ်းကျင်မှုများကို ရရှိစေမည်။

၁.၁ ကမ္ဘာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အရွယ်ပမာဏ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

စာသင်ချိန်(၁)

- ◆ ကမ္ဘာ၏ပုံသဏ္ဍာန်ကို ပြောပြတတ်ရန်
- ◆ ကမ္ဘာ၏အရွယ်ပမာဏကို ပြောပြတတ်ရန်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

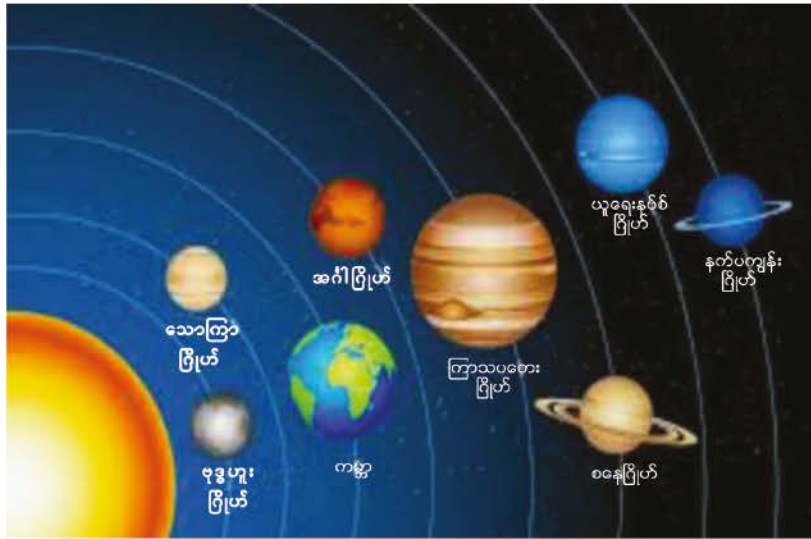
(၅)မိနစ်

- ◆ မူလတန်းဆင့် သိပ္ပံဘာသာရပ်တွင် ကမ္ဘာကြီး၏ပုံသဏ္ဍာန်ကို လေ့လာသိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် ကမ္ဘာကြီးသည် မည်သည့်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကြောင်း မိမိတို့ထင်မြင်ယူဆချက်ကို ပြောစေပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

စကြဝဠာနှင့် နေအဖွဲ့အစည်းပုံကို အသုံးပြုပြီး အောက်ပါအချက်များကို ဆရာကရှင်းပြပါမည်။ ကမ္ဘာသည် နေအဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သော ဂြိုဟ်ရှစ်လုံးအနက် တစ်လုံးဖြစ်ပြီး စကြဝဠာအတွင်း၌ တည်ရှိနေကြောင်းနှင့် အာကာသယာဉ်များမှနေ၍ ရိုက်ကူးထားသော ဓာတ်ပုံကိုပြသပြီး ကမ္ဘာသည် လုံးဝန်းသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကြောင်း ဆွေးနွေးပါမည်။

ပုံ(၁. ၁) စကြဝဠာနှင့်နေအဖွဲ့အစည်းပုံ

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ နေစကြဝဠာပုံကို လေ့လာပါ။ ကမ္ဘာသည် မည်သည့်ပုံစံဖြစ်သည်ကို အချင်းချင်း ဆွေးနွေးပါ။ တွေ့ရှိချက်များကိုရေးသားပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

ဘောလုံး သို့မဟုတ် လုံးဝန်းသော အသီးတစ်ခုကိုလူ၍ ခဲတံဖြင့် တစ်နေရာတွင် အမှတ်တစ်ခုကို စတင် မှတ်သားပါ။ ထိုအမှတ်မှစတင်၍ ခဲချောင်းကို ဆွဲကြည့်ပါ။ နောက်ဆုံးတွင် အစမှတ်နှင့်အဆုံးမှတ်သည် တစ်ထပ်တည်း ကျသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မူလတန်းဆင့် သိပ္ပံဘာသာရပ်တွင် ကမ္ဘာကြီး၏ အရွယ်အစားကို လေ့လာသိရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်အတွက် ကျောင်းသားများမှတ်မိသလောက် ပြောစေပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကမ္ဘာ၏အရွယ်ပမာဏကို အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။ ကမ္ဘာလုံးပုံကို ပြသ၍ ကျောင်းသားများကို လေ့လာခိုင်းပါ။ အချိန်အနည်းငယ်ပေးပါ။ ကြည့်ရှုလေ့လာပြီးသောအခါ ဆရာက ကမ္ဘာသည် တောင်နှင့်မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းတို့တွင် အနည်းငယ်ပြားပြီး အရှေ့အနောက် ကျယ်ဝန်းကြောင်းနှင့် တောင်မြောက်အကွာ အဝေးမှာ ၁၂ , ၇၁၄ ကီလိုမီတာ (၇၉၀၀) မိုင် ဖြစ်ပြီး အရှေ့နှင့် အနောက်အကွာအဝေးမှာ ၁၂ , ၇၅၆ ကီလိုမီတာ (၇၉၂၇) မိုင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာမျက်နှာပြင်ဧရိယာမှာ စတုရန်းကီလိုမီတာပေါင်း သန်း ၅၁၀ ခန့်ကျယ်ဝန်းကြောင်းကို ပြော ပြ၍ ဆွေးနွေးသင်ကြားပါမည်။

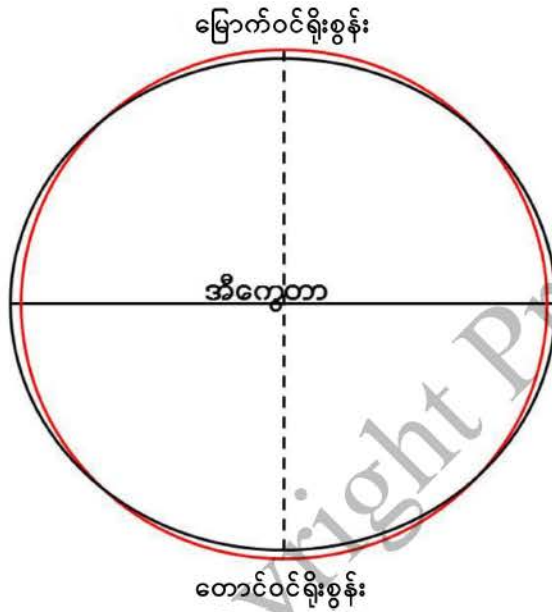
လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ကမ္ဘာလုံးပုံကို အောက်ပါအချက်များအရ ရေးဆွဲပါ။ ၁ စင်တီမီတာ = ၁၀၀၀ မိုင်ဟု သတ်မှတ်ပါ။ တောင်နှင့်မြောက်ဝင်ရိုးအချင်း ၇၉၀၀ မိုင် = ၇. ၉ စင်တီမီတာကို ရေးဆွဲပါ။ အီကွေတာအချင်း ၇၉၂၇ မိုင် = ၇. ၉၃ စင်တီမီတာကို ရေးဆွဲပါ။ ပြီးလျှင် အလယ်မှတ်မှတ်ပါ။ ထိပ်များကိုဆက်ပါ။ မည်ကဲ့သို့ရေးဆွဲထားကြောင်းကို အုပ်စုလိုက်တင်ပြပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

ပုံ(၁. ၂) ကမ္ဘာ၏အရွယ်ပမာဏပုံ

- ၁။ ပုံတွင်ပါဝင်သော ဝင်ရိုးစွန်းနှင့်အီကွေတာတို့၏ အကွာအဝေးများကိုဖော်ပြ၍ မည်သည့်အချင်းမျဉ်းက ပိုရှည်သနည်း။
 - ၂။ ကမ္ဘာကြီးသည် မည်သည့်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသနည်း။
 - ၃။ ကမ္ဘာတောင်မြောက်ဖြတ်အချင်းနှင့် အရှေ့အနောက်ဖြတ်အချင်း မည်မျှကွာခြားသနည်း။
 - ၄။ ကမ္ဘာကို လုံးဝန်းလှနီးပါးပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်ဟု အဘယ်ကြောင့်ပြောနိုင်သနည်း။
- မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကမ္ဘာကြီးသည် နေအဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သော ပြိုဟ်ရှစ်လုံးအနက် ၁ လုံး ဖြစ်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လုံးဝန်းသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိကြောင်းကို အာကာသယာဉ်မှ ရိုက်ထားသော ဓာတ်ပုံများကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် သိနိုင်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာ၏တောင်မြောက်အကွာအဝေးနှင့် အရှေ့အနောက်အကွာအဝေးတို့သည် ၄၄ ကီလိုမီတာခန့်မျှသာ ကွာခြားသဖြင့် ကမ္ဘာကြီးသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လုံးဝန်းသောပုံသဏ္ဍာန် ရှိသည်။

၁.၂ ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ နေရောင်ခြည်ရရှိမှုပေါ်မူတည်၍ အရပ်ဒေသများတွင် နေ့တာအတိုအရှည်ကွဲပြားပုံကို ဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ ကမ္ဘာပေါ်သို့ နေရောင်ခြည်ကျရောက်မှုပေါ်မူတည်၍ ဖြစ်ပေါ်နေသော ဥတုများကို ပြောပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာသည် မိမိဝင်ရိုးကို ဗဟိုပြုပြီး နေကိုလှည့်ပတ်နေခြင်းကြောင့် နေနှင့်ညဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သိရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာသည် နေကို၂၃ ၁/၂° တိမ်းစောင်းပြီး အနောက်မှအရှေ့သို့ ဘဲဥပုံလမ်းကြောင်းအတိုင်း လှည့်ပတ်နေခြင်းကြောင့် ဥတုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကမ္ဘာလုံးပုံကို အသုံးပြု၍ ကမ္ဘာသည် မိမိဝင်ရိုးပေါ်တွင် လည်ပတ်နေပြီး နေကိုလည်း ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန်လမ်းကြောင်းအတိုင်း အနောက်မှအရှေ့သို့လည်ပတ်နေပုံနှင့် ကမ္ဘာသည်နေကို တစ်ပတ်ပြည့်အောင်လှည့်ရန် ၃၆၅ ၁/၄ ရက် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ကြာကြောင်း၊ နေပတ်လမ်းကြောင်း မည်သည့်နေရာတွင်ရှိစေကာမူ ဝင်ရိုးအနေအထားပြောင်းလဲမှု မရှိကြောင်း၊ အရပ်ဒေသအလိုက် နေရောင်ခြည်ရရှိပုံပေါ်မူတည်၍ နေ့တာအတိုအရှည်ကွဲပြားခြားနားကြောင်း ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း သရုပ်ပြဆွေးနွေးသင်ကြားမည်။

ကမ္ဘာလုံးပုံကိုအသုံးပြုပြီး လက်နှိပ်ဓာတ်မီးကို အမြဲဖွင့်ထားသောဘက်မှ နေ့အဖြစ်သတ်မှတ်ပါ။ ကမ္ဘာလုံးကို ဖြည်းညင်းစွာလှည့်ပေးပါ။ ကမ္ဘာလုံးတွင် နေရောင်ခြည်ကျရောက်သောအပိုင်းသည် နေဖြစ်၍ အခြားတစ်ဖက်တွင် ညဖြစ်ပုံကိုရှင်းပြပါမည်။ ထို့နောက် ၎င်းနေရောင်ခြည်သည် ကမ္ဘာပေါ်သို့ ကျရောက်ချိန်မတူညီသည်ကို ကြည့်၍ အရပ်ဒေသအလိုက် နေ့တာညတာကွဲပြားသည်ကို သရုပ်ပြသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကိုအုပ်စုဖွဲ့ပါ။ အုပ်စုလိုက် ကမ္ဘာလုံးနှင့် လက်နှိပ်ဓာတ်မီးတို့ကိုအသုံးပြု၍ ကမ္ဘာအရပ်ဒေသအလိုက် နေရောင်ခြည်ရရှိပုံနှင့် နေ့တာအတိုအရှည်ကွဲပြားခြားနားပုံကို လက်တွေ့ပြုလုပ်ဆွေးနွေးပါမည်။ အုပ်စုတစ်အုပ်စုစီ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြရပါမည်။ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ကူးရေးပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ ကမ္ဘာသည် နေကို မည်သို့လှည့်ပတ်နေသနည်း။
 - ၂။ ကမ္ဘာသည် နေကို မည်သည့်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် လှည့်ပတ်နေသနည်း။
 - ၃။ ကမ္ဘာသည် နေကို တစ်ပတ်ပြည့်အောင်လှည့်ပတ်ရန် မည်မျှအချိန်ကြာသနည်း။
- မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ် စာမျက်နှာ (၄) မှ ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံပထမစာပိုဒ်ကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ♦ ကမ္ဘာတွင် ဥတုမည်မျှရှိသနည်း။ ကျောင်းသားများ တင်ပြချက်များကို ဖော်ထုတ်ပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အဓိကရာသီဥတု ၂ မျိုးရှိကြောင်း၊ နွေရာသီနှင့် ဆောင်းရာသီဖြစ်ပြီး ယင်းရာသီနှစ်ခုကြား ကာလများကို နွေကူးဥတုနှင့် ဆောင်းကူးဥတုဟု ထပ်မံစိတ်ပိုင်းနိုင်ပြီး ဒေသတစ်ခု၏ ရာသီစက်ဝန်းသည် နွေကူး၊ နွေ၊ ဆောင်းကူး၊ ဆောင်း ဟူ၍ လှည့်ပတ်နေကြောင်း ဆွေးနွေးသင်ကြားပါမည်။

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံ(၁-၃) ကမ္ဘာသည် နေကိုလှည့်ပတ်ခြင်းပုံကို အသုံးပြုပြီး ကမ္ဘာဝင်ရိုးထိမ်းစောင်းမှုကြောင့် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းနှင့် တောင်ကမ္ဘာခြမ်းဒေသများ၏ နေအပူချိန်ရရှိမှုသည် ဆန့်ကျင်ဘက်အနေအထားဖြစ်ကြောင်း ဆရာက ရှင်းပြပါမည်။

တူညီသောအချိန်ကာလတစ်ခုတွင် နေရောင်ခြည်သည် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းသို့ကျရောက်လျှင် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် နွေရာသီဖြစ်ပေါ်ပြီး တောင်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် ဆောင်းရာသီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် နေ့တာရှည်ပြီး ညတာတိုကြောင်း၊ တောင်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် နေ့တာတိုပြီး ညတာရှည်ကြောင်းရှင်းပြပါ။ နွေကူးနှင့်ဆောင်းကူးကာလများတွင်မူ နေရောင်ခြည်သည် အီကွေတာပေါ်သို့ တည့်မတ်စွာကျရောက်သဖြင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် နေ့တာညတာတူညီနေကြောင်း ရှင်းပြဆွေးနွေးပါမည်။

မှတ်ချက် - မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥတုများအနေဖြင့် မတ်လမှမေလလယ်အထိ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သည့် နွေဥတု၊ မေလလယ်မှ အောက်တိုဘာလအထိ မိုးဥတုနှင့် နိုဝင်ဘာမှဖေဖော်ဝါရီလအထိအေး၍ ခြောက်သွေ့သည့် ဆောင်းဥတုဟူ၍ သုံးမျိုးသတ်မှတ်ထားရှိကြောင်း ဗဟုသုတအနေဖြင့် ဆရာကပြောပြပါ။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုလိုက် ကမ္ဘာသည် နေကိုလှည့်ပတ်ခြင်းပုံကိုအသုံးပြုပြီး နေရောင်ခြည်သည် ကမ္ဘာတောင်ခြမ်းသို့ကျရောက်သည့်အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသောရာသီဥတုများကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားပါ။ ဆွေးနွေးနေစဉ် ဆရာက လှည့်လည်ကြည့်ရှုပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

အောက်ပါဇယားကို လေ့လာပြီး ကမ္ဘာသို့ နေရောင်ခြည်ကျရောက်ပုံ၊ နေ့တာအတိုအရှည် တွာခြားပုံနှင့် တောင်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် တွေ့ရမည့်ရာသီဥတုကို ဖြည့်စွက်ပါ။

အချိန်ကာလ	မြောက်ကမ္ဘာခြမ်း	တောင်ကမ္ဘာခြမ်း
ဖေဖော်ဝါရီလ-မတ်လ-ဧပြီလ	နွေကူး	
မေလ- ဇွန်လ-ဇူလိုင်လ	နွေ	
ဩဂုတ်လ-စက်တင်ဘာလ-အောက်တိုဘာလ	ဆောင်းကူး	
နိုဝင်ဘာလ-ဒီဇင်ဘာလ-ဇန်နဝါရီလ	ဆောင်း	

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ် စာမျက်နှာ (၅) မှ ဥတုများဖြစ်ပေါ်လာပုံဇယားကို ကြည့်ရှုဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကမ္ဘာသည်နေကို တစ်ပတ်ပြည့်အောင်လှည့်ပတ်ရန် ၃၆၅ နှစ် ၅ ရက် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ကြာသည်။
- ◆ ကမ္ဘာဝင်ရိုးတိမ်းစောင်းမှုကြောင့် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းနှင့် တောင်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် နေရောင်ခြည်ရရှိမှုသည် ဆန့်ကျင်ဘက်အနေအထား ဖြစ်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာတွင် အဓိကဥတုနှစ်မျိုးရှိသည်။ နွေဥတုနှင့်ဆောင်းဥတုဖြစ်ပြီး ယင်းဥတုနှစ်ခုကြား ကာလကို နွေကူးဥတုနှင့်ဆောင်းကူးဥတုဟူ၍ ထပ်မံစိတ်ပိုင်းနိုင်သည်။

၁.၃ ကမ္ဘာ့အပိုင်းစုနှစ်ကြီးများ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊ တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

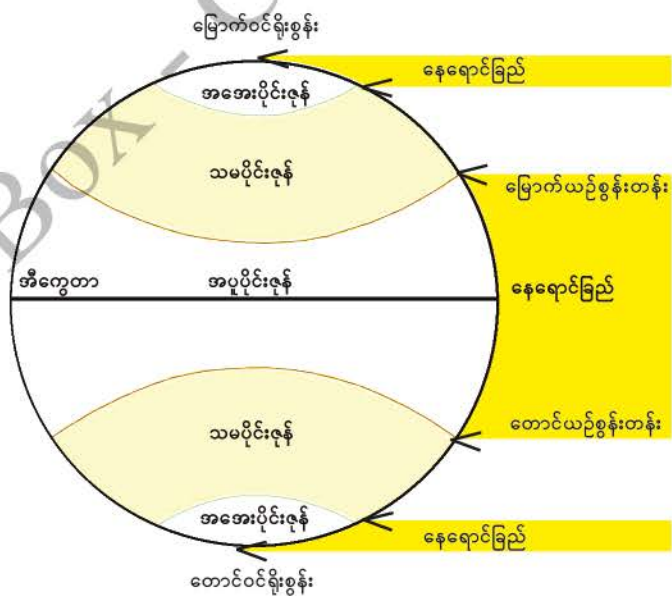
စာသင်ချိန်(၁)

- ◆ နေရောင်ခြည်ရရှိမှုကိုလိုက်၍ အပူချိန်လျော့နည်းခြင်းနှင့် အပူချိန်များခြင်းကို ရှင်းပြတတ်စေရန်
- ◆ ကမ္ဘာ့အပိုင်းစုနှစ်ကြီးများပိုင်းခြားထားပုံကို ရှင်းပြတတ်ရန်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာပေါ်တွင် နေရောင်ခြည်တည်မတ်စွာ ကျရောက်၍ အပူချိန်ရရှိမှုများပြီး နေရောင်ခြည်တိမ်းစောင်းစွာ ကျရောက်၍ အပူချိန်ရရှိမှုနည်းရသည့် အကြောင်းကို ရုပ်ပုံပြ၍ ဆွေးနွေးပါမည်။ ဆရာက အောက်ပါပုံကို ဆွဲသားပြီးရှင်းပြပါမည်။

ပုံ(၁. ၃) ကမ္ဘာပေါ်သို့နေရောင်ခြည်ကျရောက်ပုံ

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

နေရောင်ခြည်တည့်မတ်စွာ ကျရောက်၍ အပူချိန်များသည်ကာလသည် နွေဥတုဖြစ်သည်။ တည့်မတ်သော နေရောင်ခြည်သည် မြောက်ယဉ်စွန်းတန်းနှင့် တောင်ယဉ်စွန်းတန်းကြား၌သာ ရွေ့ပြောင်းကျရောက်သည်။ ယဉ်စွန်းတန်း နှစ်ခုကြားရှိဒေသသည် အပူချိန်အများဆုံးဖြစ်သည်။

နေရောင်ခြည်တိမ်းစောင်းစွာ ကျရောက်၍ အပူချိန်လျော့နည်းသည်ကာလသည် ဆောင်းဥတုဖြစ်သည်။ ဝင်ရိုးစွန်း ဒေသများမှာမူ နေရောင်ခြည်တိမ်းစောင်းစွာ ကျရောက်သဖြင့် အပူချိန်လျော့နည်းသည်။ အီကွေတာအနီး ပတ်ဝန်းကျင် သည် နေရောင်ခြည်တည့်မတ်စွာ ကျရောက်သည့်အတွက် အပူချိန်များသည်။ ထိုဧရိယာဒေသသည် မြောက်ယဉ်စွန်း တန်းနှင့် တောင်ယဉ်စွန်းတန်းနှစ်ခုကြား တည်ရှိသည်။

ထိုဒေသနှစ်ခုအတွင်း နေရောင်ခြည်တည့်မတ်စွာ ကျရောက်၍ အပူချိန်များသည်ကာလကို ယဉ်စွန်းချိန်ဟု ခေါ်ဆိုကြောင်း ရှင်းပြပါ။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို ၅ယောက်တစ်အုပ်စုစီ အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ အုပ်စုတိုင်းကို ကမ္ဘာပေါ်သို့ နေရောင်ခြည်တည့်မတ် စွာကျရောက်ပုံနှင့် နေရောင်ခြည်တိမ်းစောင်းစွာ ကျရောက်ပုံတို့ကို ရေးဆွဲဖော်ပြပြီး နေရောင်ခြည်ရရှိမှု အလိုက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရာသီဥတုအခြေအနေများကိုပါ ဆွေးနွေးတင်ပြရမည်။ အုပ်စုအလိုက် ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များကို နံရံ တွင်ကပ်ထားပါ။ အချင်းချင်း လှည့်လည်ကြည့်ခိုင်းမည်။ တစ်အုပ်စု၏ လိုအပ်ချက်ကို တစ်အုပ်စုက ဖြည့်စွက်မည်။ ဆရာက ကျောင်းသားများလုပ်ငန်းလုပ်နေစဉ်တွင် အုပ်စုများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သို့သောအခြေအနေမျိုးတွင် နွေဥတုဖြစ်ပေါ်သနည်း။
 - ၂။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သို့သောအခြေအနေမျိုးတွင် ဆောင်းဥတုဖြစ်ပေါ်သနည်း။
 - ၃။ ဝင်ရိုးစွန်းဒေသများတွင် အဘယ်ကြောင့် အပူချိန်လျော့နည်းသနည်း။
- မှတ်ချက်။ ။ ကမ္ဘာ့အပိုင်းလွန်ကြီးများမှ အဓိကအချက်ကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရရှိသည့် အပူချိန်ကွာခြားချက်ပေါ် မူတည်၍ ကမ္ဘာ့အပိုင်းလွန်ကြီး ၅ လွန်ပိုင်းခြားထားသည်ကို သိရှိနိုင်သည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံ(၁-၄) ကမ္ဘာ့အပိုင်းလွန်ကြီးများပုံကို ကျောင်းသားများအား ကြည့်ရှုလေ့လာစေပြီး ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းပြောပြပါမည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အပူချိန်ကွာခြားချက်ပေါ်မူတည်ပြီး ကမ္ဘာ့အပိုင်းလွန် ကြီး ၅ လွန်ပိုင်း ခြားထားပါသည်။

မြောက်ယဉ်စွန်းတန်းနှင့်တောင်ယဉ်စွန်းတန်းကြားဒေသကို အပူပိုင်းလွန်ဟုခေါ်ပါသည်။ မြောက်ယဉ်စွန်းတန်း နှင့် အာတိတ်စက်ဝိုင်းကြားဒေသကို မြောက်သမပိုင်းလွန်ဟု ခေါ်ပါသည်။ တောင်ယဉ်စွန်းတန်းနှင့် အန္တာတိတ်စက်ဝိုင်း ကြားဒေသကို တောင်သမပိုင်းလွန်ဟုခေါ်ပါသည်။ အာတိတ်စက်ဝိုင်းနှင့် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းကြားဒေသကို မြောက် အအေးပိုင်းလွန်ဟုခေါ်ပြီး အန္တာတိတ်စက်ဝိုင်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းကြားဒေသကို တောင်အအေးပိုင်းလွန်ဟု ခေါ်ကြောင်း ရုပ်ပုံကိုထောက်ပြပြီး ရှင်းလင်းပြောပြပါမည်။

လတ္တီကျုတန်ဖိုး နည်းရာမှများရာသို့ရောက်ရှိလေ အပူချိန်ရရှိမှုလျော့နည်းလေဖြစ်မည်။ အပူပိုင်းဇုန်နေရာသည် နေရောင်ကို တည်မတ်စွာရရှိပြီး သမပိုင်းဇုန်နှင့် အအေးပိုင်းဇုန်နေရာများသည် နေရောင်ခြည်ကို တိမ်းစောင်းရရှိသည်။ ထိုသို့ အပူချိန်ရရှိမှုကူးပြောင်းသည့်နေရာများကို ယဉ်စွန်းတန်းဟု ခေါ်ဆိုကြောင်းနှင့် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် အပူချိန် သိသာစွာ ပြောင်းလဲသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အပူပိုင်းမှသမပိုင်းသို့ ကူးပြောင်းသည့် တည်နေရာကို မြောက်ယဉ်စွန်းတန်း (Tropic of Cancer) ဟုခေါ်ပြီး တောင်ကမ္ဘာခြမ်းတွင်အပူပိုင်းမှသမပိုင်းသို့ စတင်ပြောင်းလဲသည့် တည်နေရာကို တောင်ယဉ်စွန်းတန်း (Tropic of Capricorn) ဟုခေါ်သည်။ ထိုတည်နေရာများသည် အီကွေတာမှ ၂၃ ခွံ အကွာ အဝေးရှိသည့် နေရာများဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကိုအုပ်စုနှစ်ဖွဲ့သတ်မှတ်ပါ။ အုပ်စု(၁)သည် ကမ္ဘာလုံးပုံကိုရေးဆွဲ၍ အီကွေတာ၊ မြောက်ယဉ်စွန်းတန်း၊ တောင်ယဉ်စွန်းတန်း၊ အာတိတ်စက်ဝိုင်းနှင့် အန္တာတိတ်စက်ဝိုင်းတို့ကို မှန်ကန်စွာဖြည့်စွက်ပြီး အတန်းသို့ တင်ပြရမည်။ အုပ်စု(၂)သည် အုပ်စု(၁)ရေးဆွဲထားသည့် ကမ္ဘာလုံးပုံပေါ်တွင် ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီး ၅ ဇုန်ကို မှန်ကန်စွာဖြည့်စွက်ပြီး အတန်းသို့တင်ပြရပါမည်။ ထိုအဖွဲ့များ၏ အဖြေမှန်မမှန်ကို အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးပါမည်။ လိုအပ်ချက်ရှိပါက ဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (၁၀)မိနစ်

အောက်ပါတို့ကိုဖြေဆိုပါ။

- ၁။ ယဉ်စွန်းတန်းနှစ်ခုကြားဒေသသည် မည်သည့်ဇုန်တွင် ကျရောက်သနည်း။
 - ၂။ သမပိုင်းဇုန်ကို မည်သို့သတ်မှတ်သနည်း။
 - ၃။ မည်သည်ကိုမူတည်၍ ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီးများကို မည်မျှပိုင်းခြားနိုင်သနည်း။ ဖော်ပြပါ။
- မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးဖတ်စာအုပ်ပါပုံ (၁. ၄) ကမ္ဘာ့အပိုင်းဇုန်ကြီးများကို ကြည့်၍ဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ နေရောင်ခြည်တည်မတ်စွာကျရောက်၍ အပူချိန်များလျှင် (နေဥတု)
- ◆ နေရောင်ခြည်တိမ်းစောင်းစွာကျရောက်၍ အပူချိန်နည်းလျှင် (ဆောင်းဥတု)
- ◆ ယဉ်စွန်းတန်းနှစ်ခုကြားဒေသသည်အပူချိန်များသည်။
- ◆ လတ္တီကျုဒီဂရီတန်ဖိုး ကွာခြားသွားလျှင် ရာသီဥတုအမျိုးအစား ကွာခြားသွားနိုင်သည်။

၁.၄ လ၏အခြင်းအရာများ

စာသင်ချိန်(၁)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာ၏ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အရွယ်ပမာဏအကြောင်းကို သိရှိပြီးဖြစ်၍ လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကို ဆက်လက် လေ့လာကြမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ရှေးဦးစွာ လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကို ဆရာကရှင်းပြပေးပါမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာပြိုဟ်တွင် အရံပြိုဟ်တစ်ခုသာရှိပြီး ယင်းမှာလ (moon) ဖြစ်ကြောင်း၊ လ၏အချင်းသည် ကမ္ဘာအချင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံသာရှိကြောင်း ပြောပြပါ။ လကိုကမ္ဘာမှ အရွယ်အစားကြီးမားစွာ မြင်တွေ့နေရခြင်းမှာ လသည် အခြားသောပြိုဟ်များ၊ ကြယ်များထက် ကမ္ဘာနှင့်နီးကပ်စွာ တည်ရှိနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကို ၂၇ နှစ် ခန့် ရက်လျှင် တစ်ပတ်နှုန်းဖြင့်လှည့်ပတ်နေသောကြောင့် လ၏မျက်နှာပြင်တစ်ဖက်ခြမ်းကိုသာ ကမ္ဘာမှ မြင်တွေ့နေရခြင်းဖြစ်သည်ကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကိုအသုံးပြုပြီး ရှင်းပြပေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထို့နောက်ဆရာက ကျောင်းသားများအား လဆန်း၊ လဆုတ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းများကို ဆက်လက်၍ ပြောပြပေးပါ။ လတွင် ကိုယ်ပိုင်အလင်းရောင်မရှိကြောင်း၊ နေ၏အလင်းရောင်ပြန်ဟပ်မှုဖြင့်သာ လင်းနေကြောင်းနှင့် လသည် အရှေ့ဘက်သို့ အစဉ်သဖြင့်ရွေ့နေရင်း လင်းနေသော အစိတ်အပိုင်းများ တဖြည်းဖြည်းတိုး၍ ဆန်းသစ်စလခြမ်းအသွင် ကြီးထွားလာသည်ကိုမြင်ရသဖြင့် ၎င်းကိုလဆန်းရက်များဟုခေါ်ကြောင်းရှင်းပြပါ။ လနှင့်နေသည် ကမ္ဘာ၏တစ်ဖက်တစ်ချက်စီတွင် ရှိသောအခါ နေ၏အလင်းရောင်ပြန်ဟပ်မှုကြောင့် လ၏လင်းနေသော မျက်နှာပြင်တစ်ခုလုံးကို ကမ္ဘာမှ တွေ့မြင်ရသည်ကို လပြည့်သည်ဟု ခေါ်ကြောင်းနှင့် လသည် နေနှင့်ကမ္ဘာကြားရှိသောအခါ မှောင်နေသော အပိုင်းသည် ကမ္ဘာခြမ်းဘက်ကို မျက်နှာမူနေသည်။ ၎င်းကို လကွယ်ဟုခေါ်သည်။ လပြည့်ပြီးနောက်ရက်များတွင် ကမ္ဘာမှမြင်တွေ့ရသော လ၏လင်းနေသောမျက်နှာပြင်သည် တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် ယုတ်လျော့လာသည်။ ၎င်းကို လဆုတ်ရက်များဟုခေါ်ကြောင်းကို ကျောင်းသားများသိရှိစေရန် ရှင်းပြပေးပါ။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၅ စုဖွဲ့ပါ။ မဲလိပ် ၅ ခုလိပ်ပါ။ (၁) လ၏အခြင်းအရာများ၊ (၂) လဆန်း၊ (၃) လဆုတ်၊ (၄) လပြည့်၊ (၅) လကွယ် စသည့်မဲလိပ်များကို နှိုက်ခိုင်းပါ။ ဥပမာ- လ၏အခြင်းအရာများ ကျသော အဖွဲ့က လ၏အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံအကြောင်းကို ပြောပြပါ။ ထိုနည်းအတိုင်း အခြားအဖွဲ့များကလည်း မိမိကျရာ ခေါင်းစဉ်အတိုင်း ပြောပြရပါမည်။ လိုအပ်ပါက အချင်းချင်းဖြည့်စွက်စေမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

၁။ လ၏မျက်နှာပြင်တစ်ဖက်ခြမ်းကိုသာကမ္ဘာမှ မြင်တွေ့နေရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဟုသင်ထင်မြင်ပါသနည်း။
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ် စာမျက်နှာ (၇) မှ လ၏အခြင်းအရာများအကြောင်းကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာပြိုဟ်၏ တစ်ခုတည်းသော အရံပြိုဟ်မှာလ (moon) ဖြစ်သည်။
- ◆ လသည် ကမ္ဘာကို ၂၇ နှိ ရက်လျှင် တစ်ပတ်နှုန်းဖြင့် လှည့်ပတ်နေသည်။

၁.၅ နေကြတ်ခြင်း၊လကြတ်ခြင်း

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊ တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၁၀)မိနစ်

- ◆ ပြီးခဲ့သည့် သင်ခန်းစာတွင် ကျောင်းသားများသိရှိခဲ့ပြီးသည့် အကြောင်းများဖြစ်သော နေ၊ လ၊ ကမ္ဘာတို့၏ အရွယ်အစား၊ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် လှည့်ပတ်ပုံကို ဆရာက မေးမြန်းမည်။
လအကြောင်းကို ကျောင်းသားများ မှတ်မိသလောက်ပြောပြပါ။
ကမ္ဘာ၏ပုံသဏ္ဍာန်သည် မည်သည့်ပုံဖြစ်သနည်း။ ကမ္ဘာက မည်သည်ကို လှည့်ပတ်နေသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား နေကြတ်ခြင်းနှင့် လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကို ရှင်းပြပေးမည်။ ကမ္ဘာနှင့်လတို့သည် အလင်းဖောက်ထွင်းနိုင်ခြင်းမရှိသောအရာများ၊ ပြိုဟ်များဖြစ်၍ နေမှလာသော အလင်းရောင်များ ယင်းတို့ပေါ်ကျရောက်လျှင် တစ်ဖက်ခြမ်း၌ ကတော့ပုံအရိပ်မှောင်နှင့် အရိပ်ဖျော့များ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ နေ၊ ကမ္ဘာနှင့်လတို့ တစ်တန်းတည်းကျရောက်ချိန်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် ထိုအရိပ်များကြောင့် နေကြတ်ခြင်း သို့မဟုတ် လကြတ်ခြင်းများဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို ရှင်းပြပေးမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

မိမိစာသင်ခန်းထဲမှ ကျောင်းသား ၃ ယောက်ကို အတန်းရှေ့သို့ ထွက်စေပြီး နေ၊ ကမ္ဘာ၊ လတို့အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ခိုင်းပါ။ နေသည်ရပ်တန့်နေပြီး နေကိုကမ္ဘာကလှည့်ပြီး ကမ္ဘာကိုလကလှည့်ပတ်နေပုံကို ကျောင်းသားများအား လက်တွေ့ပြုလုပ်ခိုင်းမည်။ ဤသို့လှည့်ပတ်ရင်းဖြင့် နေ၊ ကမ္ဘာ၊ လတို့ တစ်တန်းတည်းကျမည်။ ထိုသို့ကျရောက်ချိန် ဖြစ်ပေါ်သည့် ထိုအရိပ်များကြောင့် နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်သရုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများသိရှိ နားလည်သွားမည် ဖြစ်သည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

၁။ နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းသည် မည်သို့ဖြစ်ပေါ်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ပြီးခဲ့သည့်သင်ခန်းစာတွင် နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းအကြောင်းကို သိရှိပြီးဖြစ်၍ တစ်တန်းလုံး အောက်ပါ မေးခွန်းကို ပြန်လည်မေးမြန်းမည်။ နေကြတ်ခြင်း မည်သို့ဖြစ်ပေါ်သနည်း။ လကြတ်ခြင်း မည်သို့ဖြစ်ပေါ်သနည်း။ စသည့်မေးခွန်းများကို ကျောင်းသားများသိသလောက် မေးမြန်းပါ။ ကျောင်းသားများ ဖြေဆိုချက်ကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

နေကြတ်ခြင်းရုပ်ပုံကားချပ်ကို အသုံးပြုပြီး အောက်ပါတို့ကို ဆရာက ရှင်းပြပေးမည်။ လသည် နေနှင့် ကမ္ဘာကြားတစ်တန်းတည်း ရောက်ရှိသည့်အခါ လ၏အရိပ်သည် ကမ္ဘာပေါ်သို့ကျရောက်ခြင်းကြောင့် နေကြတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို ကားချပ်ပုံကိုထောက်ပြ၍ ရှင်းပြပေးပါ။ လသည် ကမ္ဘာထက် အရွယ်အစားသေးငယ်၍ နေကြတ်ခြင်းကို ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် အကန့်အသတ်ဖြင့် တွေ့မြင်နိုင်ကြောင်းနှင့် နေကြတ်ခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ကမ္ဘာမှ တစ်နှစ်လျှင် ၂ ကြိမ်မှ ၅ ကြိမ်ခန့် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ဆက်လက်၍ ဆရာက လကြတ်ပုံရုပ်ပုံကားချပ်ကိုအသုံးပြုပြီး အောက်ပါတို့ကို ရှင်းပြပေးမည်။

ကမ္ဘာသည် နေနှင့်လအကြား တစ်တန်းတည်း ရောက်ရှိသည့်အချိန်တွင် ကမ္ဘာ၏အရိပ်အတွင်း လဖြတ်သန်းဝင်ရောက်စဉ် လကြတ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ကားချပ်ကိုထောက်ပြ၍ ရှင်းပြပေးပါ။ ကမ္ဘာသည် လထက်အရွယ်အစား ပိုမိုကြီးမားပြီး ကမ္ဘာ၏အရိပ် လပေါ်သို့ လွှမ်းခြုံကျရောက်ခြင်းဖြင့် လလုံးဝကြတ်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်းနှင့် လကြတ်ခြင်းဖြစ်စဉ်သည် လပြည့်ညနှင့် လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ ညများတွင် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတို့ကို ပြောပြပေးပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို သင့်လျော်သလို အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ နေကြတ်ခြင်းပုံနှင့် လကြတ်ခြင်းပုံတို့ကို ကျောင်းသားများကို မှတ်မိသရွေ့ဆွဲခိုင်းပါ။ ထိုသို့ ကျောင်းသားများဆွဲသားနေစဉ် ဆရာက လှည့်လည်ကြည့်ရှုနေပါ။ ဆွဲပြီးသောပုံများကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ကပ်ပါ။ ထို့နောက် နေကြတ်ခြင်းပုံကို အုပ်စုကိုယ်စားတစ်ယောက်က ပြောပြပါစေ။ အုပ်စုအချင်းချင်း အကဲဖြတ်ပါစေ။ လိုအပ်ချက်များကို ဆရာက ဝင်ရောက်ဖြည့်စွက်ပါ။ လကြတ်ခြင်းပုံကိုလည်း အထက်ပါနည်းအတိုင်း နောက်အဖွဲ့ကို ပြုလုပ်စေပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

၁။ ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း အမှားအမှန်စာကြောင်းများကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးသားထားပါ။ မှားသည့်စာကြောင်းကို ကျောင်းသားများကထောက်ပြပြီး အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အမှန်ကို ဖြေဆိုပေးရပါမည်။

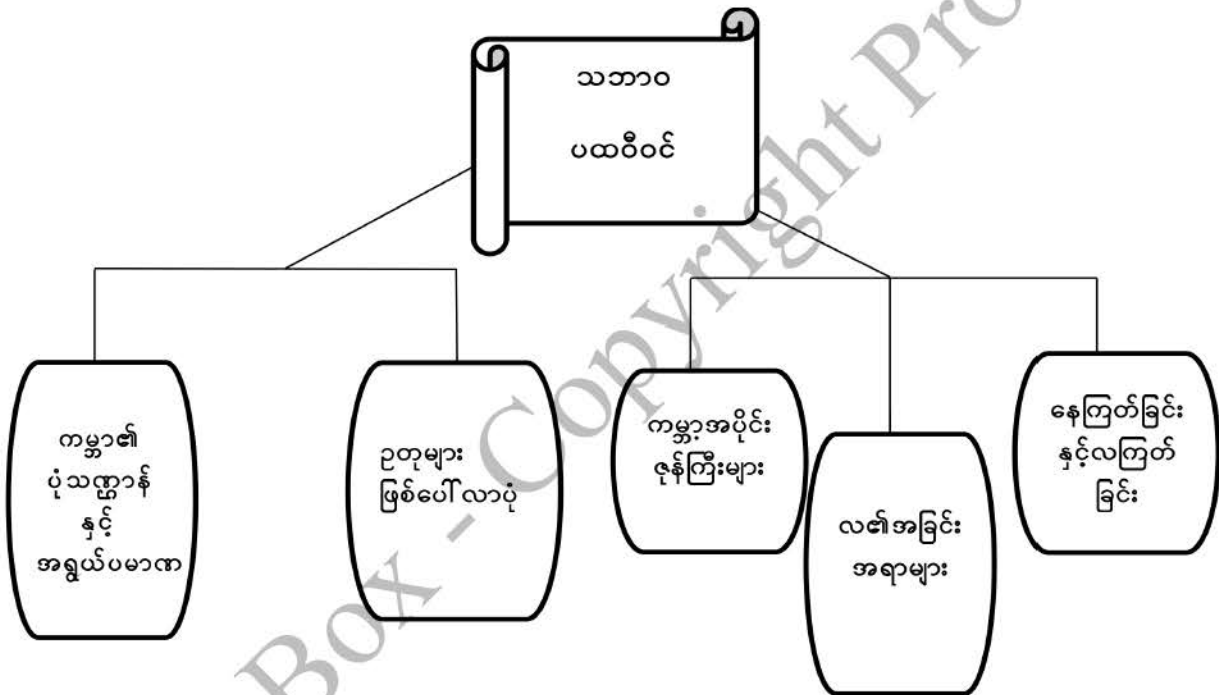
- (က) ကျွန်ုပ်တို့သည် လ၏ မျက်နှာပြင်တစ်ဖက်ခြမ်းကိုသာ မြင်ရသည်။
- (ခ) လသည် နေနှင့်ကမ္ဘာကြား တစ်တန်းတည်းကျရောက်စဉ် လကြတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။
- (ဂ) ကမ္ဘာသည် နေနှင့်လကြား တစ်တန်းတည်းကျရောက်စဉ် နေကြတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။

၂။ နေကြတ်ခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ကမ္ဘာမှ မည်သို့တွေ့မြင်နိုင်သနည်း။
၃။ လကြတ်ခြင်းဖြစ်စဉ်ကို မည်သည့်အချိန်ကာလတွင် တွေ့နိုင်သနည်း။
မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ နေ၊ ကမ္ဘာနှင့်လတို့ တစ်တန်းတည်းကျရောက်ချိန်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် ထိုအရိပ်များကြောင့် နေကြတ်ခြင်း သို့မဟုတ် လကြတ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်သည်။
- ◆ လသည် နေနှင့်ကမ္ဘာကြား တစ်တန်းတည်းရောက်ရှိသည့်အခါ လ၏ ကတော့ပုံအရိပ်မှောင်သည် ကမ္ဘာပေါ်သို့ ကျရောက်ခြင်းကြောင့် နေကြတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာသည် နေနှင့်လအကြား တစ်တန်းတည်းရောက်ရှိသည့်အချိန်တွင် ကမ္ဘာ၏အရိပ်အတွင်း လဖြတ်သန်းဝင်ရောက်စဉ် လကြတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။

အခန်း(၁) သဘာဝပထဝီဝင်တွင် သင်ယူခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

အခန်း(၂) လူမှုရေးပထဝီဝင်

စုစုပေါင်းစာသင်ချိန်(၈)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

လူမှုရေးပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် လူမျိုးအုပ်စုကြီးများ

သင်ယူမှုရလဒ်များ

- ◆ လူမှုရေးပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိနားလည်ပြီး လူမျိုးအုပ်စုကြီးများ၏အမည်များကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မွန်ဂိုလှိုက်အုပ်စုဝင်မျိုးနွယ်များ ဝင်ရောက်လာပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသနှင့် အလုပ်အကိုင်ကို မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြတတ်မည်။
- ◆ လူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံကို လေ့လာသုံးသပ်တတ်မည်။

သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ◆ လူမျိုးအုပ်စုကြီးများပြကမ္ဘာမြေပုံ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသများပြ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံ၊ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေတိုးတက်မှုပြဇယား၊ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေပျံ့နှံ့မှုပြမြေပုံ။

ရရှိစေမည့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှု

- ◆ လူမှုရေးပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ကျောင်းသားများအုပ်စုဖွဲ့၍ စုပေါင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ လူမျိုးအုပ်စုကြီးများ အခြေပြုနေထိုင်ရာဒေသကို ကမ္ဘာမြေပုံတွင် ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းဖြင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပျံ့နှံ့နေထိုင်ပုံမြေပုံကို ကြည့်ရှု လေ့လာခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာဒေသကိုလိုက်ပြီး အလုပ်အကိုင်များကိုပါ ဆက်စပ်စဉ်းစားခြင်းဖြင့် ကြောင်း ကျိုးဆက်စပ်တွေးခေါ်နိုင်ခြင်း စသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ တိုးတက်မှု ဇယားနှင့် လူဦးရေပျံ့နှံ့မှုပြမြေပုံကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် လူဦးရေများပြား ရခြင်း၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ဆန်းစစ်ဝေဖန်နိုင်ခြင်းနှင့် အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း စသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိစေပါသည်။

၂.၁ လူမှုရေးပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် လူမျိုးအုပ်စုကြီးများ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ လူမှုရေးပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်ကိုဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ ကမ္ဘာမြေပုံပေါ်တွင်လူမျိုးအုပ်စုကြီးများ ဝင်ရောက်လာပုံကိုရှာဖွေဖော်ထုတ်တတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကျောင်းသားများကိုအောက်ပါမေးခွန်းများမေးပါမည်။
- ◆ လူသားများအသက်ရှင်ရပ်တည်ရန်အတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များမှာအဘယ်နည်း။

- ◆ ၎င်းလူသားများသည် မည်သည့်နေရာများတွင် နေထိုင်ကြသနည်း။
- ◆ ၎င်းလူသားများသည် မည်သည့်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသနည်းဟု မေးမြန်းပြီးပါက ကျောင်းသားများ၏ဖြေကြားချက်များအပေါ်မူတည်ပြီး ဆရာက အောက်ပါအတိုင်းဖြည့်စွက်ရှင်းပြပါမည်။
- ◆ လူသားများအသက်ရှင်ရပ်တည်ရန် စားဝတ်နေရေးလိုအပ်သလို လူများသည် မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်များတွင် စုစည်းနေထိုင်ကြပြီး အသက်ရှင်ရပ်တည်ရန်အတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို လုပ်ကိုင်ရကြောင်းကို ရှင်းပြပါမည်။

သင်ကြားခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် နီးဝရိုက်၊ ကော့ကေဆွိုက်၊ မွန်ဂိုလျိုက်ဟူ၍ လူမျိုးအုပ်စုကြီး ၃ စုရှိကြောင်းကို ပြောပြပါမည်။ ဆရာက ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ အချက်အလက်များအရ လူမှုရေးပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုရှင်းပြပါမည်။ လူမှုရေးပထဝီဝင်ဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာ့နေရာ ဒေသအလိုက် ကွဲပြားခြားနားသော ပထဝီဝင် အခြင်းအရာများနှင့် ၎င်းတို့တွင် နေထိုင်သောလူတို့၏လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးလက္ခဏာရပ်များ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသောဘာသာရပ်ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

လူမှုရေးပထဝီဝင်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ လူမှုရေးပထဝီဝင်အဓိပ္ပာယ်ကို ကျောင်းသားများနားလည်သလို အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြရပါမည်။ လိုအပ်ပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပြောပြရပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (၁၀)မိနစ်

၁။ လူမှုရေးပထဝီဝင်ဘာသာရပ်သည် မည်သည့်အချက်များကို အဓိကထား လေ့လာရသနည်း။
 မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက် (၅)မိနစ်

- ◆ ကျောင်းသားများကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် နီးဝရိုက်၊ ကော့ကေဆွိုက်၊ မွန်ဂိုလျိုက်ဟူ၍ လူမျိုးအုပ်စုကြီး ၃ စုစတင်ပေါ်ပေါက်လာကြောင်း ရှင်းလင်းပါမည်။

သင်ကြားခြင်း (၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကမ္ဘာ့မြေပုံကို အသုံးပြုပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် အဓိကလူမျိုးအုပ်စုကြီး ၃ စုဖြစ်သော နီးဝရိုက်သည် အာဖရိကတိုက်ကို အခြေပြုပြီး ဝင်ရောက်လာကြောင်း၊ ကော့ကေဆွိုက်သည် ဥရောပတိုက်နှင့် အာဖရိကတိုက်တို့ကို အခြေပြုပြီး ဝင်ရောက်လာကြောင်းနှင့် မွန်ဂိုလျိုက်သည် အာရှတိုက်ကို အခြေပြုပြီး ဝင်ရောက်လာကြောင်းကို ကမ္ဘာ့မြေပုံကို ထောက်ပြ၍ ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသင်ပြပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၃ ခုဖွဲ့ပါ။ နီးဝရိုက်၊ ကော့ကေဆွိုက်၊ မွန်ဂိုလျိုက်များ အခြေပြုဝင်ရောက်လာသော တည်နေရာများကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးကာ ကမ္ဘာ့မြေပုံပေါ်တွင် ရှာဖွေထည့်သွင်းရေးဆွဲဖော်ပြ၍ အုပ်စုတစ်ခုစီက အတန်းသို့ တင်ပြပါ။ မွန်မမှန်ကို အုပ်စုအချင်းချင်းအပြန်အလှန်စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက ဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။

မြန်မာ့လူမျိုးသုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ ကမ္ဘာပေါ်တွင်အစောဆုံးပေါ်ပေါက်လာသော လူမျိုးအုပ်စုကြီးများ မည်မျှရှိသနည်း။ ဖော်ပြပါ။
 - ၂။ လူမျိုးအုပ်စုကြီး တစ်ခုချင်း၏စတင်အခြေပြုသော တည်နေရာကိုဖော်ပြပါ။
 - ၃။ မြန်မာလူမျိုးသည်မည်သည့်လူမျိုးအုပ်စုကြီးမှဆင်းသက်လာသနည်း။
- မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ လူမှုရေးပထဝီဝင်ဘာသာရပ်သည် ကမ္ဘာ့နေရာဒေသအလိုက် ကွဲပြားခြားနားသောပထဝီဝင်အခြင်းအရာများနှင့် ၎င်းတို့တွင် နေထိုင်သော လူတို့၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးလက္ခဏာရပ်များအပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသောဘာသာရပ် ဖြစ်သည်။
- ◆ လူမျိုးအုပ်စုကြီး ၃ စု တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့မှာ နီးဝရွိုက်၊ ကော့ကေဆွိုက်နှင့် မွန်ဂိုလို့က်တို့ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် မွန်ဂိုလို့က်အုပ်စုမှ ဆင်းသက်လာသည်။

၂.၂ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမွန်ဂိုလို့က်အုပ်စုဝင်အနွယ်များဝင်ရောက်လာပုံ

စာသင်ချိန်(၁)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ မွန်ဂိုလို့က်အုပ်စုဝင်အနွယ်များတွင်ပါဝင်သော တိုင်းရင်းသားများကိုဖော်ပြတတ်ရန်။

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ လူမျိုးအုပ်စုကြီး ၃ စု တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့မှာ နီးဝရွိုက်၊ ကော့ကေဆွိုက်နှင့် မွန်ဂိုလို့က်တို့ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးများသည် မွန်ဂိုလို့က်အုပ်စုမှ ဆင်းသက်လာပါသည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ မွန်ဂိုလို့က်အုပ်စုဝင်အနွယ်များ ဝင်ရောက်လာပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ဆရာက ရှင်းပြပါမည်။ မွန်-ခမာသည် အစောဆုံးဝင်ရောက်လာသောအနွယ်ဝင် ဖြစ်သည်။ မွန်၊ ဝါ၊ ပလောင်(တအန်း) တိုင်းရင်းသားများမှာ မွန်-ခမာအနွယ်ဝင်များဖြစ်ကြောင်း၊ တိပက်-မြန်မာသည် မွန်-ခမာနောက်မှ ဝင်ရောက်လာသော အနွယ်ဝင် ဖြစ်သည်။ ဗမာ၊ ဓနု၊ တောင်ရိုး၊ ရခိုင်၊ အင်းသား၊ ထားဝယ်၊ ယော၊ ကချင်၊ ချင်း၊ နာဂတို့သည် တိပက်- မြန်မာ အနွယ်ဝင်များဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုင်း-တရုတ်သည် နောက်ဆုံးမှ ဝင်ရောက်လာသောအနွယ်ဝင် ဖြစ်သည်။ ရှမ်း၊ ပအိုဝ်၊ ကရင်၊ ကယားနှင့် ကယန်းတို့သည် ထိုင်း-တရုတ်အနွယ်ဝင်များဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းပြပေးပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကိုအုပ်စုဖွဲ့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ မွန်ဂိုလွိုက်အုပ်စုဝင်မျိုးနွယ်များ ဝင်ရောက်လာပုံကို အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးပါ။ ပြီးလျှင် အတန်းသို့တင်ပြပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (၁) မွန်-ခမာ အနွယ်ဝင်တွင်ပါဝင်သော တိုင်းရင်းသားများအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
- (၂) တိဗက်-မြန်မာအနွယ်ဝင်တွင်ပါဝင်သော တိုင်းရင်းသားများအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
- (၃) ထိုင်း-တရုတ်အနွယ်ဝင်တွင်ပါဝင်သော တိုင်းရင်းသားများအမည်ကို ဖော်ပြပါ။

မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ မွန်ဂိုလွိုက်လူမျိုးအုပ်စုကြီးမှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ဝင်ရောက်လာသော အဓိကမျိုးနွယ် ၃ စုရှိသည်။
- ◆ မွန်-ခမာသည် အစောဆုံးဝင်ရောက်လာသော အနွယ်ဝင်ဖြစ်သည်။
- ◆ တိဗက်-မြန်မာသည် ဒုတိယဝင်ရောက်လာသော အနွယ်ဝင်ဖြစ်သည်။
- ◆ ထိုင်း-တရုတ်သည် နောက်ဆုံးမှ ဝင်ရောက်လာသော အနွယ်ဝင်ဖြစ်သည်။

၂.၃ မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ပျံ့နှံ့နေထိုင်ပုံကို မြေပုံပေါ်တွင် ညွှန်ပြတတ်ရန်
- ◆ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသ၏ ပထဝီဝင်အနေအထားအရ လုပ်ကိုင်သောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်တတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ဆရာက အောက်ပါမေးခွန်းများကို ကျောင်းသားများအား မေးမြန်းပါမည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်း မည်မျှရှိသည်ဟု ထင်ပါသနည်း။
- ◆ အဓိကတိုင်းရင်းသားလူမျိုး မည်မျှရှိပါသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

မြန်မာတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖြစ်သည့် ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း စသည်တို့ နိုင်ငံတွင်းပျံ့နှံ့နေထိုင်ရာဒေသများကို ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံဖြင့် အသုံးပြုပြီး ဆရာက ရှင်းလင်းတင်ပြပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဖြစ်သည့် ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းစသည်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယုံနဲ့နေထိုင်ရာဒေသများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြောင်းကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြပါ။ အုပ်စုအချင်းချင်း မွန်မမွန် အပြန်အလှန်စစ်ဆေးရပါမည်။ လိုအပ်ပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲပြီး မိမိတို့နှစ်သက်ရာတိုင်းရင်းသားလူမျိုး ၃ မျိုး၏နေထိုင်ရာဒေသကို ထည့်သွင်းဖော်ပြပါ။
- ၂။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နေထိုင်ရာဒေသသည် အဘယ်ကြောင့် မတူညီပါသနည်း။ သုံးသပ်တင်ပြပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ မြန်မာနိုင်ငံနေရာအနှံ့အပြားတွင် ယုံနဲ့နေထိုင်ကြပုံကို သိရှိပြီးဖြစ်သည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ မည်သည့်အလုပ်အကိုင်များလုပ်ကိုင်ကြသည်ကို မေးမြန်းပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အလုပ်အကိုင်များနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဆရာက ဆွေးနွေးပြောပြပါမည်။

ကချင်လူမျိုးများသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးကြသည်။ မြေပြန့်ဒေသတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သည်။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုမှာ အများစုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များဖြစ်သည်။ အချို့မှာ နတ်ကိုးကွယ်ကြသည်။

ကယားလူမျိုးများသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းများ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုမှာ အများစုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် နတ်ကိုးကွယ်မှုများလည်း ရှိသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့သည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းတို့ လုပ်ကိုင်ပြီး မြေပြန့်တွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သည်။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုမှာ အများစုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် နတ်ကိုးကွယ်မှုများလည်းရှိသည်။

ချင်းလူမျိုးတို့သည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် လှေကားထစ်စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုမှာ အများစုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များဖြစ်ပြီး နတ်ကိုးကွယ်မှုများလည်း ရှိသည်။

ဗမာလူမျိုးများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် သားငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည်။ မြို့ကြီးများတွင် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် အိမ်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည်။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အများဆုံးကိုးကွယ်ကြသည်။

မွန်လူမျိုးများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည်။ အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည်။

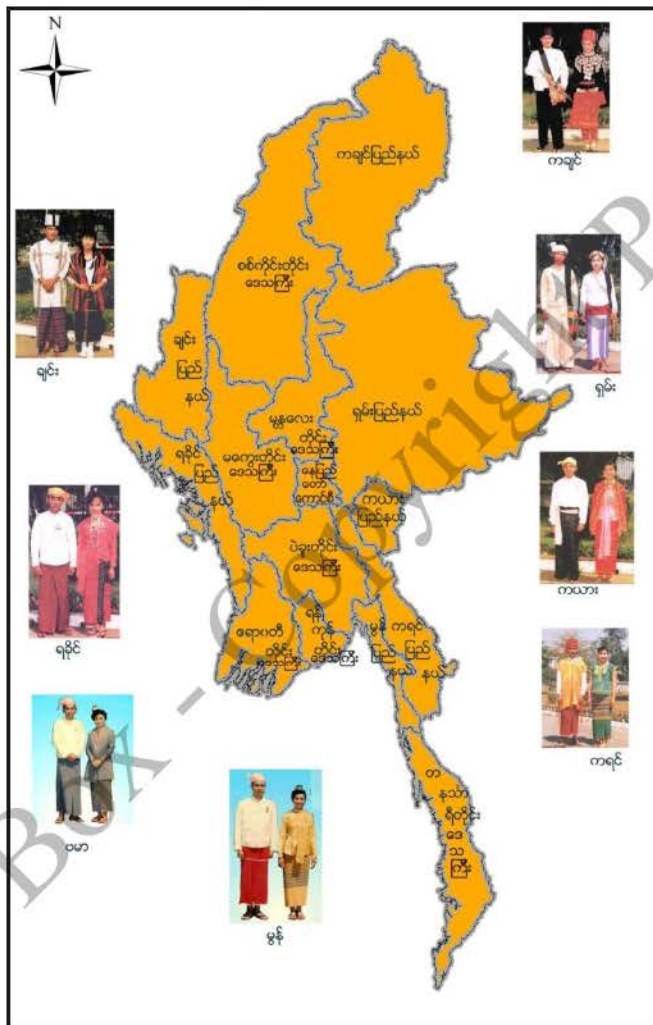
ရခိုင်လူမျိုးများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည်။ အများစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်သည်။

ရှမ်းလူမျိုးတို့သည် တောင်တန်းကုန်းမြင့်များတွင် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် လှေကားထစ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။ မြေပြန့်ပိုင်းတွင်လည်း လယ်ယာနှင့်သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည်။ အများစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

အောက်ပါတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ပုံနှံ့ နေထိုင်ရာ မြေပုံကိုလေ့လာပြီး ၎င်းတိုင်းရင်းသားတို့သည် မည်သို့သော အလုပ်အကိုင်များနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများရှိကြသည်ကို အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြပါ။

(၂. ၁) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသများပြပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများပုံနှံ့နေထိုင်ပုံကို မြေပုံရေးဆွဲဖော်ပြပါ။
- ၂။ သင်နှစ်သက်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ၂ မျိုး၏ အလုပ်အကိုင်နှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုကို ဖော်ပြပါ။
- ၃။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နေထိုင်ရာဒေသနှင့်အလုပ်အကိုင်တို့ မတူညီခြင်းအကြောင်းကို သုံးသပ်တင်ပြပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ပုံ (၂. ၁) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသများပြ မြေပုံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြောင်းကို ဖတ်ရှု၍ ဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ၁၀၀ကျော်ရှိသည်။ အဓိကတိုင်းရင်းသားလူမျိုး ၈ မျိုးရှိသည်။
- ◆ ပြည်နယ်များတွင်သက်ဆိုင်ရာလူမျိုးအများစုနေထိုင်ကြသည်။ တိုင်းဒေသကြီးများတွင်ဗမာလူမျိုးအများဆုံးနေထိုင်သည်။
- ◆ မြေပြန့်ဒေသများတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ပြီး တောင်တန်းကုန်းမြင့်ဒေသများတွင် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်း၊ လှေကားထစ်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည်။

၂.၄ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေတိုးတက်ပျံ့နှံ့လာပုံ

၂.၄.၁ လူဦးရေတိုးတက်လာပုံ

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊ တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံ၏လူဦးရေနှစ်အလိုက်တိုးတက်လာပုံကို ရှင်းပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မိမိတို့နေထိုင်သည့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာလူဦးရေယခင်ကထက် တိုးတက်လာပါသလား။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုသည် ယခင်ကနှင့် ယခုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တစ်နှစ်နှင့်တစ်နှစ်တူညီမှုရှိပါသလား။ လူဦးရေနှင့် မည်သို့ဆက်စပ်မှုရှိပါသနည်း။ ကျောင်းသားများ ထင်မြင်ချက်ကို မေးမြန်းပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက သင်ပုန်းပေါ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေတိုးနှုန်း၊ ဇယားကို ဆွဲပြပြီး အောက်ပါအချက်များအရ ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပါမည်။

စာရင်းကောက်ယူသည့်ခုနှစ်	လူဦးရေ သန်းပေါင်း
၁၈၀၀	၄.၀
၁၉၇၃	၂၈.၉
၁၉၈၃	၃၅.၃
၂၀၁၄	၅၁.၅

၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ ၄ သန်းသာရှိခဲ့သော်လည်း သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူခဲ့သည့် စာရင်းများအရ ၁၉၇၃ တွင် ၂၈.၉ သန်း၊ ၁၉၈၃ တွင် ၃၅.၃ သန်း၊ ၂၀၁၄ တွင် ၅၁.၅ သန်းထိ တိုးတက်လာခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။ လူဦးရေတိုးနှုန်းမှာ ၁ နှစ်လျှင် ၀.၉၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်းနှင့် ထိုသို့ လူဦးရေတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် အားသာချက်အနေဖြင့် တိုင်းပြည်၏ လူသားရင်းမြစ်တိုးတက်လာနိုင်သကဲ့သို့ တိုးတက်လာသော လူဦးရေအတွက်

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဝိုင်းကြိုပမ်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးရပါမည်။

လူဦးရေ ၁၀၀ မှာ ၁ နှစ်တွင်တိုးလာသည့် လူဦးရေကို % တိုးနှုန်းဟု ခေါ်ပါသည်။ တိုးနှုန်း ၁% ဆိုသည်မှာ လူ ၁၀၀ ရှိလျှင် ၁ နှစ်လျှင် ၁ ဦး တိုးလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆရာက ရှင်းပြရပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ တိုးတက်ပုံဇယားကို လေ့လာပြီး အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေး၍ ကျောင်းသားများအား မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ တိုးတက်မှုပြ ဗားဂရပ်ပုံကို ရေးဆွဲပါစေ။ လူဦးရေတိုးတက်မှုကြောင့် မည်သို့သော အားသာချက်၊ အားနည်းချက် စသည်တို့ကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြပါ။ လိုအပ်ပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေတိုးတက်လာပုံကို ဗားဂရပ်သုံး၍ သုံးသပ်တင်ပြပါ။

၂.၄.၂ လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်ပုံ

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်မှုကို လေ့လာရာတွင် လူနေထူထပ်သည့်ဒေသနှင့် လူနေကျဲပါးသည့် ဒေသများကို မြေပုံပေါ်တွင် ခွဲခြားဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ လူဦးရေထူထပ်ခြင်းနှင့် ကျဲခြင်းအကြောင်းတို့ကို သုံးသပ်တတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်မှုဆိုသည်မှာ မြေမျက်နှာပြင်အပေါ်အခြေခံပြီး လူဦးရေဖြန့်ကြက်တည်ရှိမှု အကြောင်းကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေပျံ့နှံ့မှုမြေပုံကို အသုံးပြုပြီး မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အပေါ်အခြေခံ၍ လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်ပုံ ကွဲပြားသွားကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသအလိုက် လူဦးရေ ပျံ့နှံ့နေထိုင်သော အကြောင်းရင်းများကို ဆွေးနွေးသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

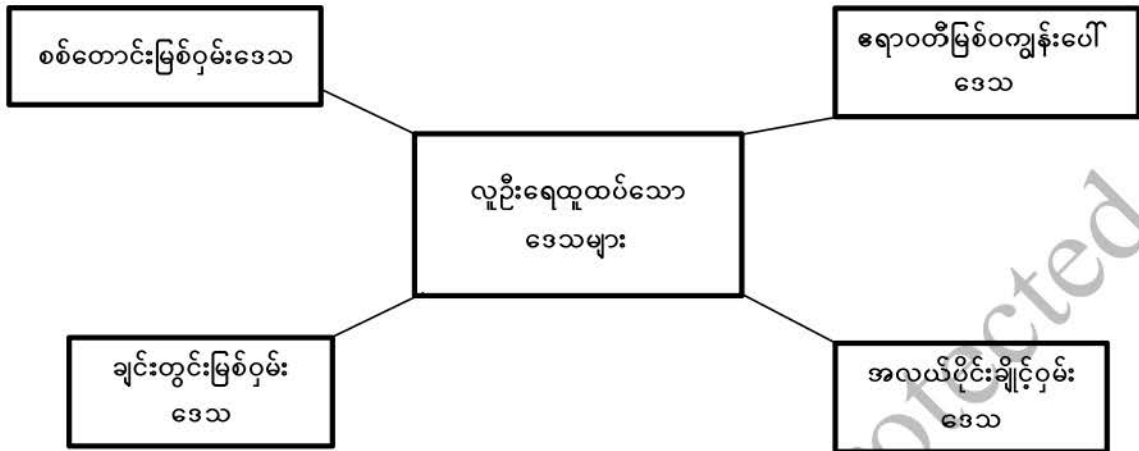
(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေပျံ့နှံ့မှုမြေပုံကို လေ့လာပြီး မည်သည့်နေရာများတွင် လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်မှုများပြားသည်ကို မြေပုံအသုံးပြု၍ ရှင်းပြရပါမည်။ ဒေသများ မှန်မမှန်ကို အဖွဲ့အချင်းချင်း အပြန်အလှန် စစ်ဆေးပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

အောက်ဖော်ပြပါ နေရာဒေသများကိုလေ့လာပြီး ထိုနေရာတစ်ခုချင်းစီတွင် အဘယ်ကြောင့် လူနေထူထပ်ရသော အကြောင်းရင်းကို သုံးသပ်တင်ပြပါ။

စာသင်ချိန်(၃)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေထူထပ်သောနေရာများကို မြေပုံနှင့်တကွ ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့သော မြေမျက်နှာပြင်အနေအထားတွင် လူဦးရေကျသနည်း။ ကျောင်းသားများထင်မြင်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေပျံ့နှံ့မှုပြမြေပုံကို အသုံးပြုပြီး လူနေထိုင်မှုကျပါးသောဒေသများနှင့် လူနေထိုင်မှု ကျပါးရသည့် အကြောင်းရင်းများကို ဆွေးနွေးသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကိုအုပ်စုဖွဲ့၍ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ ပျံ့နှံ့မှုပြမြေပုံကို လေ့လာပြီး လူဦးရေကျပါးသော ဒေသ များကို ဖော်ထုတ်၍ အတန်းသို့တင်ပြပါ။ ဒေသများ မှန်မမှန်ကို အုပ်စုချင်း အပြန်အလှန်စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

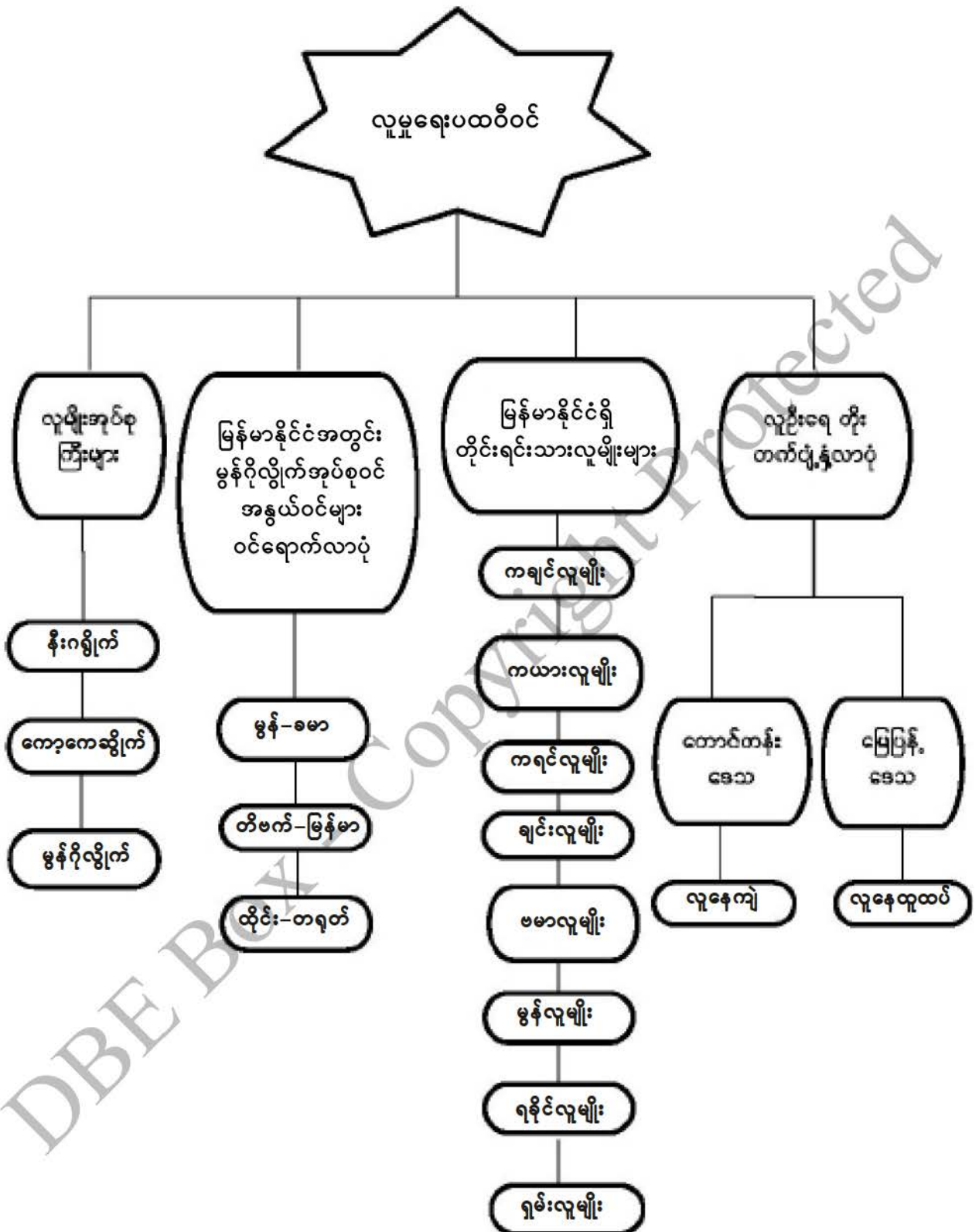
- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူနေထိုင်မှုကျပါးသောဒေသများကို ဖော်ပြပြီး အဘယ်ကြောင့် လူနေထိုင်မှုကျပါးရသော အကြောင်းရင်းကို သုံးသပ်တင်ပြပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ၂၀၁၄ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေမှာ ၅၁ သန်းကျော်ရှိသည်။
- ◆ မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်မူတည်၍ လူနေထိုင်မှုကွာခြားသည်။
- ◆ မြေပြန့်ဒေသများတွင် လူနေထိုင်မှုများ၍ တောင်ကုန်း၊ တောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်များတွင် လူနေနည်းပါးသည်။
- ◆ လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်ပုံမှာ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာမတူညီဘဲ ကွဲပြားခြားနားသည်။
- ◆ တိုင်းဒေသကြီးအများစုတွင် လူနေများသည်။ ပြည်နယ်အများစုတွင် လူနေနည်းသည်။

DBE Box - Copyright Protected

အခန်း(၂) လူမှုရေးပထဝီဝင်တွင် သင်ယူခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

အခန်း(၃) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်

သင်ယူမှုရလဒ်များ

စုစုပေါင်းစာသင်ချိန်(၁၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

- ◆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဇီဝထုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တို့၏ သဘောသဘာဝကို နားလည်ပြီး ရှင်းပြတတ်မည်။
- ◆ မြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့၏ ညစ်ညမ်းစေသည့် အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ထုတ်တတ်မည်။

သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ◆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိအလွှာ ၄ လွှာဆက်စပ်ပုံ၊ လေထုရှိအလွှာ ၅ လွှာဆက်စပ်ပုံ၊ ရေသံသရာလည်ပုံ၊ ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော သတ္တဝါနှင့် အပင်အမျိုးအစားများ၏ ရုပ်ပုံကားချပ်များ။

ရရှိစေမည့်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှု

ကျောင်းသားများကိုအုပ်စုဖွဲ့၍ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်ကို စုပေါင်းဆွေးနွေးစေခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်စေခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အလွှာ ၄ လွှာဆက်စပ်ပုံ၊ လေထုရှိ အလွှာ ၅ လွှာဆက်စပ်ပုံ၊ ရေသံသရာလည်ပုံ စသည့်ပုံများကို အုပ်စုဖွဲ့ကြည့်ရှုလေ့လာ၍ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်စေခြင်းများကြောင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ခြင်းနှင့် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်ခြင်း စသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိစေပါသည်။

၃.၁ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်၏အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်နယ်ပယ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

စာသင်ချိန်(၁)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

- ◆ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ရှင်းပြတတ်ရန်
- ◆ ပတ်ဝန်းကျင်နယ်ပယ်များအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်ရန်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

စာသင်ချိန်(၁)
(၅)မိနစ်

- ၁။ ဆရာက အောက်ပါမေးခွန်းများကို မေးမြန်းပါမည်။
- (၁) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုသည်အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်သလိုပြောပြပါ။
 - (၂) သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို သင်မည်သို့အသုံးပြုသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

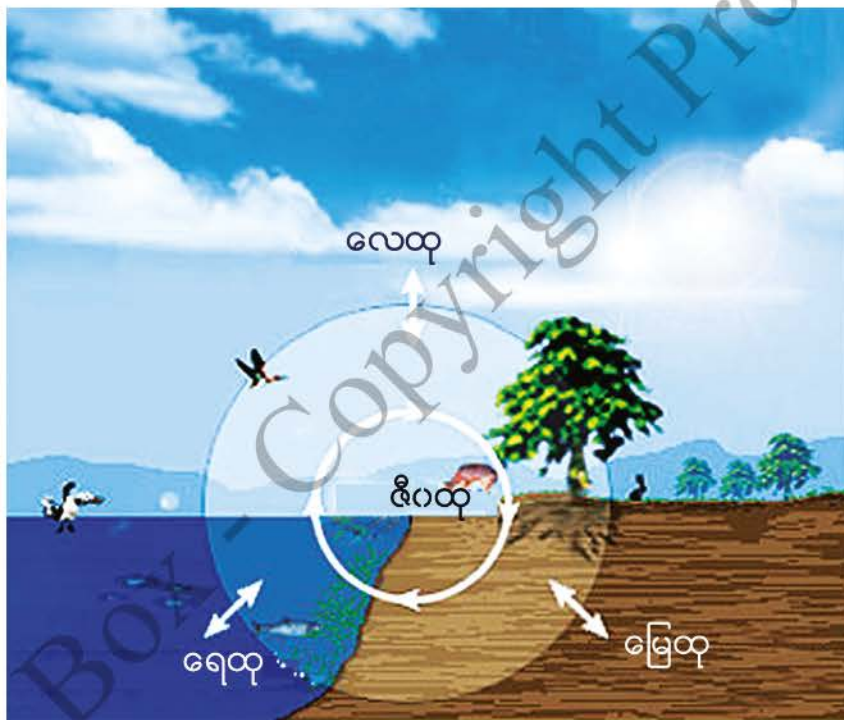
ဆရာက ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြပေးမည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကွဲပြားခြားနားသော မြေထု၊ ရေထု၊ လေထု၊ ဇီဝထုများနှင့် ယင်းတို့တွင် ရှင်သန်နေထိုင်ကြသော သက်ရှိလူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ အပင်များအကြား၌ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရှင်းပြပါ။ ဆက်လက်၍ ဆရာက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူသားတို့ဖန်တီးသောပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျောင်းသားများသိသလောက်မေးပါ။ ဥပမာများ

နှင့်ရှင်းပြပါ။ ထို့နောက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဆက်စပ်သော အောက်ပါပုံများကိုပြ၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူတို့ ဖန်တီးသောပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း ရှင်းပြမည်။

ပုံ(၃. ၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ အလွှာ ၄ လွှာဆက်စပ်မှုကိုလည်း အောက်ပါရုပ်ပုံကားချပ်ကိုပြ၍ ရှင်းပြပါမည်။

ပုံ(၃. ၂) ပတ်ဝန်းကျင်၏အလွှာလေးလွှာဆက်စပ်ပုံ

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို အတန်းလိုက်မေးမည်။ ထို့နောက် အုပ်စု ၃စုဖွဲ့မည်။ ပထမအုပ်စုကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပါဝင်သော အရာများကို ရေးသားပါစေ။ ဒုတိယအုပ်စုကို လူတို့ ဖန်တီးထားသောပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပါဝင်သော အရာများကို ရေးသားပါစေ။ တတိယအုပ်စုကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ အလွှာ ၄ လွှာ ဆက်စပ်မှုကို နားလည်သလို ရေးသားပါစေ။ အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ တင်ပြရပါမည်။ အုပ်စုအားလုံး၏ တင်ပြဆွေးနွေးချက်များကို အတန်းနံရံတွင် ကပ်ထားပါ။ အချင်းချင်းလှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး လိုအပ်ပါက ဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရုပ်ပုံများကို စုဆောင်းပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖော်ဆောင်သောပုံများနှင့် လူတို့ဖန်တီးသောပုံများကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

၂။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

(က) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်ကို သင်မည်သို့နားလည်သနည်း။

(ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ကို မည်သို့ခွဲခြားနိုင်သနည်း။

(ဂ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို မည်သည့်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသနည်း။

မှတ်ချက်။ ။ အဓိကအချက်များကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သက်ရှိများနှင့်သက်မဲ့တို့ကြား ရှင်သန်နေထိုင်သောသက်ရှိများကြား ဆက်နွယ်မှုကို လေ့လာသည်။
- ◆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူသားတို့ဖန်တီးသော ပတ်ဝန်းကျင်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။
- ◆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို သက်ရှိသက်မဲ့အရာဝတ္ထုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။
- ◆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အလွှာ ၄ လွှာပိုင်းခြားနိုင်သည်။

၃.၂ မြေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ ကမ္ဘာမြေထု၏ အလွှာ ၃ လွှာကို ဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ မြေပေါ်မြေအောက်သယ်ဇာတများထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးများခွဲခြားတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

◆ မြေထုကို ကမ္ဘာမြေ၏မာကျောသော အပေါ်ယံအခွံပိုင်းအလွှာဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသည်။ ၎င်းအပေါ်ယံတွင် ပါးလွှာသောမြေဆီလွှာဖုံးအုပ်ထားသည်။ သဘာဝအလျောက်ဖြစ်ပေါ်နေသော ကုန်းမြေသဏ္ဍာန်မျိုးစုံတည်ရှိသည်။ လူများ ဖန်တီးထားသော မြို့၊ ရွာ၊ လမ်းတံတားနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများ ရှိသည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာကကမ္ဘာမြေထု၏ အလွှာ ၃ လွှာပြပုံကို ထောက်၍ အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြပါမည်။ ကမ္ဘာမြေထုသည် အစဉ်လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေသော ပြုတ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အတွင်းနှင့် အပြင်နှစ်ခုစလုံးသည် ပုံမှန်ပြောင်းလဲနေသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်သန်းပေါင်း ၄၆၀၀၀၀၀၀ ကမ္ဘာမြေထုသည် အလွန်ပူသောလုံးဝန်းသည့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပြီး နှစ်သန်းပေါင်း ၃၂၀၀ ခန့်တွင် အပူချိန်ကျဆင်းပြီး အေးခဲလာသည်။ မျက်နှာပြင်လွှာအေးခဲလာသော်လည်း

ယခုထက်တိုင်အတွင်းသို့ဝင်လေ အပူချိန်မြင့်မားလေဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာမြေထုကို အလွှာ ၃ လွှာခွဲနိုင်သည်။ (၁)အခွံပိုင်း (၂)အကာပိုင်း (၃)အနှစ်ပိုင်းဟူ၍ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်နှင့် အနီးဆုံးအပေါ်ယံအလွှာသည် အခွံပိုင်းဖြစ်ပြီး အလွှာအားလုံးတွင် အပါးလွှာဆုံးဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့အခွံပိုင်း၏ အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်တွင် တောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်၊ လွင်ပြင် ချိုင့်ဝှမ်းများရှိသည်။ ထိုကုန်းမြေသဏ္ဍာန်များကို တိုက်ကြီးများပေါ်တွင်သာမက သမုဒ္ဒရာကြမ်းခင်းအောက်မှာလည်း တွေ့နိုင်သည်။ ထိုအပေါ်ယံမျက်နှာပြင်အလွှာတွင် မြေဆီလွှာကိုတွေ့ရပြီး သစ်တောများ၊ မြက်ခင်းများ ရှင်သန်ရေးနှင့် ဒေသအလိုက် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်း အရေးပါသည်။ ကမ္ဘာမြေထု၏အတွင်းပိုင်းတွင် မီးသင့်ကျောက်၊ အနည်ကျ ကျောက်၊ အသွင်ပြောင်းကျောက်နှင့် ထိုကျောက်များအတွင်းမှ တွင်းထွက် ခြပ်စင်အမျိုးပေါင်း ၉၂ မျိုးခန့်ကို တွေ့ရ ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

အောက်ပါမေးခွန်းတစ်ခုစီကို အုပ်စုတစ်ခုစီက ဆွေးနွေးပြီး ရရှိချက်များကို အတန်း၏နံရံတွင် ကပ်ထားပါ။ ကျန်အဖွဲ့များက လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားပါ။

- (က) ကမ္ဘာ့အခွံပိုင်းတွင် တွေ့ရှိရသော အသွင်သဏ္ဍာန်များကို ဖော်ပြပါ။
- (ခ) အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်အလွှာတွင်တွေ့ရသည့် မြေဆီလွှာ၏အသုံးဝင်ပုံကို ဖော်ပြပါ။
- (ဂ) ကမ္ဘာမြေထု၏ အတွင်းပိုင်းတွင် တွေ့ရှိရသောကျောက်များကို ဖော်ပြပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

ကမ္ဘာမြေထုကို အလွှာ ၃ လွှာခွဲခြားထားကြောင်း ပုံနှင့်တကွရှင်းပြပါ။
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်မှ စာမျက်နှာ ၂၅၊ ကမ္ဘာမြေထု၏ အလွှာ ၃ လွှာပြပုံကို ကြည့်ရှုဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာမြေထုအကြောင်းကို သိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာမြေထုထဲမှ မည်သည့်အရာများ တူးဖော်ရရှိပါသနည်း။ တူးဖော်ရရှိသည့် သယ်ယာပို့ဆောင်ရေးများကို သိသလောက်ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကမ္ဘာ၏ မြေပေါ်မြေအောက်သယ်ယာပို့ဆောင်ရေး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုကို ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ဆွေးနွေးသင်ကြား ပါမည်။ ကမ္ဘာမြေထု၏အတွင်းပိုင်းတွင် မီးသင့်ကျောက်၊ အနည်ကျကျောက်နှင့် အသွင်ပြောင်းကျောက် ၃မျိုးကို တွေ့ရပြီး ထိုကျောက်များအတွင်းတွင် ခြပ်စင်အမျိုးပေါင်း ၉၂ မျိုးခန့် တွေ့ရသည်။ ထိုတွင်းထွက်ခြပ်စင်များကို ထုတ်ယူ ပြီး လူသားတို့လိုအပ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ ပြုလုပ်သည်။ ကမ္ဘာမြေအပေါ်ယံလွှာကို လူများနေထိုင်ရန် မြို့ရွာများ တည်ထောင်ခြင်း၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် သစ်တောမြေများ၊ စိုက်ပျိုးမြေများအဖြစ် အသုံးပြုကြပါသည်။ ယခုအခါ မြေပေါ်မြေအောက်သယ်ယာပို့ဆောင်ရေးဖြစ်သည့် သစ်တောများ၊ ဓာတ်သတ္တု၊ ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့တို့ကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးပြုခြင်းကြောင့် သယ်ယာပို့ဆောင်ရေးပေးစနစ်နှင့် ကြုံတွေ့နေရကြောင်း ဆရာက သင်ကြားပေးရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

မြေပေါ်မြေအောက်သယ်ယာပို့ဆောင်ရေးထုတ်ယူမှုရုပ်ပုံများကို မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာစသည်တို့မှ အုပ်စုလိုက်စုဆောင်းပါ။ ပိုစတာတစ်ခုစီဖန်တီးပါ။ မိမိတို့အုပ်စုမှ စုဆောင်းရရှိသောပုံများ၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို သုံးသပ်တင်ပြပါ။ လိုအပ်ပါကဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေပါ။

- (၁) ကမ္ဘာ့မြေထုအတွင်းတွေ့ရှိရသော အဓိကကျောက်အမျိုးအစားများကို ဖော်ပြပါ။
- (၂) ကမ္ဘာ့အခွံပိုင်း၏ အပေါ်ယံလွှာတွင်တွေ့ရှိရသော မြေပြင်သဏ္ဍာန်များကား အဘယ်နည်း။
- (၃) ကမ္ဘာ့အပေါ်ယံလွှာကို လူသားတို့ကအဘယ်ကြောင့် ပြုပြင်ဖန်တီးလုပ်ဆောင်သနည်း။
- (၄) မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ကြုံတွေ့ရသည့် ကမ္ဘာ့မြေပေါ်မြေအောက်သယ်ဇာတပစ္စည်းများထုတ်ယူသုံးစွဲမှုကို စဉ်းစားပါ။ ထိုသို့ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအကျိုးဆက်ကို ဖော်ပြပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်စာမျက်နှာ ၂၅ နှင့် ၂၆ ကို ကြည့်ရှုဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကမ္ဘာ့ပြိုဟ်သည် မျက်နှာပြင်အတွင်းနှင့်အပြင် နှစ်ခုစလုံး အစဉ်လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေသောပြိုဟ်တစ်လုံး ဖြစ်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာကို အလွှာသုံးလွှာခွဲနိုင်သည်။ ကမ္ဘာ့အခွံပိုင်း အလွှာတွင် တုန်းမြေပုံသဏ္ဍာန် မျိုးစုံတွေ့နိုင်သည်။
- ◆ ကျောက်အမျိုးအစား ၃ မျိုးကို ကမ္ဘာ့အတွင်းပိုင်း၌ တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ယင်းတို့မှ ဖြစ်စင် ၉၂ မျိုးခန့် တွေ့ရှိ ရသည်။
- ◆ ကမ္ဘာ့မျက်နှာပြင်အပေါ်ယံလွှာတွင် သက်ရှိများနေထိုင်ပြီး လူသားတို့က ရုပ်ဝတ္ထုများဖန်တီးနေထိုင်ကြ သည်။

၃.၃ ရေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊ တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ ရေအရင်းအမြစ်များကို ဖော်ထုတ်တတ်ရန်
- ◆ ရေသံသရာလည်ပုံသိရှိနားလည်ပြီး ပြန်လည်ရှင်းပြတတ်ရန်
- ◆ ရေအသုံးဝင်ပုံကို ပြောပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မိမိတို့ နေ့စဉ်အသုံးပြုသောရေကို မည်သို့ရရှိပါသနည်း။ ကျောင်းသားများ ထင်မြင်ချက်ကို စဉ်းစားဖော် ထုတ်ပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကမ္ဘာ့မြေပုံရုပ်ပုံကားချပ်ကိုပြသပြီး ကမ္ဘာ့ဧရိယာ၏ လေးပုံသုံးပုံကို ရေထုက ဖုံးလွှမ်းထားပြီး သက်ရှိများ ရှင်သန်ရေးအတွက် ရေထုသည် အရေးပါသော လွှာထုတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းပြပါမည်။ ရေထုကို မျက်နှာပြင်ရေနှင့် မြေအောက်ရေဟု နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။ ကမ္ဘာ့ရေထု၏ ၉၇ % မှာ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေများဖြစ်ပြီး

ယင်းတွင် ဆိုဒီယမ်ကလိုရိုဒ် (အိမ်သုံးဆား) များစွာပျော်ဝင်နေ၍ ရေငန်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ရေထု၏ ၃% ခန့်သာ သောက်သုံးရန်သင့်လျော်သော ရေချိုများဖြစ်သည်။ ရေချိုကို မြစ်ချောင်းများ၊ အင်းအိုင်များ၊ ရေခဲမြစ်နှင့် မြေအောက်ရေတို့မှ ရရှိကြောင်းကို ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

အောက်ပါမေးခွန်းများကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြပါ။ မိမိတို့အိမ် သို့မဟုတ် ကျောင်းတွင် အသုံးပြုနေသောရေကို မည်သို့ရရှိပါသနည်း။ ကမ္ဘာ့မြေပုံကားချပ်ကိုပြ၍ အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ဆွေးနွေးစေမည်။ ကမ္ဘာ့မြေပုံကို ကြည့်၍ မြေထုအပိုင်း၊ ရေထုအပိုင်းကိုမေးပြီး ရေထုအပိုင်းတွင် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေပါဝင်မှုရာခိုင်နှုန်းနှင့် အိမ်သုံး ဆားအမည်ကို မေးမည်။ ရေချိုကို မည်သည့်နေရာမှရရှိနိုင်ပါသနည်း စသည့်မေးခွန်းများကိုမေးပြီး ဆွေးနွေးစေမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (၁၀)မိနစ်

- ၁။ ဘောလုံး ၁ လုံးကို ကျောင်းသားတစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ လက်ဆင့်ကမ်းပစ်ပေးပြီး ဘောလုံးလက်ဝယ်ရရှိသူသည် ရေရရှိနိုင်သော ရေအရင်းအမြစ်များကို တစ်ဦးလျှင် ၁ ချက်စီ ပြောပြရပါမည်။
 - ၂။ အောက်ပါမေးခွန်းကိုဖြေဆိုပါ။
 - (၁) ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အဓိကရေအရင်းအမြစ်နှစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။
 - (၂) သောက်သုံးရန်သင့်လျော်သောရေချိုကို မည်သည့်နေရာများမှ ရရှိသနည်း။
 - (၃) ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရှိရေများသည် အဘယ်ကြောင့် ငန်နေပါသနည်း။
- မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်စာမျက်နှာ ၂၇ ကို ကြည့်ရှုဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက် (၅)မိနစ်

- ◆ ရေရရှိသော ရေအရင်းအမြစ်များကို လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဧရိယာ၏ လေးပုံသုံးပုံကို ဖုံးလွှမ်းထားသည့် ရေထုသည် မည်သို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဆက်လက်လေ့လာကြပါမည်။

သင်ကြားခြင်း (၁၅)မိနစ်

ဆရာက ရေသံသရာလည်ပုံရုပ်ပုံကားချပ်ကိုပြ၍ အောက်ပါအတိုင်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။ ကမ္ဘာပေါ်ကျရောက်သော နေ၏အပူရှိန်ကြောင့် မျက်နှာပြင်အသီးသီးရှိရေများ အငွေ့ပြန်ပြီး အပေါ်သို့တက်သွားသည်။ အပေါ်သို့ရောက်လျှင် အေးခဲ့ပြီးငွေ့ရည်ဖွဲ့သည်။ ထို့နောက် တိမ်ဖြစ်လာပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် မိုးရွာခြင်း သို့မဟုတ် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ကုန်းမြေပေါ်သို့ပြန်လည်ကျရောက်သည်။ ကုန်းမြေပေါ်ရှိ မြေကြီး(မြေဆီလွှာ)မှတစ်ဆင့် အချို့မှာ မြစ်ချောင်းများနှင့် မြေအောက်ရေအဖြစ် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းသို့ တစ်ဖန်ပြန်စီးဝင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပင်လယ်မှလေထုတွင်း၎င်းမှ ကုန်းမြေပေါ်သို့ တစ်ဖန်ရောက်ရှိခြင်းကို ရေသံသရာလည်ခြင်းဟု ခေါ်ဆိုကြောင်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဆရာက ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။

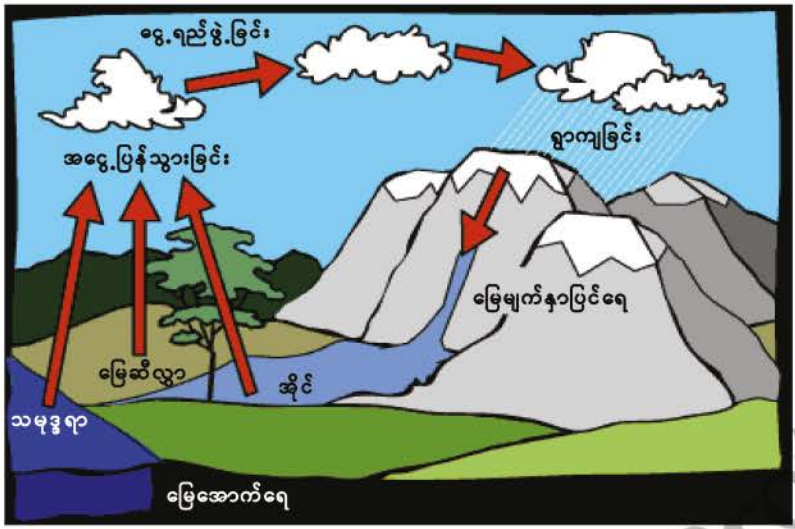
လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုနံပါတ်များ သတ်မှတ်ပါ။ ဆရာကအုပ်စုနံပါတ် တစ်ခုကို ပြောလျှင် ထိုအုပ်စုမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးကလည်း ရေသံသရာလည်ပုံ ပထမဆုံးအချက်ကို စတင်ပြောရပါမည်။ ပြီးလျှင် ထိုကျောင်းသားမှ တစ်ခြားနံပါတ်တစ်ခုကို ပြောလျှင် ထိုနံပါတ်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ရေသံသရာလည်ပုံအဆင့်ကို ဆက်စပ်ပြီး ပြောရပါမည်။ ထိုနည်းအတိုင်း ရေသံသရာလည်ပုံကို အဆင့်မှန်တန်စွာ ပြောပြရပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

ရေသံသရာလည်ပတ်ရပ်ပုံကားချပ်ကို လေ့လာပြီး ရေသံသရာလည်ပတ်မှုကို မှတ်စုစာအုပ်တွင်ရေးပါ။

ပုံ(၃. ၃)ရေသံသရာလည်ပတ်

စာသင်ချိန်(၃)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ♦ လူသားများအသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရန်အတွက် ရေသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ ရေ၏အသုံးဝင်ပုံကို ကျောင်းသားများသိသလောက်ပြောပြစေပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ရေ၏အသုံးဝင်ပုံကို အောက်ပါအတိုင်းရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။ လူသားများ အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရန် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ လိုအပ်ပါသည်။ ချက်ပြုတ်လျှော်ဖွပ်ရန်၊ သစ်တောကြီးများ၊ မြက်ခင်းများရှင်သန်ရန် သီးနှံများစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေအသုံးဝင်ပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ရေလိုအပ်ပါသည်။ မြစ်ချောင်းများမှ စီးဆင်းသောရေကိုသိုလှောင်ပြီး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းနှင့် မြစ်၊ ချောင်း၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများကို ခရီးသည်နှင့် ကုန်စည်သယ်ဆောင်ရန် ရေကြောင်းခရီးလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် ရေသည် သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးအတွက် အသုံးဝင်ပါသည်။ သို့သော် လူဦးရေများလာခြင်း၊ ရေချိုထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများလာခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာတွင် ရေချိုသယံဇာတလျော့နည်းလာပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် စက်မှုလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်ပိုးသတ်ဆေး အသုံးများလာခြင်း၊ ရေဆိုးနှင့်မိလ္လာများကို စနစ်တကျစွန့်ပစ်မှုအားနည်းသောကြောင့် ယခုအခါ မြစ်ချောင်းနှင့် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းတွင် လူသားတို့အသုံးပြုပြီး အဆိပ်အတောက်ပါရှိသည့် ပစ္စည်းများ များပြားလာသည့်အတွက် သန့်ရှင်းသောရေရရှိရန် ခက်ခဲလာပါသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၃ စုဖွဲ့ပါ။ အောက်ပါခေါင်းစဉ်တစ်ခုစီကို အုပ်စုတစ်စုစီမှ ဆွေးနွေးပါ။ (၁) လူတို့အတွက် သန့်ရှင်းသောရေလိုအပ်ပုံ (၂) ရေမှရရှိသောသယံဇာတများ (၃) ရေအသုံးပြုပုံစသည်တို့ကို အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးပြီး ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို သင်ပုန်းတွင်ကပ်ထားပါ။ အဖွဲ့လိုက်လှည့်လည်ကြည့်ရှုပါ။ ဆရာက လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။ ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ကူးရေးပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ◆ လူသားတို့အကျိုးအတွက် မည်သည့်လုပ်ငန်းများတွင်ရေကိုအသုံးပြုကြသနည်း။
- ◆ လူသားတို့ နေ့စဉ်ရေအသုံးပြုပုံကို သိသမျှရေးပါ။
- ◆ ရေထုညစ်ညမ်းစေသည့်အကြောင်းရင်းများကို သိသမျှရေးသားပါ။
- ◆ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရေချိုသယံဇာတများ လျော့နည်းလာရသည့် အကြောင်းများကိုဖော်ပြပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ရေသည် သက်ရှိများအတွက် အလွန်အရေးပါပြီး ကမ္ဘာမြေထု၏ လေးပုံသုံးပုံကို ဖုံးလွှမ်းထားသည်။
- ◆ ကမ္ဘာ့ရေထု၏ ၉၇%သည် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာဖြစ်ပြီး ရေငန်ဖြစ်သည်။ ကျန် ၃%မှာ ရေချိုဖြစ်သည်။
- ◆ ရေသံသရာလည်ခြင်းဖြစ်စဉ်သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ အရေးကြီးသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- ◆ လူသားနှင့်သက်ရှိတို့၏ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ရေကိုနည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ရှာဖွေအသုံးပြုကြသည်။

၃.၄ လေထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ လေထုရှိအလွှာကြီး ၅ လွှာကို ဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ လေထုထဲတွင်ပါဝင်သော ဓာတ်ငွေ့များကို ဖော်ပြတတ်ပြီး ၎င်းဓာတ်ငွေ့များအရေးပါပုံကို ပြောပြတတ်ရန်
- ◆ လေထုညစ်ညမ်းစေသောအကြောင်းရင်းများကို ဖော်ထုတ်တတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ သက်ရှိသတ္တဝါများ အသက်ရှင်ရပ်တည်ရန်အတွက် အရေးကြီးဆုံးကိုပြောပြပါ။
- ◆ ပါးလွှာသောလေထုက ကမ္ဘာကို လွှမ်းခြုံရစ်ပတ်ထားပြီး လေထုတွင် အလွှာ ၅ လွှာရှိကြောင်း ပြောပြမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

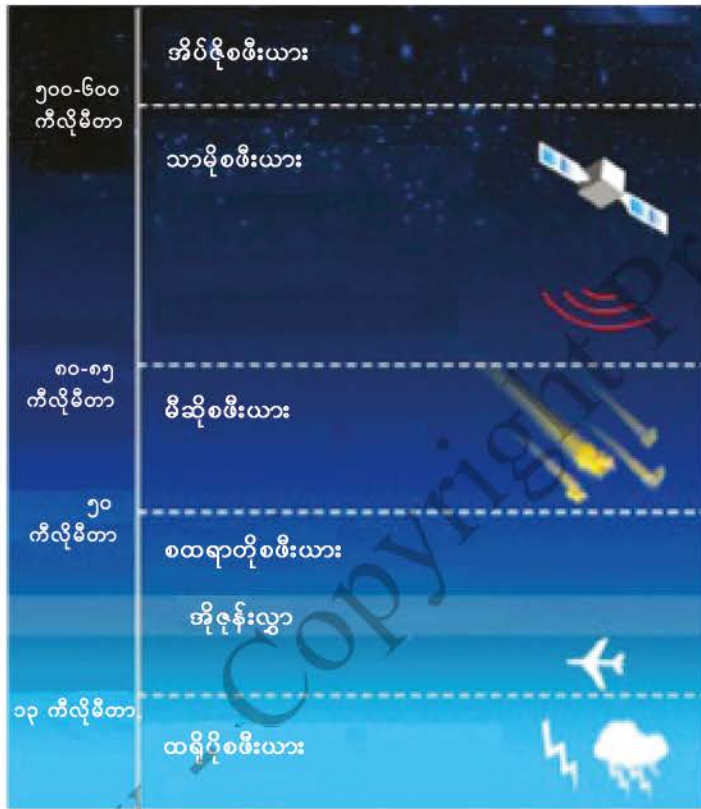
ဆရာက လေထုကို အလွှာများပိုင်းခြားထားပုံရိပ်ပုံကားချပ်ကို အသုံးပြုပြီး လေထုထဲတွင် (၁)ထရိုပိုစဖီးယား (၂)စထရာတိုစဖီးယား (၃) မီဆိုစဖီးယား (၄) သာမိုစဖီးယားနှင့် (၅) အိပ်လိုစဖီးယား စသည်ဖြင့် အလွှာ ၅ လွှာရှိကြောင်း၊ အောက်ဆုံးအလွှာဖြစ်သည့် ထရိုပိုစဖီးယားအလွှာသည် ကမ္ဘာမြေပြင်မှ ၁၃ ကီလိုမီတာခန့်တွင်ရှိပြီး ထိုအလွှာအတွင်း တွင် သတ္တဝါများရှင်သန်နိုင်မည့် သင့်လျော်သောအပူချိန်နှင့် မိုးလေဝသဖြစ်စဉ်များလည်း တွေ့ရကြောင်း၊ ဒုတိယအလွှာ ဖြစ်သည့် စထရာတိုစဖီးယားအလွှာသည် ကမ္ဘာမြေပြင်မှအထက် ကီလိုမီတာ ၅၀ ခန့်အထိရှိကြောင်းနှင့် ထိုအလွှာတွင် အိုဇုန်းလွှာရှိကြောင်း ရှင်းပြပါ။ ထိုအိုဇုန်းလွှာသည် နေမှလာသော အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သောရောင်ခြည်များ ကမ္ဘာမြေပြင် ကို မကျရောက်စေရန် ကာကွယ်ပေးကြောင်း ပုံကိုထောက်၍ တစ်လွှာခြင်း ရှင်းပါမည်။ မီဆိုစဖီးယားအလွှာသည် အမြင့်

ကီလိုမီတာ ၅၀ ခန့်မှစတင်ပြီး အထက်တက်လေ အပူချိန်ကျဆင်းလေဖြစ်သည်။ သာမိုစဖီးယားအလွှာသည် အမြင့်ကီလိုမီတာ ၈၅ မှ စတင်ပြီး အမြင့်သို့တက်လေ အပူချိန်တိုးလေဖြစ်သည်။ အိပ်ငိုစဖီးယားအလွှာသည် အမြင့်ကီလိုမီတာ ၅၀၀ မှ ၆၀၀တွင် ရှိသည်။ ဤအလွှာတွင် လေထုသည် မရှိသလောက်နည်းပါးသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများအုပ်စုလိုက် လေထုကို အလွှာများပိုင်းခြားထားပုံရုပ်ပုံကို ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။ လေထုရှိအလွှာ ၅ လွှာကိုဖော်ပြပြီး ထရိုပိုစဖီးယားအလွှာတွင် တွေ့ရသော မိုးလေဝသဖြစ်စဉ်များကို အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပါ။ ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို အတန်းသို့ပြန်လည်တင်ပြပါ။ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ပါ။

ပုံ(၃. ၄) လေထုကိုအလွှာများပိုင်းခြားထားပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါတို့ကိုယှဉ်တွဲပါ။ ပုံ (၃-၄) ကို ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

(၁) ထရိုပိုစဖီးယားအလွှာ	(က) ကီလိုမီတာ၅၀၀မှ၆၀၀
(၂) စထရာတိုစဖီးယားအလွှာ	(ခ) ကီလိုမီတာ ၁၃
(၃) မီဆိုစဖီးယားအလွှာ	(ဂ) ကီလိုမီတာ၅၀
(၄) သာမိုစဖီးယားအလွှာ	(ဃ) ကီလိုမီတာ၈၅
(၅) အိပ်ငိုစဖီးယားအလွှာ	(င) ကီလိုမီတာ၅၀အထက်

၂။ စထရာတိုစဖီးယားအလွှာသည် ကမ္ဘာမြေပြင်မှ မည်မျှအကွာတွင်တည်ရှိသနည်း။ ထိုအလွှာ၏အရေးပါမှုကိုရှင်းပြပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

(၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

- ◆ ဆရာက အောက်ပါမေးခွန်းများကို မေးပါမည်။ လေထုထဲတွင် မည်သည့်အရာများ ပါဝင်နေသည်ဟု ထင်ပါသနည်း။ ထို့နောက်ဆရာက လေထုအတွင်းတွင် ဓာတ်ငွေ့မျိုးစုံ၊ ဖုန်မှုန့်များနှင့်ရေငွေ့များပါဝင်နေကြောင်း ပြောပြပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက လေထုတွင်းရှိ ဓာတ်ငွေ့ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်းပြပုံကို သင်ပုန်းပေါ်တွင်ဆွဲပြပြီး အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးသင်ကြားပါမည်။ လေထုထဲတွင် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့ ၇၈% နှင့် အောက်ဆီဂျင် ၂၁% ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ၀.၀၃%၊ အာဂွန် ၀.၉၃% နှင့် ဟီလီယမ်၊ အိုဇုန်းနှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့များ ပမာဏအနည်းငယ်ပါဝင်ကြောင်း သင်ကြားပါမည်။ ထို့ပြင် အပင်များရှင်သန်ရန်လိုအပ်သည့် နိုက်ထရိုဂျင်ကို အပင်က လေထုထဲမှ တိုက်ရိုက်မယူဘဲ မြေဆီလွှာအတွင်းနှင့် အပင်၏အမြစ်များရှိ ပက်တီးရီးယားများမှ တစ်ဆင့်ရယူ ပြောင်းလဲ သုံးစွဲသည်။ အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ငွေ့သည် လူသားနှင့်သတ္တဝါများ အသက်ရှင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့ကို အစိမ်းရောင်အပင်များက အသုံးပြုပြီး အစာချက်လုပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

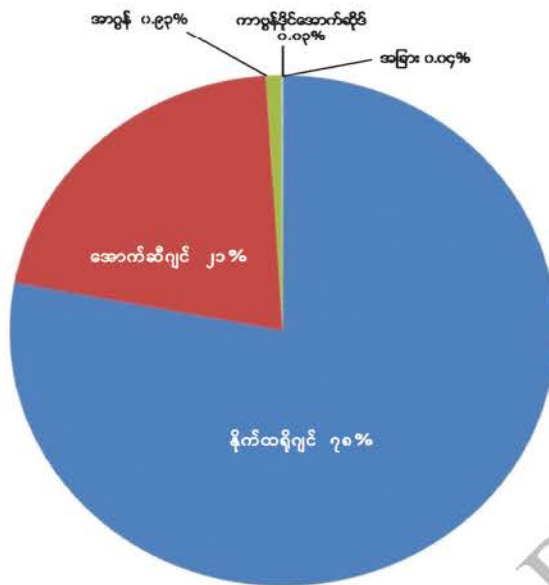
- ၁။ အောက်ပါမေးခွန်းတစ်ခုစီကို အုပ်စုတစ်အုပ်စုစီမှ ဆွေးနွေးပြီး ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို အတန်း၏နံရံတွင် တပ်ထားပါ။
 ကျန်အဖွဲ့များက လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားစေပါမည်။
 - (၁) နိုက်ထရိုဂျင်သည် မည်သို့အသုံးဝင်သည်ဟုထင်ပါသနည်း။
 - (၂) သတ္တဝါများအတွက် အလိုအပ်ဆုံးဓာတ်ငွေ့ကို ဖော်ပြပြီး လေထုထဲတွင် ရာခိုင်နှုန်းမည်မျှပါဝင်သနည်း။
 - (၃) အပင်များအတွက် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်၏ အသုံးဝင်ပုံကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ လေထုထဲတွင်ပါဝင်သော ဓာတ်ငွေ့အမျိုးအစားများနှင့် ၎င်းဓာတ်ငွေ့များ၏အသုံးဝင်ပုံကို ကျောင်းသားများအုပ်စု တွင်းဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ပြန်လည်တင်ပြပါ။ ဆရာက လိုအပ်သည်များကိုဖြည့်စွက်ပါ။ ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားစေမည်။

DBE Book Copyright Protected

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

အောက်ပါပုံကိုလေ့လာပြီး လေထုတွင် ပါဝင်သော ဓာတ်ငွေ့များအကြောင်းကို ပြည့်စုံစွာ ရေးသားဖော်ပြပါ။

ပုံ(၃. ၅) လေထုတွင်းရှိဓာတ်ငွေ့ပါဝင်မှုရာခိုင်နှုန်းပြပုံ

ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း အမှားအမှန်စာကြောင်းများကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးသားထားပါ။ မှားသည့်စာကြောင်းကို ကျောင်းသားများကထောက်ပြပြီး အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အမှန်ကိုဖြေဆိုပေးရပါမည်။

- ◆ လေထုအတွင်းအရေးပါသော အလွှာမှာ ထရီပိုစဖီးယားအလွှာဖြစ်သည်။
- ◆ နေမှလာသော အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် ရောင်ခြည်များကို နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့က ကာကွယ်ပေးသည်။
- ◆ လေထုထဲတွင် အောက်ဆီဂျင်သည် ၇၈% ရှိသည်။
- ◆ အပင်များရှင်သန်ရန်အတွက် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့လိုအပ်သည်။
- ◆ နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့သည် လူသားနှင့် သတ္တဝါများ အသက်ရှင်ရန် အရေးပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ် စာမျက်နှာ ၂၈၊ ၂၉၊ ၃၀၊ ၃၁ တို့ကို ကြည့်ရှုဖြေဆိုပါ။

စာသင်ချိန်(၃)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မည်သို့သောအကြောင်းအချက်များက လေထုကို ညစ်ညမ်းစေသနည်း။ ကျောင်းသားများထင်မြင်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ထို့နောက် ဆရာက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ စက်ရုံအလုပ်ရုံများနှင့်ယာဉ်အမျိုးမျိုးမှထွက်ရှိသည့် မီးခိုးငွေ့များနှင့် တောမီးလောင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သည့် မီးခိုးငွေ့များ၊ ဖုန်မှုန့်များကြောင့် လေထုအတွင်းကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ပါဝင်မှု မြင့်မားလာပြီး ထိုမီးခိုးငွေ့များသည် လေထုကို ညစ်ညမ်းစေပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဖန်လုံအိမ်အာနိသင်ကို ကျောင်းသားများပဟုသုတရစေရန် ဆရာက အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြပါ။

ဖန်လုံအိမ်အာနိသင်ဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာ့မျက်နှာပြင် ပူနွေးလာစေသည့် သဘာဝဖြစ်စဉ် တစ်ခုဖြစ်သည်။ သမပိုင်း သို့မဟုတ် အေးသောရာသီဥတုရရှိသော ဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးပြုသည့် ဖန် သို့မဟုတ် ပလတ်စတစ်

အကြည်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် အိမ် သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံကို အစွဲပြု၍ ကမ္ဘာ့လေထုပူနွေးလာသောဖြစ်စဉ်ကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဖန်လုံအိမ် အတွင်းသို့ နေရောင်ခြည်သည် ဖန် သို့မဟုတ် ပလတ်စတစ်ကို ဖြတ်သန်းဝင်ရောက် လာပြီး ဖန်လုံအိမ်အတွင်းရှိ လေထုကို ပူနွေးစေသည်။ ဖန်လုံအိမ်အတွင်းမှ အပူပြန်ခြင်းသည် ဖန် သို့မဟုတ် ပလတ်စတစ်သို့ ဖြတ်သန်း၍ ပြင်ပသို့ မထွက်နိုင်ဘဲ အတွင်းလေထုကိုသာ ပူနွေးစေသည်။ ထိုနည်းအားဖြင့် ပြင်ပ အပူချိန်ကျဆင်းနေချိန်တွင် ဖန်လုံအိမ်အတွင်းသီးနှံများကို စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ နေရောင်ခြည်သည် ကမ္ဘာ့လေထု အတွင်း ဝင်ရောက်လာသည်အခါ အချို့သော နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်များသည် အလင်းပြန်ခြင်းအားဖြင့် အာကာသ အတွင်းသို့ ပြန်လည်ထွက်သွားပြီး ကျန်နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်များကို ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့များဟုခေါ်သော ရေငွေ့၊ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်၊ မီသိန်း၊ အိုဇုန်းနှင့် အခြားလူတို့ဖန်တီးထားသော ကလိုရိုဖလူအိုကာဗွန် အစရှိသည်တို့မှ စုတ်လူ ထားပြီး ကမ္ဘာ့လေထုအတွင်း ပြန်လည်ထုတ်လွှတ်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့လေထုအောက်ပိုင်းလွှာကို ပူနွေးလာစေသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်သည် ကမ္ဘာ့လေထုအား အပူချိန် ၃၃ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိနေအောင် ထိန်းသိမ်းထားသည်။ ထိုအပူချိန်အားဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိသက်ရှိများ (အပင်နှင့်တိရစ္ဆာန်)များ ရှင်သန်ပေါက်ပွားနိုင်ကြသည်။ ထိုဓာတ်ငွေ့များသည် လူတို့၏လုပ်ငန်း ဆောင်တာများဖြစ်သည့် ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများ (ကျောက်မီးသွေး၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့) လောင်ကျွမ်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ဓာတုပစ္စည်းများသုံးစွဲခြင်း၊ မြေယာရှင်းလင်းခြင်းကြောင့် လေထုအတွင်းပါဝင်မှု တိုးမြှင့်လာပြီး ကမ္ဘာ့လေထုအပူချိန်အား ပိုမိုမြှင့်တက်စေသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်ကို ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာသောဖြစ်စဉ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။ ထိုဖြစ်စဉ်ကြောင့် ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုများပြောင်းလဲခြင်း၊ ဝင်ရိုးစွန်းဒေသရှိရေခဲများ အရည်ပျော်၍ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းအနီး နေထိုင်သော လူ၊ သတ္တဝါနှင့် အပင်များ အန္တရာယ်ကျရောက်ခြင်း စသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဖန်လုံအိမ်အာနိသင် လျော့ပါးရေးအတွက် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို ကာကွယ်ခြင်း၊ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများ အသုံးပြုမှုကို လျော့ချခြင်း၊ အစားထိုးစွမ်းအင် (နေရောင်ခြည်၊ ရေအား၊ လေအား) တို့ တီထွင်ဖန်တီး အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သင့်သည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

ဆရာက အောက်ပါရုပ်ပုံများကို ကျောင်းသားများအား လေ့လာပါစေ။ လေထုအတွင်း မည်သို့သော ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးတင်ပြပါ။ လိုအပ်ပါက ဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။ ဆွေးနွေးရရှိချက်ကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (၁၀)မိနစ်

- (၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီက မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တွေ့ကြုံနေရသည့် လေထုညစ်ညမ်းမှုကို အရင်ဆုံးတွေးပါ။ ပြီးလျှင် မိမိနှင့်အနီးကပ်ဆုံးသူငယ်ချင်းနှင့် အတွေးချင်းမျှဝေပါ။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးပါ။ ပြီးလျှင် အတန်းသို့ တင်ပြပါ။ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားပါ။
- (၂) သင်တို့ဒေသတွင်တွေ့ကြုံရသော လေထုညစ်ညမ်းမှု၏ အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ပြပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကမ္ဘာမြေပြင်အထက်တွင် ကမ္ဘာ့မြေမျက်နှာပြင်ကို လေထုက အလွှာ ၅လွှာဖြင့် လွှမ်းခြုံထားသည်။
- ◆ ကမ္ဘာ့မြေမျက်နှာပြင်နှင့် အနီးဆုံးရှိ ထရိုပိုစဖီးယားအလွှာသည် သက်ရှိများရှင်သန်ရေးနှင့် မိုးလေဝသ ဖြစ်စဉ်များအတွက် အရေးပါသည်။
- ◆ အိုဇုန်းလွှာသည် နေမှလာသော အန္တရာယ်ရှိသည့်ရောင်ခြည်များ ကမ္ဘာမြေပေါ်သို့မရောက်အောင် ကာကွယ်ပေးသည့်အလွှာ ဖြစ်သည်။
- ◆ အောက်ဆီဂျင်သည် သက်ရှိသတ္တဝါများအတွက် အရေးပါပြီး ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်သည် အပင်များ အတွက် အရေးပါသည်။

၃.၅ ဇီဝထုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊ တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ ဇီဝထု အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိပြီး ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော အရာများဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော သက်ရှိအပင်နှင့်သတ္တဝါများသည် မိမိတို့နေထိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်အတွက် အသုံးဝင်ပုံ ကိုရှင်းပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ဇီဝထုကို သက်ရှိအပင်နှင့် သတ္တဝါများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လေထုက ဇီဝထုများရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ရေး အတွက် ရေထု၊ လေထု၊ မြေထုကအထောက်အပံ့ပေးသည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဇီဝထု၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြပါမည်။ ဇီဝထုကို သက်ရှိအပင်နှင့် သတ္တဝါများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ကမ္ဘာ့မြေမျက်နှာပြင်အတွင်းအပြင်နှင့် ရေထဲတွင် ရှင်သန်နေထိုင်သောအပင်နှင့် သတ္တဝါတို့ ပါဝင်သည်။ အပင်များကို ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပေါ်မူတည်၍ သစ်တော၊ မြက်ခင်း၊ ချုံတော၊ ဒီရေတောများအဖြစ် တွေ့နိုင်သည်။ ရေထဲတွင်ရှင်သန်နိုင်သော အပင်မျိုးစုံလည်းရှိသည်။ သတ္တဝါများကို ကမ္ဘာဒေသအနှံ့ရှိ မြေပေါ်မြေ အောက်နှင့် ရေချိုရေငန်တို့တွင် တွေ့ရှိနိုင်ပြီး သတ္တဝါများကို အစာစားပုံပေါ်မူတည်ပြီး ၃မျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။ အသီးအနှံ စားသတ္တဝါ၊ အသားစားသတ္တဝါနှင့် အစုံစားသတ္တဝါဟူ၍ဖြစ်သည်။ လူသည် သတ္တဝါထဲတွင်ပါဝင်၍ အစုံစားသတ္တဝါဖြစ်ပြီး အဆင့် အမြင့်ဆုံးသတ္တဝါဖြစ်ကြောင်းကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါအချက်များဖြင့် သင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများက ဆရာကို ဇီဝထု၏အဓိပ္ပာယ်အား မိမိတို့နားလည်သလို ပြန်လည်ပြောပြရပါမည်။ ကျောင်း သားများအားအုပ်စု ၂ စုခွဲပါ။ တစ်အုပ်စုကို ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော အပင်အမျိုးအစားမျိုးစုံရုပ်ပုံများကို ဖြတ်ညှပ်ကပ် စုဆောင်းပါစေ။ ကျန်အုပ်စုကို ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော သတ္တဝါမျိုးစုံ၏ ရုပ်ပုံများကို ဖြတ်ညှပ်ကပ်စုဆောင်းပြီး အတန်း သို့အဖွဲ့လိုက်ပြန်လည်တင်ပြပါစေ။ လိုအပ်ပါက ဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော အပင်များသည် မည်သည်တို့ကိုမူတည်၍ ကွဲပြားသွားပါသနည်း။ ရှင်းပြပါ။
- ၂။ ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော သတ္တဝါများကို မည်သို့ခွဲခြားနိုင်သနည်း။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော အပင်နှင့်သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့နေထိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်အတွက် အသုံးဝင်ကြောင်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော အပင်များသည် လူတို့အတွက် အသုံးဝင်ကြောင်းကို ဆရာက အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြပါမည်။ အပင်များမှရရှိသော အသီးအနှံများကို သတ္တဝါများက စားသုံးကြသည်။ သစ်တောများမှ သစ်ကို လောင်စာထင်းအဖြစ် အသုံးပြုသည်။ အချို့ကို အိမ်ရာ၊ ပရိဘောဂ၊ လှေ၊ သင်္ဘောများ တည်ဆောက်ရာတွင် အသုံးပြုသည်။ အချို့သစ်ပင်များ သေကျေပျက်စီးရာမှ အပင်အတွက်လိုအပ်သော မြေဩဇာအဖြစ်တစ်ဖန် ပြန်လည်ရရှိသည့်အပြင် အချို့သောအပင်ကြီးများ သေကျေပြီး နှစ်သန်းပေါင်းများစွာကြာသောအခါ သစ်ပင်ရုပ်ကြွင်း (အင်ကြင်းကျောက်)နှင့် ရုပ်ကြွင်းလောင်စာ (ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ကျောက်မီးသွေး)များဖြစ်သွားပြီး လူတို့ထုတ်လူအသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကျောင်းသားများအား ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သော သက်ရှိအပင်များ အသုံးဝင်ပုံကို အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေး၍ အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြပြီး မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားစေပါ။ လိုအပ်ချက်ရှိပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ မိမိတို့အိမ် သို့မဟုတ် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တွင် တွေ့ရှိရသော အပင်များအနက် လူတို့အတွက် အသုံးဝင်သော အပင်များကိုဖော်ပြပြီး မည်ကဲ့သို့အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းစာ ၁၀ ကြောင်းခန့်ရေးသားပါ။
- ၂။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အလွှာ ၄လွှာအနက် ဇီဝထုသည်အရေးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကမ္ဘာပြိုဟ်သည် သက်ရှိ(ဇီဝထု)များရှင်သန်နေထိုင်ရာ ပြိုဟ်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- ◆ ဇီဝထုတွင်ပါဝင်သည့် သက်ရှိအပင်များကို ကမ္ဘာမြေပေါ်နှင့်ရေအောက်တွင် အမျိုးအစားစုံလင်စွာ တွေ့နိုင်ပြီး ယင်းတို့ကို သက်ရှိသတ္တဝါနှင့် လူတို့ကရှင်သန်ရေးအတွက် စားသုံးကြသည်။
- ◆ ကမ္ဘာပြိုဟ်တွင် အပင်ပေါက်ပွားပြီးနောက်ပိုင်းမှ သတ္တဝါများပေါ်ပေါက်လာပြီး မြေပေါ်မြေအောက်နှင့် ရေနေသတ္တဝါမျိုးစုံ တွေ့နိုင်သည်။
- ◆ လူသည် အဆင့်မြင့်ဆုံးသတ္တဝါဖြစ်ပြီး ယဉ်ကျေးမှုတိုးတက်ပြောင်းလဲလာရာမှ မိမိနေထိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြုပြင်ဖန်တီး နေထိုင်သည်။

၃.၆ လွှာထုကြီးများအပြန်အလှန်ဆက်နွယ်ပုံ

စာသင်ချိန်(၁)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ♦ လွှာထုကြီးများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်ပုံကို ရှင်းပြတတ်ရန်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ♦ မြေထု၊ ရေထု၊ လေထုနှင့်ဇီဝထုတို့၏ အဓိပ္ပာယ်များနှင့် ယင်းတို့ထဲတွင်ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများကို သိရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းအလွှာ ၄ခု၏ဆက်စပ်ပုံကို သိသမျှပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ဆရာက လွှာထုကြီးများအတွင်း အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်နေပုံကားချပ်ကိုပြ၍ အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြပါ။
 မြေထု၊ ရေထု၊ လေထုနှင့်ဇီဝထုတို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအပြန်အလှန်ဆက်နွယ်မှုရှိပြီး လွှာထုတစ်ထုခြင်းစီတွင် ယုံ့နှံ့မှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိပြီး ဆက်နွယ်နေကြောင်းကို ရှင်းပြပေးမည်။ မိုးရေ(ရေထု)သည် ကျောက်များ (မြေထု)ကို တိုက်စားပြီး နှစ်သန်းပေါင်းများစွာကြာသောအခါ မြေဆီလွှာကို ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ယင်းမြေဆီလွှာပေါ်တွင် အပင်နှင့် သတ္တဝါများ ရှင်သန်နေထိုင်ကြသည်။ လေထုအတွင်းလှုပ်ရှားမှုကြောင့် တိုက်လေကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုတိုက်လေသည် ကျောက်များကို ကြေမွစေကြောင်း ရှင်းပြပေးမည်။ ထို့အပြင် သစ်ပင်မျိုးစေ့များသည် လေ၏တိုက်ခတ်သယ်ဆောင်မှုကြောင့် အခြားဒေသများသို့ ရောက်ရှိပြီး ယုံ့နှံ့သွားစေသည်။ သန်းပေါင်းများစွာသော အပင်နှင့်သတ္တဝါများ ပါဝင်သော ဇီဝထုသည် အခြားသောအလွှာ ၃လွှာအတွင်း ယုံ့နှံ့တည်ရှိနေကြောင်းနှင့် တမ္ဘာတွင် မြေဆီလွှာ၊ ရေ၊ လေနှင့်သက်ရှိများသည် အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်မှုရှိကြောင်းကို ရုပ်ပုံကားချပ်ဖြင့် ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို လွှာထုကြီးများ အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်နေပုံကားချပ်အား ကြည့်ရှုလေ့လာစေ၍ အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ တင်ပြပါ။ လိုအပ်ပါက ဆရာကဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

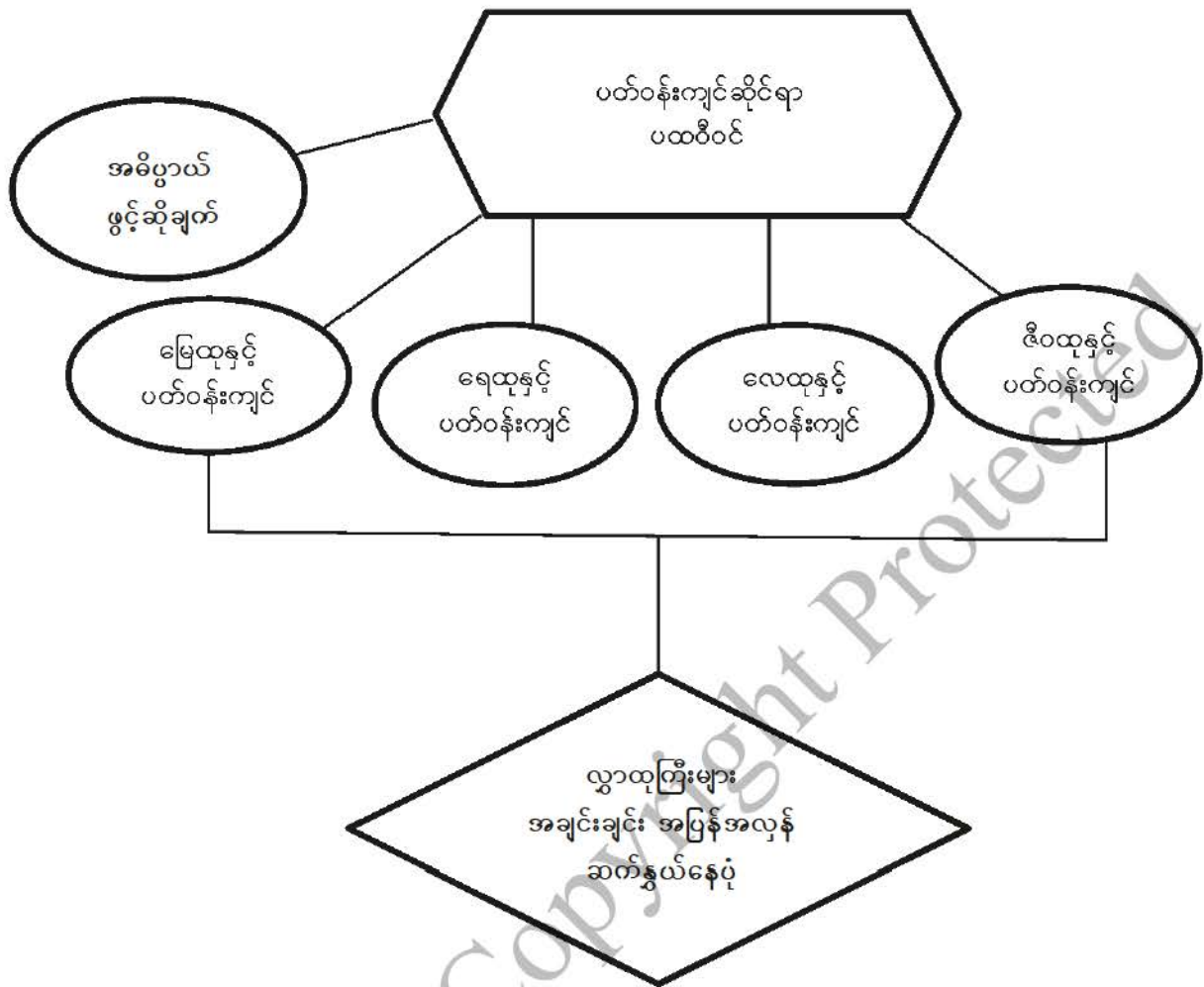
မြေထု၊ ရေထု၊ လေထုနှင့်ဇီဝထုတို့ ဆက်နွယ်ပုံကိုရှင်းပြပါ။

မှတ်ချက်။ ။လွှာထုကြီးများ အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်ပုံကို ဖတ်ရှု၍ ကိုးကားဖြေဆိုပါ။

အဓိကအချက်များ

- ♦ ရေတိုက်စားမှုဖြစ်စဉ်ကြောင့် မြေထုအတွင်းပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်စေသည်။
- ♦ လေ၏တိုက်စားသယ်ဆောင်မှုကြောင့် သစ်ပင် မျိုးစေ့များ အခြားဒေသများသို့ ယုံ့နှံ့ရောက်ရှိစေသည်။
- ♦ မြေထု၊ ရေထုနှင့် လေထုအတွင်း ဇီဝထုများ ယုံ့နှံ့တည်ရှိနေသည်။

အခန်း(၃) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပထဝီဝင်တွင်သင်ယူခဲ့သည့်အကြောင်းအရာများကိုပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

DBE Box - Copyright Protected

အခန်း (၄) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ရူပပထဝီဝင်

သင်ယူမှုရလဒ်များ

စုစုပေါင်းစာသင်ချိန်(၂၀)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅မိနစ်)

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ ဖြစ်သည့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယသမ္မတနိုင်ငံ (အိန္ဒိယနိုင်ငံ)၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (တရုတ်နိုင်ငံ)၊ လာအိုပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ (လာအိုနိုင်ငံ)၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့၏ ရူပပထဝီဝင်များကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာနိုင်မည်။

(ရူပပထဝီဝင်ဆိုသည်မှာ-နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာတို့ကို ဆိုလိုသည်။)

သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ♦ ကမ္ဘာ့မြေပုံ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများပြမြေပုံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမြေပုံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံ၊ တရုတ်နိုင်ငံမြေပုံ၊ လာအိုနိုင်ငံမြေပုံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံ ကားချပ်များ။

ရရှိစေမည့်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှု

- ♦ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရူပပထဝီဝင်များကို အချင်းချင်းဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုကို ရရှိစေမည်။

၄.၁ မြန်မာနိုင်ငံ၏အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ♦ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်အရှေ့တောင်ပိုင်း၏ အနောက်ဘက် အစွန်ဆုံးပိုင်းတွင် တည်ရှိသည်ကို သိရှိစေရန်
- ♦ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိစပ်နေသော နိုင်ငံများကို သိရှိရန်
- ♦ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံအသင်းဝင်နိုင်ငံ၊ ဘင်းမစ်တက်အသင်းဝင်နိုင်ငံနှင့် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ♦ ဆရာက တစ်တန်းလုံးအား ကမ္ဘာ့မြေပုံကိုပြ၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အကြောင်း မေးမြန်းပါမည်။ ထို့နောက် ကမ္ဘာ့မြေပုံပေါ်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို လာရောက်ထောက်ပြခိုင်းပါ။
- ♦ ကမ္ဘာ့မြေပုံတွင် အာရှတိုက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏အိမ်နီးချင်း ၅နိုင်ငံဖြစ်သည့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ကိုရှာဖွေပါစေ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံ (၄. ၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများပြမြေပုံကို အကြမ်းရေးဆွဲ၍ ချိတ်ဆွဲပြီး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြရမည်။ ကမ္ဘာ့မြေပုံပါ အာရှတိုက်ပုံကို ရေးဆွဲ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ပြောပြရမည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်အရှေ့တောင်ပိုင်း၏ အနောက်ဘက် အစွန်ဆုံးပိုင်းတွင် တည်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနောက်မြောက်ဘက်နှင့်မြောက်ဘက်၊ အရှေ့ဘက်နှင့်အရှေ့တောင်ဘက်တို့သည် အာရှတိုက် ကုန်းမကြီးနှင့် ထိစပ်နေပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ လာအို၊ ထိုင်းနိုင်ငံများနှင့် ကုန်းနယ်နိမိတ်၊ ရေနယ်နိမိတ် များနှင့် ထိစပ်နေပုံကို မြေပုံထောက်၍ ရှင်းပြမည်။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ အရေအတွက် အသင့်အတင့်များခြင်းကြောင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရေးအစဉ် အမြဲကောင်းမွန်ရေးသည် အလွန်အရေးပါကြောင်း ပြောပြမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံပြမြေပုံကို အကြမ်းရေးဆွဲ၍ ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်တွင် ချိတ်ဆွဲထား ပါ။ ကတ်ပြား၅ခုတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်း ၅ နိုင်ငံအမည်များကို တစ်ကတ်လျှင် တစ်နိုင်ငံစီဖြင့် ဆရာက ရေးပါ။ ကျောင်းသားများကို အုပ်စု၅စုဖွဲ့ပါ။ အုပ်စု ၁စုလျှင် တစ်ကတ်စီ ဝေပေးပြီး ယင်းနိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ၏ တည် နေရာများကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပါစေ။ ဆွေးနွေးပြီးနောက် ကတ်ပြားများကို အုပ်စုတစ်စုစီမှ ကိုယ်စားလှယ်က အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများပြ မြေပုံပေါ်တွင် အလှည့်ကျ နေရာမှန်အောင် ကပ်ပါစေ။ ထိုကဲ့သို့ တစ်အုပ်စုကကပ်နေစဉ်မှာ ကျန်အုပ်စုများက မှန်မမှန်စစ်ဆေးပြီး နေရာမှန်မမှန် ပြောပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ရှင်းလင်းပေးပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ တွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်အရှေ့တောင်ပိုင်း၏ _____ တွင် တည်ရှိသည်။

(အနောက်ဘက်အစွန်ဆုံးအပိုင်း)

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသည် အိမ်နီးချင်းစုစုပေါင်း _____ နိုင်ငံဖြင့် ထိစပ်နေသည်။ (၅)

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်း၏အဖြေမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၃၇၊ ၃၈ တွင် ရှိသည်။)

စာသင်ချိန် (၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ပထမဦးစွာ အာဆီယံဟူသော စကားလုံးကို ကြားဖူးပါသလား။ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိပါသလားဟု တစ်တန်းလုံး ကို မေးခွန်းမေးပါ။
- ◆ ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံ (ASEAN)၊ ဘင်းမ်စတက် (BIMSTEC)၊ မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲနိုင်ငံ များအဖွဲ့ (GMS) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ မြေပုံကိုကြည့်ရှုစေပါမည်။ အောက်ပါတို့ကို ရှင်းပြမည်။

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံဟုခေါ်သည့် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်းဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် ၁၀နိုင်ငံမှာ ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မြန်မာ၊ လာအို၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဘရူနိုင်း၊ ပီယက်နမ်နှင့် ကမ္ဘောဒီးယား တို့ဖြစ်သည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံဟုခေါ်သည့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ အသင်းဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး အာရှ တောင်ပိုင်း နိုင်ငံများဖြစ်သည့် အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာ၊ ဘူတန်၊ နီပေါနိုင်ငံများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့ပူးပေါင်း၍ ဖွဲ့စည်းထားသော ဘင်းမ်စတက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံလည်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တရုတ်၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ထိုင်း၊ ပီယက်နမ်နှင့် မြန်မာတို့ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော မဟာမဲခေါင်ဒေသ ခွဲနိုင်ငံများအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သည်။

- ♦ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်၏ မှတ်သုံးရပ်ဝန်းအတွင်း တည်ရှိသည်မှာ တူညီကြောင်း ရှင်းပြမည်။ ထို့အပြင် ရူပပထဝီဝင် လက္ခဏာရပ်များသည်လည်း တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံဆက်စပ်ပြီး များစွာ တူညီမှုရှိသည်ကိုလည်း ရှင်းပြမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ မြေပုံကိုကြည့်၍ အာဆီယံ၊ ဘင်းမိစတက်နှင့် မဟာမဲခေါင် ဒေသတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ကျောင်းသားများအား ရှာဖွေစေမည်။ ပထမအဖွဲ့ကို အာဆီယံ၊ ဒုတိယအဖွဲ့ကို ဘင်းမိစတက်၊ တတိယအဖွဲ့ကို မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲအဖွဲ့ဟု သတ်မှတ်ပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အတန်းသို့ တင်ပြပါ။ လိုအပ်သည်ကို ဆရာကရှင်းလင်းပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတို့သည် _____ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ (ဘင်းမိစတက်)
- (ခ) အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ အသင်းကို _____ ဟုခေါ်သည်။ (အာဆီယံ)
- (ဂ) အာဆီယံနိုင်ငံများတွင် လာအိုနိုင်ငံသည် တစ်ခုတည်းသော _____ နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ (ကုန်းပိတ်)
- (ဃ) အာဆီယံနိုင်ငံများအနက် _____ နိုင်ငံတွင်သာ နှင်းဖုံးသော တောင်တန်းများရှိသည်။ (မြန်မာ)

၂။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ နိုင်ငံများအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုဖော်ပြပါ။
- (ခ) ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။
- (ဂ) အာဆီယံနိုင်ငံလည်းဖြစ် ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သော နိုင်ငံအမည်များကို ဖော်ပြပါ။
- (ဃ) မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ခြင်းထိစပ်လျက်ရှိသော အာဆီယံနိုင်ငံအမည်များကို ဖော်ပြပါ။
- (င) မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ခြင်း ထိစပ်လျက်ရှိသော ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအမည်များကို ဖော်ပြပါ။
- (စ) အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံအမည်များမှ ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏အမည်များကို မျဉ်းသား ပြပါ။

နီပေါ၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ သီရိလင်္ကာ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ထိုင်း၊ ပီယက်နမ်၊ ဘူတန် (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၃၇ နှင့် ၃၈ တွင် ရှိပါသည်။)

(မှတ်ချက်) ။ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်း (Association of South-East Asian Nations) ကို အတိုကောက်အားဖြင့် (ASEAN) အာဆီယံ ဟုခေါ်သည်။ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသ ကဏ္ဍ ပေါင်းစုံ နည်းပညာနှင့် စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) ကို အတိုကောက်အားဖြင့် ဘင်းမိစတက် (BIMSTEC) ဟုခေါ်ပါသည်။ ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့၌ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဘူတန်၊ အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ နီပေါ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအားလုံး ရှိ လူဦးရေကို ပေါင်းလိုက်ပါက ကမ္ဘာ့လူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်း ရှိပါသည်။ မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲနိုင်ငံများအဖွဲ့ (Greater Mekong Subregion) ကို အတိုကောက်အားဖြင့် (GMS) ဟုခေါ်သည်။

အဓိကအချက်များ

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက် အရှေ့တောင်ပိုင်း၏ အနောက်ဘက် အစွန်ဆုံးတွင် တည်ရှိသည်။
- ◆ အာဆီယံဟု ခေါ်သည့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်းဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ◆ အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာ၊ ဘူတန်၊ နီပေါ၊ မြန်မာနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် ဘင်းမိစတက် (BIMSTEC) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဖြစ်သည်။
- ◆ တရုတ်၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ထိုင်း၊ ဝီယက်နမ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့သည် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဖြစ်သည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံများနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေသည်။
- ◆ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရေး အစဉ်အမြဲ ကောင်းမွန်နေရေးသည် အရေးပါသည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသည် အာရှတိုက်၏ မှတ်သုံးရပ်ဝန်းအတွင်း တည်ရှိသည်။
- ◆ ရူပပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ လက္ခဏာများ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ဆက်စပ်ပြီး များစွာတူညီမှု ရှိသည်။

၄.၂ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ) သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

စာသင်ချိန်(၄)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို ဖော်ပြတတ်ရန်။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြတတ်ရန်။

စာသင်ချိန်(၁)

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ အောက်ပါမေးခွန်းများမေး၍ သင်ခန်းစာကို အစပျိုးပါမည်။
- ◆ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အမည်များကို သင်သိသလောက်ပြောပြပါ။
- ◆ ဘင်းမိစတက်နှင့်မဟာမဲခေါင်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။
- ◆ ယခုဆက်လက်ပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို လေ့လာကြမည်။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်အရပ်မျက်နှာဘက်တွင်ရှိသနည်း။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံကို ယခင်က မည်သို့ခေါ်သနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်မှ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံပြမြေပုံကို ကျောင်းသားများကြည့်စေ၍ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ရှာဖွေစေပြီး အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြမည်။

- ♦ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် တောင်အာရှဒေသတွင် တည်ရှိပြီး ယခင်က အရှေ့ပါကစ္စတန် ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် အနောက်ဘက်၊ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ထိစပ်နေပြီး အရှေ့တောင်ဘက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ တည်ရှိသည်။ တောင်ဘက်တွင် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် တည်ရှိသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၁၅၀၀၀၀ကျော် ကျယ်ဝန်းသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ် အရှည် ၂၇၀ ကီလိုမီတာကျော် ထိစပ်နေကြောင်းကို လေ့လာစေပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

- ♦ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် ယင်းအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ အမည်များကို ကတ်ပြားပေါ်တွင် ရေးမှတ်စေပြီး အတန်းရှိ ကျောင်းသားများကို ကျပန်းဝေပေးပါ။ ထို့နောက်ဆရာက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံကတ်ပြားရှိသူ ကျောင်းသားများကို ရှေ့သို့ထွက်စေပြီး အတန်းဘက်သို့ မျက်နှာမူရပ်လျက် ကတ်ပြားကို ပြစေမည်။ ကတ်ပြားကိုင်ထားသော ကျောင်းသားအား ဗဟိုပြု၍ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် သတ်မှတ်ပါ။ ဆက်လက်၍ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံအရှေ့ဘက်ရှိ နိုင်ငံ၏အမည်ကတ်ပြားရှိသူကိုခေါ်၍ နေရာယူခိုင်းပါ။ ထိုနည်းတူ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်စသည့် အရပ်ဒေသရှိ နိုင်ငံကတ်ပြားရှိသူများကို နေရာမှန်အောင် မတ်တတ်ရပ်ပါစေ။ ဤနည်းဖြင့် ကျောင်းသားများသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို နေရာတကျ သိရှိသွားနိုင်မည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ရှိ မြေပုံကြည့်၍ ရှင်းပြပါ။
- (ခ) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၃၉ တွင် ရှိပါသည်။)

၂။အောက်ပါတို့မှအဖြေမှန်ကိုရွေးပါ။

- (က) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ _____ ဘက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတည်ရှိသည်။ (၁) အရှေ့တောင် (၂) အရှေ့တောင် (၂) အနောက် (၃) တောင်
- (ခ) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့်မြန်မာနိုင်ငံကြား နယ်နိမိတ်အရှည်မှာ _____ ကီလိုမီတာကျော် ထိစပ်နေသည်။ (၂) ၂၇၀ (၁) ၂၆၀ (၂) ၂၇၀ (၃) ၂၈၀

၃။ ယှဉ်တွဲပါ။ (ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ရေးပြ၍ ယှဉ်တွဲပါ။)

(က) အိန္ဒိယနိုင်ငံ	(၁) အရှေ့တောင်ဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ	(က) ၂
(ခ) မြန်မာနိုင်ငံ	(၂) အနောက်ဘက်၊ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ	(ခ) ၁
(ဂ) ၂၇၀ကီလိုမီတာ	(၃) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏တောင်ဘက်တွင်ရှိသည်	(ဂ) ၄
(ဃ) ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်	(၄) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ဧရိယာ	(ဃ) ၃
(င) စတုရန်းကီလိုမီတာ ၁၅၀၀၀၀ ကျော်	(၅) မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ထိစပ်နေသောနယ်နိမိတ်အရှည်	(င) ၅

စာသင်ချိန်(၂)

**ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်
သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်**

(၅)မိနစ်

မြန်မာနိုင်ငံနှင့်နယ်နိမိတ် ထိစပ်လျက်ရှိသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံပြင်ပမြေပုံကို ဖော်ပြ၍ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အကြောင်းကို ဆရာက အောက်ပါမေးခွန်းများမေးမည်။

- ◆ ဤပုံထဲတွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံက မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်အရပ်မျက်နှာဘက်၌ တည်ရှိသနည်း။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သော မည်သည့်အချက်များကို သိရှိထားသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကျောင်းသုံးစာအုပ်ရှိ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြင်မြေပုံကို ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ရေးဆွဲပါ။ သို့မဟုတ် ဖတ်စာအုပ်ရှိ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြင်မြေပုံကို ပြသပြီး ဆရာက အောက်ပါတို့ကို ရှင်းပြမည်။ နိုင်ငံ၏ ဧရိယာအများစုသည် မြေနိမ့်ဒေသဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို ၅ ပိုင်း ခွဲခြားထားကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြမည်။

(၁)ဂင်္ဂါမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ

နိုင်ငံအနောက်တောင်ပိုင်းတွင်ရှိပြီး ဒီရေအတက်အကျရှိသည့် ရေလွှမ်းဒေသဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းတွင် ဆန်ဒါဗန် (Sundarbans) စိမ့်တောများ ရှိသည်။

(၂)ပါရာဒဲလ်တာ (Paradelta) ဒေသ

ဂင်္ဂါမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ဆင်တူသည့် လွင်ပြင်ဒေသ ဖြစ်သော်လည်း ပင်လယ်ပြင်အထက် အမြင့်မီတာ ၃၀နှင့် ၉၀ အကြားရှိသည့် ကုန်းနိမ့်ဒေသဖြစ်ပြီး ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် ဗြဟ္မပူတြမြစ်(ဂျမ္ဗနာမြစ်) အကြားတည်ရှိသည်။

(၃)အရှေ့မဟိုလွင်ပြင်ဒေသ

မဂ္ဂနာ (Meghna) မြစ်ကို ဗဟိုပြုတည်ရှိပြီး လွင်ပြင်နှင့် ရေလွှမ်းလွင်ပြင် တို့ပါဝင်သည်။ အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် မဂ္ဂနာချိုင့်ဝှမ်း (Meghna basin) တည်ရှိသည်။

(၄)ဆီးလ်ဟက်တောင်ကုန်းဒေသ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ မက်ဂ်ဟာလေယာ (Meghalaya Plateau) ကုန်းမြင့်၏ တောင်တန်းဆင်ခြေလျှော အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးအပိုင်းသည် မီတာ ၃၀၀ ကျော်မြင့်သည်။

(၅)စစ်တကောင်းဒေသ

စစ်တကောင်းဒေသကို ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်နှင့် ကျွန်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အရှေ့ဘက်တွင် တောင်တန်းနှင့် ချိုင့်ဝှမ်းများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၅ စုဖွဲ့ပါ။ ကျောင်းသားများကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြင်မြေပုံကို လေ့လာစေပြီးနောက် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၏ အပိုင်း ၅ ပိုင်းကို သေချာစွာ လေ့လာမှတ်သားစေပါမည်။

ထိုမြေမျက်နှာသွင်ပြင်တွင် ပါဝင်သော အပိုင်း ၅ ပိုင်းကို အုပ်စုတစ်စုလျှင် တစ်ပိုင်းစီမှတ်သား ဆွေးနွေးစေမည်။ အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးသည့် အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားစေမည်။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီက ဆွေးနွေးတင်ပြပါစေ။ လိုအပ်သည်များကို ဆရာက ဖြည့်စွက်ပေးမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) ဂင်္ဂါမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသသည် _____ အတက်အကျရှိသည့် ရေလွှမ်းလွင်ပြင်ဒေသဖြစ်သည်။ (ဒီဇေ)
- (ခ) ဂင်္ဂါနှင့် ဗြဟ္မပုတြမြစ်အကြားတွင် _____ ဒေသရှိသည်။ (ပါရာဒဲလ်တာ)
- (ဂ) အရှေ့ဗဟိုလွင်ပြင်ဒေသသည် _____ မြစ်ကိုဗဟိုပြုတည်ရှိသည်။ (မဂ္ဂနာ)
- (ဃ) ဆီးလ်ဟက်တောင်ကုန်းဒေသ၏ အမြင့်ဆုံးအပိုင်းသည် _____ မြင့်သည်။ (မီတာ ၃၀၀ ကျော်)
- (င) ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်နှင့် ကျွန်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောဒေသမှာ _____ ဖြစ်သည်။ (စစ်တကောင်းဒေသ)

၂။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် ၅ ခုကို ဖော်ပြပါ။
- (ခ) ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် ဗြဟ္မပုတြမြစ် အကြားရှိကုန်းနိမ့်ဒေသကို ဖော်ပြပါ။
- (ဂ) ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်အနီးထင်ရှားသည့် ရေလွှမ်းလွင်ပြင်ကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၃၉ နှင့် ၄၀ တွင် ရှိပါသည်။)

စာသင်ချိန်(၃)

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ရေဆင်းနှင့် ရာသီဥတု

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

ဆရာက ယခုသင်ကြားခဲ့သော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှာ

- ◆ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို အပိုင်းမည်မျှခွဲထားသနည်း။
- ◆ ဧရိယာအများစုသည် မည်သည့်ဒေသဖြစ်သနည်း၊ စသည်မေးခွန်းများကို တစ်တန်းလုံးအားမေးပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင်ပါရှိသော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြပုံကို ကျောင်းသားများအား ကြည့်ရှုလေ့လာစေပြီး ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းပြောပြမည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ မြစ်များအားလုံးသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ အဓိကမြစ်မှာ ဂင်္ဂါမြစ်ဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဟိမဝန္တာတောင်တန်းတွင် မြစ်ဖျားခံ၍ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အနောက်ပိုင်းတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်အဖြစ် တည်ရှိသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံအတွင်း ပဒ်မာမြစ်အဖြစ်ခေါ်ပြီး မြစ်ခွဲပေါင်းများစွာဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တည်ဆောက်၍ ပင်လယ်တွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ အခြားထင်ရှားသော မြစ်မှာ တီဗက်ဒေသတွင် မြစ်ဖျားခံစီးဆင်းသည့် ဗြဟ္မပုတြမြစ် (ဂျမ္မနာမြစ်) ဖြစ်ပြီး ဂင်္ဂါမြစ်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် မဂ္ဂနာမြစ်၊ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ကာနာဖူလီမြစ်နှင့် နတ်မြစ်တို့ရှိပြီး နတ်မြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်နယ်နိမိတ်အဖြစ် စီးဆင်းသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုမှာ အပူပိုင်း မုတ်သုံရာသီဥတု ဖြစ်သည်။ နွေရာသီတွင် အပူချိန်မြင့်မားပြီး မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသည်။ ဆောင်းရာသီတွင် အေးမြပြီး ခြောက်သွေ့သည်။ တောင်နှင့် အနောက်တောင်လေတိုက်ခတ်သည့် ဧပြီလလယ်မှ အောက်တိုဘာလလယ်အထိ ကာလတွင် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှ ရေခိုးရေငွေ့များစွာ ပါသည့်လေများကြောင့် မိုးများစွာရွာသွန်းသည်။ နှစ်စဉ်ရရှိသော မိုးရေချိန်၏ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် တိုကာလအတွင်း ရွာသည်။ အပူချိန်အခြေအနေမှာ ဇန်နဝါရီလတွင် ပျမ်းမျှ ၂၀ ဒီဂရီ ဆဲလ်စီးယပ်စ် (စင်တီဂရိတ်) ရှိပြီး ဧပြီလတွင် ၃၀ ဒီဂရီဆဲလ်စီးယပ်စ် (စင်တီဂရိတ်)ရှိသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် ရာသီဥတုကို နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ အဓိက ၃ မျိုးခွဲထားသည်။ အနောက်တောင်မုတ်သုံလေ တိုက်ခတ်သည့်အချိန်တွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။ ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းများ ဝင်ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်း အသက်အိုးအိမ်များစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ မကြာခဏဖြစ်ပေါ်စေသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၂ စုဖွဲ့စေမည်။ အုပ်စု ၂ စုအား ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ထားစေမည်။ အုပ်စု (၁) ကို ရေဆင်း၊ အုပ်စု (၂) ကို ရာသီဥတုအကြောင်း ဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပြီး အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါစေ။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီက တင်ပြပါစေ။ အုပ်စုတစ်စု၏ တင်ပြချက်ကို ကျန်အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များက မှန်မမှန် စစ်ဆေးစေမည်။ ဆရာက လိုအပ်သည်ကို ရှင်းလင်းမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ တွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ မြစ်များအားလုံးသည် _____ အတွင်း စီးဝင်သည်။ (ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်)
- (ခ) မြစ်ခွဲပေါင်းများစွာဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တည်ဆောက်သည့်မြစ်မှာ _____ မြစ်ဖြစ်သည်။ (ပဒ်မာ)
- (ဂ) ဗြဟ္မပူတြမြစ်သည် _____ မြစ်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ (ဂင်္ဂါ)
- (ဃ) နွေရာသီတွင် _____ မြင့်မားပြီး မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်။ (အပူချိန်)

၂။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အတွင်းရှိ ထင်ရှားသောမြစ်များနှင့် စီးဆင်းပုံကို မြေပုံရေးဆွဲ၍ ဖော်ပြပါ။
- (ခ) အနောက်တောင်ပိုင်းသို့လေ တိုက်ခတ်သည့်အချိန်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့်ရာသီဥတုအခြေအနေကို ရှင်းလင်းပြပါ။ (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၀ တွင် ရှိပါသည်။)

စာသင်ချိန်(၄)

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ သဘာဝပေါက်ပင်၊မြေဆီလွှာနှင့်မြို့ကြီးများ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ဆရာက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါမေးခွန်းများကို တစ်တန်းလုံးအား မေးပါ။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်ကိုဖော်ပြပါ။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်မြစ်များ ဖော်ပြပါ။
- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တူပါသလား။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမြေပုံနှစ်ပုံကို ပုံကြီးအနေဖြင့် ချိတ်ဆွဲထားပြီး သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများအကြောင်း ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းပြောပြမည်။ သဘာဝပေါက်ပင်များ ပေါက်ရောက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အလွန်ဆင်တူကြောင်း ရှင်းပြပြီးလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်ပြောပြမည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ဧရိယာအနည်းငယ်သာ သစ်တောများဖုံးလွှမ်းနေသော်လည်း သဘာဝပေါက်ပင်အမျိုးအစား စုံလင်စွာတွေ့ရသည်။ သဘာဝပေါက်ပင် ပေါက်ရောက်သည့် ဒေသ ၄ ခုရှိသည်။ စစ်တကောင်းနှင့် ဆီးလ်ဟက် ဒေသကို အရှေ့ပိုင်းရပ်ဝန်းအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အပူပိုင်းအမြစ်မိတ်တောများဖြစ်သည့်အတွက် ဝါးတောနှင့် ကြိမ်ပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။ နိုင်ငံ၏ စက္ကူထုတ်လုပ်ရေးအတွက် အခြေခံအရင်းအမြစ် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် ရေအိုင်များစွာ တည်ရှိပြီး ရွှံ့နွံတောများနှင့် မဒုပူခြံတောများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဂျမ္ဗုနာမြစ်နှင့် ပဒ်မာမြစ်တို့ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းရာအပိုင်းသည် ပြန်ပြူးသောလွင်ပြင်ဒေသဖြစ်၍ ယခုအခါ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကြောင့် သဘာဝပေါက်ပင်များ နည်းပါးသွားသည်။ နိုင်ငံတောင်ပိုင်းသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်နှင့် ထိစပ်ရာအပိုင်းဖြစ်၍ ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ဆန်ဒါပန် ဒေသဖြစ်ပြီး ဒီရေတောမျိုးစုံ ပေါက်ရောက်သည်။

မြေဆီလွှာအကြောင်း အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြမည်။

မြေနိမ့်နှင့် ရေလွှမ်းလွင်ပြင်ဒေသများတွင် နုန်းမြေဆီလွှာနှင့် ရွှံ့စေးဆန်သော မြေဆီလွှာကိုတွေ့ရသည်။

ကုန်းမြင့်ဒေသများတွင် တွေ့ရသော မြေဆီလွှာများသည် ရေကောင်းစွာစိမ့်ဝင်နိုင်ပြီး သစ်တောများလည်း ထူထပ်စွာ ပေါက်ရောက်သည်။

မြို့ကြီးများအကြောင်း အောက်ပါအတိုင်းပြောပြမည်။

ဒါကာမြို့

ဒါကာမြို့သည် နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အချက်အချာကျသော မြို့ဖြစ်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်လည်းရှိသည်။

စစ်တကောင်းမြို့

စစ်တကောင်းမြို့သည် ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်းထွန်းကား၍ အဓိကဆိပ်ကမ်းမြို့ ဖြစ်သည်။

ဆီးလ်ဟက်မြို့

ဆီးလ်ဟက်မြို့သည် နိုင်ငံ၏အရှေ့မြောက်ဘက်တွင်ရှိပြီး လက်ဖက်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ် ရာတွင် အရေးပါသောမြို့ဖြစ်သည်။

ခူလ်နာမြို့

ခူလ်နာမြို့သည် နိုင်ငံ၏ အနောက်တောင်ပိုင်းတွင်ရှိပြီး ယခုအခါ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း အချက်အချာကျသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင်ပါရှိသော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်း ပြမြေပုံနှစ်ပုံကို ကျောင်းသားများအား ကြည့်ရှုလေ့လာစေမည်။ ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၃ စုဖွဲ့စေမည်။ အုပ်စု ၃ စု အား ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ထားစေမည်။ အုပ်စု (၁) ကို သဘာဝပေါက်ပင်၊ အုပ်စု (၂) ကို မြေဆီလွှာနှင့် အုပ်စု (၃) ကို မြို့ကြီးများအကြောင်းဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးကာ အဓိကအချက်များကို ရေး မှတ်ထားပါစေ။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီက တင်ပြပါစေ။ အုပ်စုတစ်စုတင်ပြချက်ကို ကျန်အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များက မှန်မမှန် စစ်ဆေးပြောဆိုပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သည်ကို ရှင်းပြမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ သဘာဝပေါက်ပင် ပေါက်ရောက်သည့် ဒေသများအကြောင်းကို ရှင်းပြပါ။
- (ခ) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြေဆီလွှာကို သင်သိသမျှ ရှင်းပြပါ။
- (ဂ) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်နှင့် ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့အကြောင်း ရှင်းပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၁ တွင် ရှိပါသည်။)

အဓိကအချက်များ

- ◆ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနောက်ဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သည်။
- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေသည်။ တောင်ဘက်တွင် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် တည်ရှိသည်။
- ◆ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို အပိုင်း ၅ ပိုင်းခွဲထားသည်။
- ◆ နတ်မြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံကြား နယ်နိမိတ်ဖြစ်အဖြစ် တည်ရှိသည်။
- ◆ ရာသီဥတုမှာ မုတ်သုံရပ်ဝန်းအတွင်း တည်ရှိပြီး ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းများကြောင့် လူနေအိမ်ခြေများ ပျက်စီးမှု ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။
- ◆ သဘာဝပေါက်ပင်အမျိုးအစားစုံလင်စွာ တွေ့ရသည်။ မြေနိမ့်ဒေသတွင် နန်းမြေဆီလွှာကို အဓိကတွေ့ရ သည်။
- ◆ မြို့တော်မှာ ဒါကာမြို့ဖြစ်သည်။

၄.၃ အိန္ဒိယသမ္မတနိုင်ငံ (အိန္ဒိယနိုင်ငံ)

စာသင်ချိန်(၄)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း ပြောပြတတ်ရန်
- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများအကြောင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

ဆရာကတစ်ခန်းလုံးအား အောက်ပါမေးခွန်းများကို မေးမည်။

- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့် အရပ်မျက်နှာဘက်၌ တည်ရှိသနည်း။
- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မည်သည့် ထူးခြားချက်များကို သိရှိထားသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံပြု မြေပုံပေါ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ရှာဖွေပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်သည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကိုလည်း ရှာဖွေစေပါမည်။ ထို့နောက် အိန္ဒိယနိုင်ငံပုံကို ပြသပြီး ယင်းနိုင်ငံ၏ အိမ်နီး ချင်းနိုင်ငံများကို အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြရပါမည်။ ထိုသို့ ရှင်းပြရာတွင် ဆရာကမြေပုံကို အသုံးပြုပြီး ထောက်ပြပါ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် တောင်အာရှဒေသ၏ အိန္ဒိယတိုက်ငယ်တွင် တည်ရှိပြီး အနောက်မြောက်ဘက်တွင် ပါကစ္စတန်၊ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ တာဂျစ်ကစ္စတန်၊ မြောက်ဘက်တွင် နီပေါ၊ ဘူတန်၊ တရုတ်၊ အရှေ့ဘက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ တောင်ဘက်တွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်နေခြင်းကို ပုံပြု၍ ရှင်းလင်းမည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အာရေးဗီးယားပင်လယ်နှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်အတွင်းရှိ လက်ရှက်ဝိပ်ကျွန်းစု၊ အန်ဒမန် ကျွန်းစုနှင့် နီကိုဘာကျွန်းစုများ ပါဝင်သည်ကိုလည်း ရှင်းပြမည်။ နိုင်ငံ၏ဧရိယာမှာ စတုရန်းကီလိုမီတာ သုံးသန်းကျော်ရှိ၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သတ္တမအကြီးဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်လည်း နယ်နိမိတ်ကီလိုမီတာ ၁၅၀၀ ခန့် ထိစပ်သည်ကို ရှင်းပြမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ယင်း၏အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံအမည်များကို ကတ်ပြားတစ်ခုလျှင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ရေး မှတ်ပြီး အတန်းရှိကျောင်းသားများကို ကျပန်းဝေပေးပါ။ ထို့နောက် ဆရာသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကတ်ပြားရှိသူ ကျောင်း သားကို အတန်းရှေ့သို့ ထွက်လာစေပြီးလျှင် အတန်းဘက်သို့ မျက်နှာမူရပ်လျက် ကတ်ပြားကိုလည်း ပြစေမည်။ ကတ်ပြား ကိုင်ထားသော ကျောင်းသားကို ဗဟိုပြု၍ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်ဘက်သတ်မှတ်ပါ။ ထို့နောက် ဆရာက အိန္ဒိယနိုင်ငံအနောက်ဘက်ရှိ နိုင်ငံအမည်ကတ်ပြားရှိသူကို အတန်းရှေ့သို့ ထွက်လာပြီး နေရာယူပါစေ။ နေရာယူမှုမှန်မမှန် ဆရာက အတန်းသို့ မေးပြီး နေရာမှန်တွင် မတ်တတ်ရပ်နိုင်အောင် ဆရာက ဆောင်ရွက်ပေးပါ။ ထိုနည်းတူ မြောက်၊ အရှေ့နှင့် တောင်ဘက်ရှိ နိုင်ငံကတ်ပြားရှိသူများကို နေရာမှန်အောင်မတ်တတ်ရပ်ပါစေ။ ဤနည်းဖြင့် ကျောင်းသားများ သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို နေရာတကျသိရှိသွားပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။
 - (က) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏တည်နေရာကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာနှင့် နှိုင်းယှဉ်တင်ပြပါ။
 - (ခ) အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်ရှိသော ပင်လယ်များနှင့် ကျွန်းစုများကိုဖော်ပြပါ။
 (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၂ နှင့် ၄၃ တွင် ရှိပါသည်။)
- ၂။ အဖြေမှန်ရွေးပါ။
 - (က) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ _____ ဘက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတည်ရှိသည်။ (၁) အရှေ့
 - (၁) အရှေ့ (၂) အရှေ့တောင် (၃) အနောက်မြောက်
 - (ခ) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်တွင် _____ နိုင်ငံတည်ရှိသည်။ (၂) ဘူတန်
 - (၁) မြန်မာ (၂) ဘူတန် (၃) ပါကစ္စတန်
 - (ဂ) အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် _____ မြောက်ဧရိယာအကြီးဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ (၃) သတ္တမ
 - (၁) ပဉ္စမ (၂) ဆဌမ (၃) သတ္တမ
- ၃။ ယှဉ်တွဲပါ။ (ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင်ရေးပြ၍ ယှဉ်တွဲပါစေ)

(က) နီပေါ	(၁) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အနောက်မြောက်ဘက်တွင် ရှိသည်။	(က) ၃
(ခ) ပါကစ္စတန်	(၂) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အရှေ့ဘက်တွင် ရှိသည်။	(ခ) ၁
(ဂ) မြန်မာနိုင်ငံ	(၃) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်တွင် ရှိသည်။	(ဂ) ၂

စာသင်ချိန်(၂)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

တစ်တန်းလုံးအား အောက်ပါမေးခွန်းမေးပါ။

- ◆ သင်ယူခဲ့ပြီးသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ဆက်စပ်နေသည့်နိုင်ငံများ မှတ်မိသ၍ ပြောပြပါ။
- ◆ ယခုဆက်လက်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အကြောင်း လေ့လာကြမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံကို လေ့လာစေပြီး တိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသ၊ လွင်ပြင်ဒေသနှင့် ကျွန်းဆွယ်ဒေသတို့၏ အပိုင်းသုံးပိုင်းရှိကြောင်းကို ကျောင်းသားများအား ကြည့်ရှုလေ့လာမှတ်သားစေ၍ ဆရာက အောက်ပါတို့ကို ရှင်းပြမည်။ နိုင်ငံဧရိယာ အစိတ်အပိုင်းအများစုသည် ကျွန်းဆွယ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို ၃ ပိုင်း ခွဲခြားနိုင်သည်။

(၁)တိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသ

တိမဝန္တာတောင်တန်းသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး နီပေါ၊ ဘူတန်၊ တိပက်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ အမြင့်မီတာ ၇၀၀၀ ကျော်မြင့်သည့် တောင်ထိပ်များ ပါဝင်သည်။ တောင်တန်းကြီးသည် အနောက်မှ အရှေ့၊ အရှေ့တောင်ဘက်သို့ သွယ်တန်းနေသည်။

(၂)လွင်ပြင်ဒေသ

တိမဝန္တာတောင်တန်း၏ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင် အိန္ဒု-ဂင်္ဂါ မြေနိမ့်လွင်ပြင်ဒေသရှိပြီး ယင်းမြေနိမ့်လွင်ပြင်သည် ပါကစ္စတန်နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတို့အထိ ကီလိုမီတာ ၂၄၀၀ ကျော်ကျယ်ပြန့်သည်။ ဂင်္ဂါမြစ်၊ ဗြဟ္မပုတြမြစ်နှင့် ယင်းတို့၏ မြစ်လက်တက်များစီးဆင်းရာ မြေနိမ့်လွင်ပြင်ဒေသဖြစ်သည်။ ပါကစ္စတန်နှင့်ထိစပ်နေသော နိုင်ငံအနောက်ပိုင်းတွင် သားသဲကန္တာရ ရှိသည်။

(၃)ကျွန်းဆွယ်ဒေသ

ဂင်္ဂါလွင်ပြင်ဒေသ၏ တောင်ဘက်ပိုင်းသည် ကျွန်းဆွယ်ဒေသဖြစ်ပြီး နိုင်ငံဧရိယာ၏ ထက်ဝက်ကျော်ရှိသည့် ဒက္ခိဏကျွန်းပြင်မြင့်ဟု ခေါ်သည်။ ယင်းကျွန်းပြင်မြင့်တွင် အရှေ့ဂတ်နှင့် အနောက်ဂတ်ဟုခေါ်သည့် ကမ်းရိုးတန်းနှင့် အပြိုင် တောင်တန်းများတည်ရှိသည်ဟု သင်ကြားမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၃ စုဖွဲ့ပါ။ အုပ်စုလိုက်ရှိ ကျောင်းသားများကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံကို လေ့လာစေပါမည်။ ထို့နောက် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၏ အပိုင်း ၃ ပိုင်းကို သေချာစွာ လေ့လာမှတ်သားစေပါမည်။ ထိုမြေမျက်နှာသွင်ပြင်တွင်ပါဝင်သော အပိုင်း ၃ ပိုင်းကို အုပ်စုတစ်စုလျှင် တစ်ပိုင်းစီ မှတ်သားဆွေးနွေးစေမည်။ အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးသည့် အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားစေမည်။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ဆွေးနွေးတင်ပြပါစေ။ ကျောင်းသားအချင်းချင်း မှန်မမှန် စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်သည်များကို ဆရာက ဖြည့်စွက်ပေးမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) နိုင်ငံဧရိယာအများစုသည် မည်သည့်အပိုင်းတွင် ပါဝင်သနည်း။
- (ခ) အနောက်မှအရှေ့သို့ သွယ်တန်းသောတောင်တန်းကို ဖော်ပြ၍ မည်သည့်နိုင်ငံ၊ ဒေသတို့နှင့်ဆက်စပ်နေသနည်း။
- (ဂ) အိန္ဒု-ဂင်္ဂါမြေနိမ့်လွင်ပြင်ဒေသအကြောင်း သင်သိသမျှ ရေးပါ။

(ဃ) ကျွန်းဆွယ်ဒေသရှိ ကမ်းရိုးတန်းနှင့်အပြိုင် တည်ရှိနေသည့် တောင်တန်းများကိုဖော်ပြပါ။
(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၃ နှင့် ၄၄ တွင် ရှိပါသည်။)

စာသင်ချိန်(၃)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ရေဆင်းနှင့် ရာသီဥတု

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ♦ သင်ယူခဲ့ပြီးသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်တွင် အပိုင်းမည်မျှခွဲခြားထားသည်ကို ကျောင်းသားများ သိသမျှပြောပြစေမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ရေဆင်းနှင့်ရာသီဥတုအကြောင်း သိရှိနိုင်ရန် ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပုံကို ကြည့်ရှုစေမည်။မြေပုံတွင်ရှိသော မြစ်များစီးဆင်းပုံနှင့် ရာသီဥတုတို့ကိုအောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြမည်။

ရေဆင်းမှာ

ဂင်္ဂါမြစ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်ဖြစ်သည်။ ဟိမဝန္တာတောင်တန်းတွင် မြစ်ဖျားခံ၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်းကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် ဗြဟ္မပူတြမြစ်နှင့် ပေါင်းဆုံကာ ပဒ်မာမြစ်အဖြစ် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ အခြားထင်ရှားသောမြစ်များမှာ ဗြဟ္မပူတြ (Brahmaputra)၊ ယမုန်နာ (Yamuna) ၊ ဂိုရာဘရီ (Godavari)နှင့် နာမာဒါ(Narmada) မြစ်တို့ဖြစ်သည်။

ရာသီဥတုမှာ

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်တောင်ပိုင်းမှတ်သုံးရပ်ဝန်းအတွင်း တည်ရှိသည်။ နိုင်ငံအတွင်း ရာသီဥတု ၃ မျိုး ရှိသည်။

- (၁) ပူ၍ခြောက်သွေ့သောရာသီဥတုမှာ မတ်လမှ ဇွန်လလယ်အထိဖြစ်ပြီး ထိုအချိန်တွင် အပူချိန် အလွန်မြင့်၍ သဲမုန်တိုင်းများ ၊ လေပြင်းများတိုက်ခတ်သည်။
- (၂) ပူနွေး၍စိုစွတ်သောရာသီဥတုမှာ ဇွန်လလယ်မှ စက်တင်ဘာလ အထိဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် အနောက်တောင်မှတ်သုံးလေဝင်ရောက်ပြီး မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းသည်။ ထိုကာလတွင် ရွာသွန်းသည့် မိုးရေချိန်သည် တစ်နှစ်လုံး ရွာသွန်းသည့် မိုးရေချိန်၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည်။
- (၃) အေးမြခြောက်သွေ့သောရာသီဥတုမှာ အနောက်တောင်မှတ်သုံးလေ ဆုတ်ခွာပြီး မြောက်ဘက်မှ အေးပြီးခြောက်သွေ့သော လေများစတင်ဝင်ရောက်သည့် အောက်တိုဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလကုန်အထိ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံဧရိယာ ကြီးမားကျယ်ပြန့်ခြင်းကြောင့် ဒေသတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား အပူချိန်နှင့် မိုးရေချိန် ကွာခြားချက်များသည်ဟု ရှင်းပြမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင်ပါရှိသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်ရေဆင်းပြမြေပုံနှစ်ပုံ ကို ကျောင်းသားများ ကြည့်ရှုလေ့လာစေမည်။ ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၂ စုဖွဲ့စေမည်။ အုပ်စု ၂ စုအား ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ထားစေမည်။ အုပ်စု (၁) ကို ရေဆင်း၊ အုပ်စု (၂) ကို ရာသီဥတုအကြောင်းဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပြီး အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါစေ။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီက တင်ပြပါစေ။ အုပ်စုတစ်စုတင်ပြချက်ကို ကျန်အုပ်စု အဖွဲ့ဝင်များက မှန်မမှန် စစ်ဆေးပြောဆိုပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သည်ကို ရှင်းပြမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေဆိုပါ။

- (က) ဂင်္ဂါမြစ်၏ စီးဆင်းပုံကိုရှင်းပြပါ။
- (ခ) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ထင်ရှားသောမြစ်များကို ဖော်ပြပါ။
- (ဂ) အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်ရှိသော ရာသီဥတုအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြ၍ သင်နှစ်သက်ရာတစ်မျိုးကို ရှင်းပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၄ နှင့် ၄၅ တွင် ရှိပါသည်။)

၂။ အောက်ပါတို့ကို အဖြေမှန်ရွေးပါ။ (ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင်ရေးပြပြီး နှုတ်မေးနှုတ်ဖြေပြုလုပ်ပါ။)

- (က) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏အဓိကမြစ်သည် _____ ဖြစ်သည်။ (၂) ဂင်္ဂါ
 - (၁) ယမုန်နာ (၂) ဂင်္ဂါ (၃) ဝိရာဘရီ
- (ခ) ဇွန်လမှစက်တင်ဘာလအထိ ကာလသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် _____ ရာသီဥတုရရှိသည့် အချိန် ဖြစ်သည်။ (၂) ပူနွေး၍စိုစွတ်သော
 - (၁) ပူ၍ခြောက်သွေ့သော (၂) ပူနွေး၍စိုစွတ်သော (၃) အေးမြခြောက်သွေ့သော
- (ဂ) အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ဧရိယာ _____ ၍ အပူချိန်နှင့် မိုးရေချိန် ကွာခြားချက် များသည်။ (၃) ကြီးမားကျယ်ပြန့်
 - (၁) သေးငယ် (၂) အသင့်အတင့်ရှိ (၃) ကြီးမားကျယ်ပြန့်

စာသင်ချိန်(၄)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ သဘာဝပေါက်ပင်၊မြေဆီလွှာနှင့်မြို့ကြီးများ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု အကြောင်းများကို သိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

- ◆ ၎င်းအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်မိသည့်အချက်များကို ပြောပြစေမည်။
- ◆ ယခုဆက်လက်ပြီး သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများကိုဆက်လက်ပြီးလေ့လာကြမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

သဘာဝပေါက်ပင်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ မြေပုံကို ကြည့်ရှုစေပြီး ဆရာက မြေပုံကို ထောက်ပြပြီးသင်ကြားမည်။

- ◆ နိုင်ငံအနောက်မြောက်ပိုင်းဒေသ၊ အနောက်ဂတ်တောင်တန်းဒေသ၊ အန်ဒမန်နှင့် နီကိုဘာကျွန်းများသည် မိုးများစွာရရှိ၍ ရွက်ပြန့်နှင့်အမြစ်စိမ်းမိုးသစ်တောများ ပေါက်ရောက်သည်။ ဟိမဝန္တာတောင်ပိုင်းဒေသနှင့် နိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်း ကမ်းခြေဒေသများသည် မိုးရေချိန်လျော့နည်းပြီး အပူပိုင်းရွက်ပြတ်တောများ ပေါက်ရောက်သည်။ အပူချိန်လျော့နည်းသော ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသတွင် ရွက်ချွန်တောများ ပေါက်ရောက်သည်။ အရှေ့ဘက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများတွင် ဒီရေတောများ ပေါက်ရောက်သည်။ နိုင်ငံအနောက်မြောက်ဘက်ရှိ သားသဲကန္တာရတွင် ကန္တာရပင်များ ရှိနိုင်ကြောင်းကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများအရ ရှင်းပြပါ။

မြေဆီလွှာ

နန်းမြေများကို မြစ်ဝှမ်းဒေသနှင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် အဓိကတွေ့ရသည်။ မြေနက်ကို ဒက္ခိဏကုန်းပြင်မြင့် အနောက်မြောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ မြေနီကို ဒက္ခိဏကုန်းပြင်မြင့်တောင်ပိုင်း၊ အရှေ့ပိုင်း၊ အိန္ဒိယအရှေ့ပိုင်းနှင့် အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ဝပ်မြေကို မိုးများသော ကျွန်းဆွယ် အနောက်ပိုင်းဒေသ၊ ချာရာပွန်ဂျီ ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသတို့တွင် တွေ့ရသည်။

မြို့ကြီးများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံတွင် မြို့ကြီးများကို ကျောင်းသားများ ရှာဖွေစေခြင်းဖြင့် အောက်ပါတို့ကို သင်ကြားမည်။

နယူးဒေလီမြို့

နယူးဒေလီမြို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းများစုဆုံပြီး အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်းစသည်တို့ အချက်အချာကျသော မြို့ဖြစ်သည်။

မွန်ဘိုင်းမြို့

မွန်ဘိုင်းမြို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတွင် အကြီးဆုံးသင်္ဘောဆိပ်မြို့ ဖြစ်ပြီး ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့်စက်မှုလုပ်ငန်း အချက်အချာကျသော မြို့ဖြစ်သည်။

ကောလံကတ္တားမြို့

ကောလံကတ္တားမြို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း အချက်အချာနေရာဖြစ်ပြီး အနောက်ဘက်လားပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။

မဒရပ်မြို့

မဒရပ်မြို့သည် ကျွန်းဆွယ်ပိုင်း၏ အရှေ့ဘက်ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်ပြီး စက်မှုတုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ထွန်းကားသည်။

အခြားထင်ရှားသောမြို့များမှာ ဘင်္ဂလောနှင့် ဟိုက်ဒရာဘတ်မြို့များဖြစ်ပြီး အဆင့်မြင့်နည်းပညာ လျင်မြန်စွာ ထွန်းကားသောမြို့များ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံကျော်သည် မြို့ပြဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသည်ဟု သင်ကြားမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင်ပါသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံတို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာစေမည်။ ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၃ စုဖွဲ့စေမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီက ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ထားပါစေ။ အုပ်စု ၁ ကို သဘာဝပေါက်ပင်၊ အုပ်စု ၂ ကို မြေဆီလွှာ၊ အုပ်စု ၃ ကို မြို့ကြီးများအကြောင်း ဆွေးနွေးရန်သတ်မှတ်ပေးပါ။ အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးခြင်းများမှ အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားစေပါ။ ထို့နောက် အုပ်စု ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီက တင်ပြပါစေ။ အုပ်စုတစ်စုတင်ပြချက်ကို ကျန်အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များက မှန်မမှန်စစ်ဆေးပြောဆိုပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သည်ကို ရှင်းပြမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။
 - (က) မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရာသီဥတုအပေါ်အခြေခံ၍ တွေ့ရှိရသည့် သဘာဝပေါက်ပင်များကို ဖော်ပြပါ။
 - (ခ) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေဆီလွှာတွင် မြေနီနှင့် မြေနက်ရရှိသည့် ဒေသများကို ဖော်ပြပါ။
 (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၅ နှင့် ၄၆ တွင် ရှိပါသည်။)
- ၂။ အဖြေမှန်ရွေးပါ။
 - (က) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏မြို့တော်မှာ _____ ဖြစ်သည်။ (၁) နယူးဒေလီ
 - (၁) နယူးဒေလီ (၂) ကောလံကတ္တား (၃) မွန်ဘိုင်း
 - (ခ) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏အရှေ့ဘက်ရှိ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းအချက်အချာကျသည့် မြို့မှာ _____ မြို့ဖြစ်သည်။ (၂) ကောလံကတ္တား
 - (၁) နယူးဒေလီ (၂) ကောလံကတ္တား (၃) မွန်ဘိုင်း

၃။ ယှဉ်တွဲပါ။ (ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင်ရေးပြ၍ ယှဉ်တွဲပါစေ)

(က) နယူးဒေလီ	(၁) အကြီးဆုံးသင်္ဘောဆိပ်မြို့	(က) ၂
(ခ) မွန်ဘိုင်း	(၂) အိန္ဒိယနိုင်ငံမြို့တော်	(ခ) ၁
(ဂ) မိုးများဒေသပေါက်ပင်	(၃) ဒီရေတောများ	(ဂ) ၄
(ဃ) ဟိမဝန္တာတောင်တန်း ဒေသပေါက်ပင်	(၄) အပူပိုင်းအမြစ်မီးတော	(ဃ) ၅
(င) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ပေါက်ပင်	(၅) ရွက်ချွန်တော	(င) ၃

အဓိကအချက်များ

- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သတ္တမမြောက် အကြီးဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ◆ ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသ၊ လွင်ပြင်ဒေသနှင့် ကျွန်းဆွယ်ဒေသ တူ၍ အပိုင်း ၃ ပိုင်း ခွဲခြားနိုင်သည်။
- ◆ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်ဖြစ်သည်။
- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မုတ်သုံရုပ်ဝန်းအတွင်း တည်ရှိသည်။
- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် သဘာဝပေါက်ပင်နှင့်မြေဆီလွှာ အမျိုးအစား စုံလင်စွာ တွေ့ရသည်။
- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြို့တော်သည် နယူးဒေလီမြို့ဖြစ်သည်။

၄.၄ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ(တရုတ်နိုင်ငံ)

စာသင်ချိန်(၄)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရန်
- ◆ တရုတ်နိုင်ငံ၏တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများအကြောင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတတ်ရန်
- ◆ တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုန်းနယ်နိမိတ်ဖြင့်ထိစပ်နေကြောင်း သိရှိရန်

စာသင်ချိန်(၁)

တရုတ်နိုင်ငံ၏တည်နေရာ

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ အိန္ဒိယနိုင်ငံအကြောင်းကို လေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်တယ်။ အခုဆက်လက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်သော တရုတ်နိုင်ငံအကြောင်းကို ဆက်လက်လေ့လာကြမည်။
- ◆ တရုတ်နိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာတွေသိထားသလဲ။
- ◆ သင်သိထားတဲ့ အကြောင်းအချက်တွေကို ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား ကမ္ဘာ့မြေပုံတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ရှာဖွေစေမည်။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်ထိစပ်နေသောနိုင်ငံ ၁၄နိုင်ငံရှိကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ရှည်လျားသော ကုန်းနယ်နိမိတ်ဖြင့်သာ ထိစပ်နေကြောင်းကို ပြောပြ၍ အောက်ပါတို့ကို ဆက်လက်ရှင်းပြမည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဧရိယာတတိယအကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့လူဦးရေ အများဆုံးနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း ပြောပြမည်။ တရုတ်နိုင်ငံမြေပုံနှင့် ထိစပ်သောနိုင်ငံများပြေပြေပုံကို အသုံးပြု၍ အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြပါ။

တည်နေရာ

တရုတ်နိုင်ငံသည် ပင်လယ်ပါ၊ တောင်တရုတ်ပင်လယ်၊ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာတို့နှင့် ထိစပ်နေသည့်အပြင် ကုန်းနယ်နိမိတ်အားဖြင့် နိုင်ငံပေါင်း ၁၄နိုင်ငံဖြစ်သည့် မြောက်ကိုရီးယား၊ ရုရှား၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ ကာလာကစ္စတန်၊ ကာဂျစ်ကစ္စတန်၊ တာဂျစ်ကစ္စတန်၊ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ ပါကစ္စတန်၊ အိန္ဒိယ၊ နီပေါ၊ ဘူတန်၊ မြန်မာ၊ လာအို၊ ဝီယက်နမ်နိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်နှင့်အရှေ့မြောက်ဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၉. ၅ သန်းကျော်ရှိပြီး ရုရှားနှင့်ကနေဒါပြီးလျှင် ကမ္ဘာတွင်ဧရိယာအကြီးဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုန်းနယ်နိမိတ်အရှည် ၂၂၀၀ ကီလိုမီတာကျော် ထိစပ်နေသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်မှ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများပြ မြေပုံကြည့်ရှုစေပြီး နိုင်ငံများ၏အမည်ကို မှတ်သားစေမည်။ ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင် မြေပုံအကြမ်းရေးဆွဲထားပါ။ ထို့နောက် မြေပုံကြည့်၍ တည်နေရာများကို မြေပုံတွင် ရှာဖွေစေပြီး ကျောင်းသားအချို့အား ပြောပြစေမည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းထိစပ်နေသည့် နိုင်ငံ ၁၄ နိုင်ငံ အပါအဝင် နိုင်ငံ ၂၀ ၏ အမည်များကို ကတ်ပြားတစ်ခုစီတွင်တစ်နိုင်ငံ ဆရာကရေး၍ ကျောင်းသားများအား တစ်ဦးလျှင် ကတ်ပြားတစ်ခုစီအား ကျပန်းခွဲဝေပေးပါ။ ဆရာက တရုတ်နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများရေးထားသည့် ကတ်ပြားလက်ဝယ်ရရှိသည့် ကျောင်းသားများ မတ်တတ်ရပ်ပါစေ။ မတ်တတ်ရပ်နေသူ တစ်ဦးချင်းက မိမိ၏ ကတ်ပြားတွင် ပါရှိသော နိုင်ငံအမည်ကို ဖတ်ပြပြီး ကျန်ကျောင်းသားများက တရုတ်နိုင်ငံ၏အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံမှန်မမှန်ကို ပြောဆိုပါစေ။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအမည်မှန်များကို ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ရေးမှတ်ပေးပါ။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ မဟုတ်သည့် နိုင်ငံအမည်ပါသော ကတ်ပြားရရှိသူများကို ပြန်ထိုင်ပါစေ။ တစ်နည်းအားဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအမည် ကတ်ပြားရရှိသူများသာ မတ်တတ်ရပ်ကျန်နေမည်။ ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်တွင် ဆရာရေးသားသည့် နိုင်ငံအမည်များအား ကူးယူပါစေ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။
 - (က) တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသည် မည်သည့်နိုင်ငံများနှင့် ထိစပ်နေသနည်း။
 - (ခ) မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ မည်သည့်ဘက်တွင် ရှိသနည်း။
 (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၇ တွင် ရှိပါသည်။)
- ၂။ အဖြေမှန်ရွေးပါ။
 - (က) တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင် _____ မြောက်အကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။ (၂) တတိယ
 - (၁) ဒုတိယ (၂) တတိယ (၃) စတုတ္ထ
 - (ခ) တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင် လူဦးရေ _____ နိုင်ငံဖြစ်သည်။ (၁) အများဆုံး
 - (၁) အများဆုံး (၂) ဒုတိယအများဆုံး (၃) တတိယအများဆုံး

စာသင်ချိန်(၂)

တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ တရုတ်နိုင်ငံ၏တည်နေရာကို သင်ကြားပြီးဖြစ်၍ ကျောင်းသားများ ပြန်လည်ပြောပြစေမည်။
- ◆ တည်နေရာနှင့်ပတ်သက်ပြီး မှတ်မိသလောက် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို ပြောပြပါ။
- ◆ မည်သည့်နိုင်ငံများသည် တရုတ်နိုင်ငံထက် ဧရိယာ ပိုမိုကြီးမားသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပုံကိုပြ၍ အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်း သင်ကြားပါမည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို တောင်ကုန်း၊ တောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်ပိုင်းနှင့် လွင်ပြင်များဟူ၍ ခွဲခြား လေ့လာနိုင် ကြောင်း ရှင်းပြမည်။

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဧရိယာအများစုသည် တောင်ကုန်းတောင်တန်းများ ဖြစ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင် ပြင်မှာမညီညာပေ။ နိုင်ငံအနှောက်ပိုင်းရှိ အဓိကတောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်နှင့်ချိုင့်ဝှမ်းများမှာ တောင်ဘက်မှ မြောက်ဘက် သို့ ဟိမဝန္တာတောင်တန်း၊ တိပက်ကုန်းမြင့်၊ ကွမ်လွန်တောင်တန်း၊ တာရင်ချိုင့်ဝှမ်း၊ တီအန်ရှန်တောင်တန်း၊ ဂျန်ဂါချိုင့်ဝှမ်း နှင့် အော်လ်တိုင်းတောင်တန်းတို့ ဖြစ်သည်။ အရှေ့ဘက်ရှိ အဓိကတောင်တန်းများမှာ ဒါဟီလျန် တောင်တန်းနှင့် တိုင်ဟန် တောင်တန်းများဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းတွင် မြေနိမ့်လွင်ပြင်များစွာရှိပြီး အရှေ့မြောက်လွင်ပြင်၊ မြောက်ပိုင်းလွင်ပြင်နှင့် ယန်ဇီမြစ်ဝှမ်းလွင်ပြင်တို့မှာ ထင်ရှားသည်။ နိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် အနည်းငယ်နိမ့်သည့် တောင်တန်းနှင့် ကုန်းမြင့် များရှိသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း အမှားအမှန်စာကြောင်းကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးသားထားပါ။ မှားသည်စာကြောင်း ကို ကျောင်းသားများထောက်ပြပြီး အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အမှန်ကို ဖြေဆိုပေးရပါမည်။

- ၁။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ဧရိယာအများစုသည် မြေပြန့်များဖြစ်သည်။
- ၂။ တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုန်းနယ်နိမိတ်ဖြင့်ထိစပ်နေသည်။
- ၃။ တရုတ်နိုင်ငံ၏မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မှာ အနိမ့်၊ အမြင့်မရှိဘဲ ညီညာသည်။
- ၅။ အရှေ့ဘက်ရှိ အဓိကတောင်တန်းမှာ ဒါဟီလျန်နှင့် တိုင်ဟန်တောင်တန်းတို့ ဖြစ်သည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

- ၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။
 - (က) တရုတ်နိုင်ငံရှိ ထင်ရှားသောတောင်တန်းများကို ဖော်ပြပါ။
 - (ခ) တရုတ်နိုင်ငံရှိလွင်ပြင်များကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၇ နှင့် ၄၈ တွင် ရှိပါသည်။)

- ၂။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။
 - (က) တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဧရိယာအများစုသည် _____ ဖြစ်သည်။ (တောင်ကုန်းတောင်တန်းနှင့် ကုန်းမြင့်များ)
 - (ခ) နိုင်ငံအနှောက်ပိုင်းရှိ အဓိကချိုင့်ဝှမ်းများမှာ _____ တို့ဖြစ်သည်။ (တာရင်ချိုင့်ဝှမ်း၊ ဂျန်ဂါချိုင့်ဝှမ်း)

စာသင်ချိန်(၃)

တရုတ်နိုင်ငံ၏ ရေဆင်းနှင့် ရာသီဥတု

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

ပြီးခဲ့သည့် သင်ခန်းစာမှာ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အကြောင်း သိပြီးဖြစ်သည်။ တစ်တန်းလုံးအား အောက်ပါမေးခွန်း မေးပါ။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အဓိကတောင်တန်း၊ ကုန်းပြင်မြင့်၊ လွင်ပြင်များအကြောင်း မှတ်မိသလောက် ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

တရုတ်နိုင်ငံ၏ ရေဆင်းကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်ရေဆင်းပုံကို ကြည့်ရှုစေပြီး သင်ပြပါမည်။

ရေဆင်း

တရုတ်နိုင်ငံရှိ မြစ်များသည် တိပက်ကုန်းပြင်မြင့်တွင် မြစ်ဖျားခံ၍ အရှေ့ဘက် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာထဲသို့ စီးဝင် သည်။ အဓိကမြစ်များမှာ ယန်ဇီမြစ်နှင့် မြစ်ဝါမြစ်တို့ဖြစ်သည်။ တိပက်ကုန်းပြင်မြင့်တွင် မြစ်ဖျားခံသော မဲခေါင်မြစ် နှင့် သံလွင်မြစ် (နုမြစ်) တို့သည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံအချို့သို့လည်းကောင်း၊ ပြတူပုကြမြစ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းသို့ လည်းကောင်း၊ စီးဝင်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် အမူမြစ်သည် ရုရှားနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ဖြစ်အဖြစ် တည်ရှိသည်ဟု သင်မည်။

ရာသီဥတု

တရုတ်နိုင်ငံသည် အာရှတိုက်အရှေ့ဘက်စွန်းတွင် တည်ရှိပြီး ရာသီဥတုအမျိုးအစားစုံလင်သည်။ နိုင်ငံအနှောက် ပိုင်းသည် အေးမြခြောက်သွေ့သည့် ကန္တာရရာသီဥတု၊ အလယ်ပိုင်းသည် ခြောက်သွေ့သောရာသီဥတု၊ အနောက် တောင်ပိုင်းသည် ကုန်းမြင့်ရာသီဥတု၊ မြောက်နှင့် အရှေ့မြောက်ပိုင်းသည် သမပိုင်းစိုစွတ်ရာသီဥတု၊ အရှေ့တောင်ပိုင်း သည် မုတ်သုံရာသီဥတုများ ရှိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ထူးခြားသည့် ရာသီဥတုဖြစ်စဉ်မှာ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာ အနောက်ပိုင်း တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် အပူပိုင်းမုန်တိုင်းဖြစ်သော တိုင်ဖွန်းမုန်တိုင်းများ နွေရာသီနှင့်ဆောင်းကူးရာသီတွင် ဝင်ရောက်လေ့ ရှိသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင် ပါရှိသော တရုတ်နိုင်ငံ၏တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံ နှစ်ပုံကို ကျောင်းသားများအား ကြည့်ရှုလေ့လာပါစေ။ ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၂ စုဖွဲ့ပါစေ။ အုပ်စု ၂ စုအား ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ထားစေမည်။ အုပ်စု (၁) ကို ရေဆင်း၊ အုပ်စု (၂) ကို ရာသီဥတုအကြောင်း ဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးကာ အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါ။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီက တင်ပြပါစေ။ အုပ်စု တစ်စု တင်ပြချက်ကို ကျန်အဖွဲ့များက နားထောင်ပြီး လိုအပ်ချက်အား ဖြည့်စွက်စေပါမည်။ ဆရာက လိုအပ်သည်ကို ရှင်းလင်းမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။အောက်ပါတို့ကိုကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) တရုတ်နိုင်ငံရှိ မြစ်များသည် _____ ကုန်းမြင့်တွင် မြစ်ဖျားခံစီးဆင်းသည်။ (တိပက်ကုန်းပြင်မြင့်)
- (ခ) တရုတ်နိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်များမှာ _____ နှင့် _____ မြစ်များ ဖြစ်သည်။ (ယန်ဇီမြစ်နှင့်မြစ်ဝါမြစ်)
- (ဂ) တရုတ်နှင့် ရုရှားနိုင်ငံတို့၏ နယ်နိမိတ်ဖြစ်သည် _____ ဖြစ်သည်။ (အမူမြစ်)
- (ဃ) တရုတ်နိုင်ငံ၏ _____ ပိုင်းတွင် မုတ်သုံရာသီဥတု ရရှိသည်။ (အရှေ့တောင်)
- (င) နွေရာသီနှင့် ဆောင်းကူးရာသီတွင် _____ မုန်တိုင်းများ ဝင်ရောက်လေ့ရှိသည်။ (တိုင်ဖွန်း)

၂။အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) တရုတ်နိုင်ငံ၏ ရေဆင်းကိုသင်သိသမျှ ဖြေဆိုပါ။
- (ခ) တရုတ်နိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၈ တွင် ရှိပါသည်။)

စာသင်ချိန် (၄)

တရုတ်နိုင်ငံ၏ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ရေဆင်းနှင့်ရာသီဥတုအကြောင်း သိရှိပြီးဖြစ်၍ ကျောင်းသားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများကို မေးမည်။
- ◆ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်များကို ဖော်ပြပါ။
- ◆ တရုတ်နိုင်ငံတွင် မည်သို့ထူးခြားသည့် ရာသီဥတုဖြစ်စဉ်များ ရှိသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ရှိ တရုတ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံနှစ်ပုံကို ကျောင်းသားများ ကြည့်ရှုလေ့လာစေမည်။ ဆရာက သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် မြို့ကြီးများအကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြမည်။

သဘာဝပေါက်ပင်

နိုင်ငံဧရိယာကြီးမားကျယ်ပြန့်ပြီး မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရာသီဥတုအမျိုးအစားကွဲပြားမှုကြောင့် ပေါက်ရောက်သောအပင်များ ကွာခြားမှုများသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အနောက်ပိုင်းတွင် အအေးပိုင်းကန္တာရပင်များ၊ အနောက်တောင်ပိုင်းတွင် အယ်လ်ပိုင်းတောများ၊ အလယ်ပိုင်းတွင် ကန္တာရဆန်သော အပင်များ၊ မြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် အမြစ်မီးရွက်ချွန်တောများနှင့် ရွက်ပြတ်တောများ၊ နိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ရွက်ပြတ်တောများနှင့် တိုင်နန်ကျွန်းတွင် အပူပိုင်းမိုးသစ်တောများ ပေါက်ရောက်သည်။

မြေဆီလွှာ

တရုတ်နိုင်ငံသည် နိုင်ငံဧရိယာကြီးမားကျယ်ပြန့်၍ မြေဆီလွှာအမျိုးအစား များစွာတွေ့ရသည်။ ၎င်းမြေဆီလွှာများမှာ မြေနိမ့်နှင့်မြစ်ဝှမ်းလွင်ပြင်တွင် သဲဆန်သောမြေဆီလွှာ၊ နုန်းဆန်သောမြေဆီလွှာနှင့် ရွှံ့စေးမြေကို တွေ့ရသည်။ အချို့နေရာများတွင် ဆားငန်နုန်းမြင့်မားသော မြေဆီလွှာများကို တွေ့ရသည်။ တောင်ကုန်းတောင်တန်းများတွင် သစ်ဆွေးမြေဆီလွှာ၊ ပေါ့ဒ်ဇောဆန်သည့် မြေဆီလွှာများကို တွေ့ရသည်။ (ပေါ့ဒ်ဇောဆန်သည့် မြေဆီလွှာဆိုသည်မှာ စိုစွတ်သော အအေးပိုင်းရာသီဥတု ရရှိသောဒေသမှာရှိသည့် ထင်းရှူးတော (ရွက်ချွန်တော) များအောက်မှာ တွေ့ရသော မြေဆီလွှာများ ဖြစ်သည်။

မြို့ကြီးများ

ပေကျင်း(ပီကင်း)မြို့

ပေကျင်းမြို့သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၏ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေး အချက်အချာကျသောမြို့နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းပေါင်းစုံလုပ်ကိုင်ရာမြို့ ဖြစ်သည်။

ရှန်ဟိုင်း(ရှန်ဟဲ)မြို့

ရှန်ဟိုင်းမြို့သည် ပစိဖိတ်ကမ်းခြေရှိ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်း၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရာ အချက်အချာမြို့ ဖြစ်သည်။

ကူမင်းမြို့

ကူမင်းမြို့သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ထိစပ်နေသော ယူနန်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ အခြားထင်ရှားသော မြို့များမှာ ထန်ကျင်း၊ ဝူဟန်၊ ကွမ်ချိုးနှင့် ချန်ချင်းမြို့များဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင်ပါရှိသော တရုတ်နိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံနှစ်ပုံကို ကျောင်းသားများအား ကြည့်ရှုလေ့လာပါစေ။ ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၃ စု ဖွဲ့ပါစေ။ အုပ်စု ၃ စုအား ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ထားစေမည်။ အုပ်စု (၁) ကို သဘာဝပေါက်ပင်၊ အုပ်စု (၂) ကို မြေဆီလွှာ၊ အုပ်စု (၃) ကို မြို့ကြီးများအကြောင်း ဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးကာ အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါစေ။ အုပ်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီက တင်ပြပါစေ။ အုပ်စုတစ်စုတင်ပြချက်ကို ကျန်အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များက မှန်မမှန်စစ်ဆေးပြောဆိုပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သည်ကို ရှင်းပြမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) တရုတ်နိုင်ငံ၏ အနောက်ပိုင်း၊ အနောက်တောင်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းတို့တွင် မည်သည့် သဘာဝပေါက်ပင်အမျိုးအစားများ ပေါက်ရောက်သနည်း။
- (ခ) တရုတ်နိုင်ငံရှိ တောင်တန်းတောင်တန်းများတွင် မည်ကဲ့သို့သော မြေဆီလွှာများ တွေ့ရသနည်း။
- (ဂ) တရုတ်နိုင်ငံရှိ မြို့ကြီးများ၏ တည်နေရာနှင့် အရေးပါမှုကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၄၉ တွင် ရှိပါသည်။)

၂။ အမှန်ရွေးပါ။

- (က) နိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် _____ ပေါက်ရောက်သည်။ (၁) ရွက်ပြတ်တော (၂) စိမ့်တော (၃) ထင်းရှူးတော
- (ခ) တရုတ်နိုင်ငံ၏ တောင်တန်းတောင်တန်းများတွင် _____ မြေဆီလွှာများကို တွေ့ရသည်။ (၁)ပေါ့ဒ်လောဆန်သည် (၂) ပေါ့ဒ်လောဆန်သည် (၂) ရွံ့စေး (၃) သဲဆန်သော
- (ဂ) ရှန်ဟိုင်မြို့သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ _____ ဖြစ်သည်။ (၂) ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ (၁) မြို့တော် (၂) ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ (၃) မြို့တော်ဟောင်း
- (ဃ) ကူမင်းမြို့သည် _____ နိုင်ငံနှင့် ထိစပ်နေသော ယူနန်ပြည်နယ်၏မြို့တော် ဖြစ်သည်။ (၃) မြန်မာ (၁) ဝီယက်နမ် (၂) လာအို (၃) မြန်မာ

၃။ ယှဉ်တွဲပါ။

(က) အနောက်တောင်ပိုင်း	(၁) ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့	(က) ၃
(ခ) ရှန်ဟိုင်မြို့	(၂) ကန္တာရဆန်သောအပင်များ	(ခ) ၁
(ဂ) ပေကျင်းမြို့	(၃) အယ်လ်ပိုင်းတော	(ဂ) ၅
(ဃ) နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း	(၄) အပူပိုင်းမိုးသစ်တော	(ဃ) ၂
(င) ဟိုင်နန်ကျွန်း	(၅) မြို့တော်	(င) ၄

အဓိကအချက်များ

- ◆ တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့မြောက်ဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ◆ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဧရိယာအားဖြင့် တတိယအကြီးဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ◆ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဧရိယာအများစုသည် တောင်ကုန်းတောင်တန်းနှင့် ကုန်းမြင့်များ ဖြစ်သည်။
- ◆ ချိုင့်ဝှမ်းများ၊ လွင်ပြင်များနှင့် မြစ်ဝှမ်းလွင်ပြင်များလည်းတွေ့ရသည်။
- ◆ သံလွင်မြစ် (နုမြစ်)၊ မဲခေါင်မြစ်၊ ဗြဟ္မပူတြမြစ်နှင့် အမူမြစ်တို့သည် နိုင်ငံတကာမြစ်များ ဖြစ်သည်။
- ◆ ရာသီဥတုအမျိုးအစား စုံလင်စွာ တွေ့ရသည်။ သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် မြေဆီလွှာများလည်း အမျိုးအစား စုံလင်သည်။
- ◆ မြို့တော်မှာ ပေကျင်း (ပီကင်း) မြို့ ဖြစ်သည်။

၄.၅ လာအိုပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ(လာအိုနိုင်ငံ) စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်
သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ လာအိုနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း ပြောပြတတ်ရန်
- ◆ လာအိုနိုင်ငံသည် ပင်လယ်သို့တိုက်ရိုက် ထွက်ပေါက်မရှိသော ကုန်းပိတ်နိုင်ငံ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြတတ်ရန်
- ◆ လာအိုနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် မြို့ကြီးများ အကြောင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

လာအိုနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက် (၅)မိနစ်

တရုတ်နိုင်ငံအကြောင်း သင်ကြားပြီး ဖြစ်တယ်။ ယခုဆက်လက်ပြီး လာအိုနိုင်ငံအကြောင်း သင်ကြရအောင်။

- ◆ လာအိုနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်အရပ်မျက်နှာဘက်တွင် ရှိသနည်း။
- ◆ လာအိုနိုင်ငံသည် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွင် ပါဝင်သလား။
- ◆ လာအိုနိုင်ငံသည် ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသလား။

သင်ကြားခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ လာအိုနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံကို ကြည့်ရှုလေ့လာစေမည်။ အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြမည်။ လာအိုနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် တစ်ခုတည်းသော ကုန်းပိတ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ လာအိုနိုင်ငံသည် မြောက်ဘက်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၊ အရှေ့ဘက်တွင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ တောင်ဘက်တွင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ အနောက်ဘက်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေသည်။ လာအိုနိုင်ငံသည် ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၂.၃ သိန်းကျော် ကျယ်ဝန်းသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လာအိုနိုင်ငံကြားတွင် မဲခေါင်မြစ်သည် မြစ်ကြောင်းနယ်နိမိတ်အဖြစ် ကီလိုမီတာ ၂၆၀ ခန့်ရှိကြောင်း ရှင်းပြမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

သင်ပုန်းတွင် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံကို ချိတ်ဆွဲပါ သို့မဟုတ် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံအကြမ်းကို ရေးဆွဲထားပါ။ ထို့နောက် ကျောင်းသားများအား အုပ်စု ၃ စု ဖွဲ့ပါ။ လာအိုနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို အုပ်စု (၁)၊ ဧရိယာအကျယ်အဝန်းကို အုပ်စု (၂)နှင့် လာအိုနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အကြောင်းကို အုပ်စု (၃) တို့က လေ့လာဆွေးနွေးကြစေပါမည်။ အုပ်စုအလိုက် ပေးထားသည်များကို အချင်းချင်း ဆွေးနွေးစေပြီး အုပ်စုကိုယ်စားလှယ်များက မြေပုံပေါ်တွင် သွားရောက်ဖြည့်စွက် စေပြီး ရှင်းပြစေမည်။ မှန်မမှန်ကို ကျောင်းသားများ စစ်ဆေးစေမည်။ လိုအပ်သည်ကို ဆရာက ဖြည့်စွက်ပေးမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

(က) လာအိုနိုင်ငံသည် မည်သည့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ထိစပ်နေသနည်း။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လာအိုနိုင်ငံအကြားရှိ နယ်နိမိတ်ဖြစ်အမည်ကို ဖော်ပြပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၅၀ တွင် ရှိပါသည်။)

၂။ အမှန်ရွေးပါ။

(က) မြန်မာနိုင်ငံသည် လာအိုနိုင်ငံ၏ _____ အရပ်တွင် ရှိသည်။ (၁) အနောက်

(၁) အနောက် (၂) မြောက် (၃) အရှေ့

(ခ) လာအိုနိုင်ငံ၏ _____ ဘက်တွင် ဝီယက်နမ်နိုင်ငံရှိသည်။ (၂) အရှေ့

(၁) အနောက် (၂) အရှေ့ (၃) တောင်

စာသင်ချိန်(၂)

လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်ရေဆင်း

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ လာအိုနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ရှေ့မှာ သင်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဆွေးနွေးကြမည်။
- ◆ လာအိုနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ခြင်း ထိစပ်နေသော နိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။
- ◆ လာအိုနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့သည် မည်သည့်မြစ်ကြောင်းဖြင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်ရေဆင်း မြေပုံကို ကြည့်ရှုလေ့လာစေပြီး အောက်ပါတို့ကို သင်ကြားမည်။

- ◆ နိုင်ငံဧရိယာအများစုကို သစ်တောထူထပ်သည့် တောင်တန်းများက အဓိက ဖုံးလွှမ်းထားသည်။ အဓိက တောင်တန်းကြီးမှာ အဲန်နမိုက်တောင်တန်းဖြစ်ပြီး လာအိုနိုင်ငံနှင့် ဝီယက်နမ်နိုင်ငံကြား နယ်နိမိတ်အဖြစ် အနောက်မြောက်မှ အရှေ့တောင်သို့ သွယ်တန်းနေသည်။ အခြားတောင်တန်းငယ်များကလည်း ယင်း တောင်တန်းကြီးနှင့် ထောင့်မှန်ကျတည်ရှိနေပြီး ၎င်းတို့ကြားတွင် ကျဉ်းမြောင်းမတ်စောက်သော မြစ်ဝှမ်းများ ရှိသည်။ နိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထားမှာ အရှေ့မှအနောက်သို့ နိမ့်ဆင်းသွားသည်။ လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေနိမ့်ဒေသများသည် မဲခေါင်မြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းတစ်လျှောက် တည်ရှိသည်။ နိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ဘိုလီပန် ကုန်းပြင်မြင့် တည်ရှိပြီး နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ကုန်းမြင့်ဒေသတွင်လည်း ဂျားလွင်ပြင် တည်ရှိသည်။
- ◆ သဘာဝအရင်းအမြစ်အဖြစ် မြစ်ချောင်းကြွယ်ဝသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြစ်ချောင်းများစွာသည် လာအိုနိုင်ငံ အတွင်း ဖြတ်သန်း စီးဆင်းသည်။ မြစ်အများစုသည် မဲခေါင်မြစ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ပြီး မဲခေါင်မြစ်၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် လာအိုနိုင်ငံအတွင်း စီးဆင်းသည်။ အခြားထင်ရှားသော မြစ်များမှာ အူမြစ်၊ သာမြစ်၊ ခေါင်မြစ်နှင့် သောင်မြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၂ စုခွဲပါ။ ဆရာက အုပ်စု (၁) ကို လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် အုပ်စု (၂) ကို လာအိုနိုင်ငံ၏ ရေဆင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပြီး အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါစေ။ ထို့နောက် အုပ်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီက မိမိအုပ်စု၏ ရရှိသော အဓိကအချက်များကို တင်ပြပါစေ။ အုပ်စုတစ်စု၏ တင်ပြချက်မှန်မမှန် ကျန်အုပ်စုက စစ်ဆေးပြောဆိုပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြောဆိုပေးပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (၁) တောင်ကုန်းတောင်တန်းထူထပ်သော လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အကြောင်းရေးပါ။
 - (၂) မြန်မာနိုင်ငံနှင့်လာအိုနိုင်ငံကြားနယ်နိမိတ်မြစ်ကိုဖော်ပြပါ။
 - (၃) လာအိုနိုင်ငံနှင့် ဝီယက်နမ်နိုင်ငံကြား နယ်နိမိတ်တောင်တန်းကို ဖော်ပြပါ။
- (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၅၁ တွင် ရှိပါသည်။)

စာသင်ချိန်(၃)

လာအိုနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတု၊သဘာဝပေါက်ပင်၊မြေဆီလွှာနှင့်မြို့ကြီးများ

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းကို သင်ခဲ့ပြီးပြီဖြစ်၍ ကျောင်းသားများ မှတ်မိသလောက်ပြောပြနိုင်ရန် အောက်ပါမေးခွန်းများ မေးမည်။
- ◆ လာအိုနိုင်ငံ၏ ဧရိယာအများစုကို မည်သည့် ကုန်းမြေသဏ္ဍာန်က အဓိကဖုံးလွှမ်းထားသနည်း။
- ◆ လာအိုနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာမြစ်တစ်စင်းကို ဖော်ပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲမှ လာအိုနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံနှစ်ပုံကို ကျောင်းသားများ ကြည့်ရှုစေ၍ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြို့ကြီးများကို အချိန်အနည်းငယ်ပေးပြီး လေ့လာခိုင်းပါ။ ရာသီဥတုအမျိုးအစား၊ အပင်များပေါက်ရောက်ရာဒေသနှင့် မြို့တော်များကို ခန့်မှန်းဖော်ထုတ်ပါ။ ကျောင်းသားများ ဖြေကြားချက်ကို ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပါ။ ထို့နောက် ဆရာက အောက်ပါတို့ကို ဆက်လက်ရှင်းပြမည်။

ရာသီဥတု

အပူပိုင်းမုတ်သုံ ရာသီဥတု ရရှိသော်လည်း လတ္တီကျုတည်နေရာနှင့် ကုန်းမြေ အနိမ့်အမြင့်အလိုက် မိုးရေချိန် ရရှိမှု ကွာခြားသည်။ မေလမှ အောက်တိုဘာလအထိ ပူနွေးစိုစွတ်သောရာသီဥတုဖြစ်ပြီး ရွာသွန်းသော မိုးရေချိန်မှာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး မိုးရေချိန်၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိသည်။ နိုဝင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအထိ အေး၍ ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥတု ဖြစ်သည်။ မတ်လမှ ဧပြီလအထိ ပူ၍ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥတုဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ အရှေ့တောင်ဘက် စွန်းပိုင်းသည် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန် အများဆုံးရရှိသော ဒေသဖြစ်သည်။

သဘာဝပေါက်ပင်

နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် အမြစ်စိမ်းရွက်ပြတ်တော၊ နိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် မုတ်သုံသစ်တော၊ အမြစ်စိမ်းရောနှောတောနှင့် ရွက်ပြတ်တောများ ပေါက်ရောက်သည်။ မုတ်သုံတောများအတွင်း မြက်ရိုင်းရှည်ပင်များ၊ ဝါးတောများနှင့် ချုံတောများ ပေါက်ရောက်သည်။

မြေဆီလွှာ

မြေနိမ့်နှင့် မြစ်ဝှမ်းဒေသများတွင် နန်းမြေဆီလွှာနှင့် မီးခိုးရောင် သို့မဟုတ် အဝါရောင်ရှိသော သဲဆန်သည့် မြေဆီလွှာကို တွေ့ရသည်။ ကုန်းမြင့်ဒေသများတွင် ဝပ်ဆန်သော မြေဆီလွှာကို တွေ့ရသည်။

မြို့ကြီးများ

ဗီယန်ကျင်းမြို့

ဗီယန်ကျင်းမြို့သည် လာအိုနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်အနီး မဲခေါင်မြေနိမ့်လွင်ပြင်ဒေသတွင် တည်ရှိသည်။

လွန်ပရာဘန်မြို့

လွန်ပရာဘန်မြို့သည် ယခင်က ဘုရင့်နေပြည်တော်ဖြစ်ပြီး မဲခေါင်မြစ်ပေါ်၌ တည်ရှိသည်။

ဆာရန်နာခတ်မြို့

ဆာရန်နာခတ်မြို့သည် နိုင်ငံတောင်ပိုင်း ထိုင်း-ဗီယက်နမ်ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် မြို့နှင့်မြို့ကြီးများတွင် နေထိုင်ကြသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၄ စုခွဲပါ။ အုပ်စု (၁) ကို ရာသီဥတု၊ အုပ်စု (၂) ကို သဘာဝပေါက်ပင်၊ အုပ်စု (၃) ကို မြေဆီလွှာ၊ အုပ်စု (၄) ကို မြို့ကြီးများ ခေါင်းစဉ် သတ်မှတ်ခွဲဝေပေးပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးကြစေပါ။ ဇယားကို ဆရာက ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ရာသီဥတုနှင့် မြို့ကြီးများအတွက် စာတိုင်း ၃ တိုင်ရှိသော ဇယားနှစ်ခုရေးဆွဲထား၍ မြေဆီလွှာနှင့် သဘာဝပေါက်ပင်အတွက် စာတိုင်း ၂ တိုင်ပါသော ဇယားနှစ်ခု ရေးဆွဲထားပါ။ ရာသီဥတုနှင့်မြို့ကြီးများ ဆွေးနွေးသောအဖွဲ့ကို ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ဆွဲပြထားသောဇယားအား လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်တွင် ကူးယူရေးဆွဲထားစေပါ။ အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေး ပြီး လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်ရှိ ဇယားတွင် ရေးဖြည့်ပါ။ ထို့နောက် အုပ်စုကိုယ်စားလှယ်များမှ ကိုယ်ကျရာ ခေါင်းစဉ်အလိုက် ကျောက်သင်ပုန်းတွင် သွားရောက်ရေးဖြည့်ပါ။

(ရာသီဥတု နမူနာဇယား)

မေလမှအောက်တိုဘာလ	နိုဝင်ဘာလမှဖေဖော်ဝါရီလ	မတ်လမှဧပြီလ

(သဘာဝပေါက်ပင် နမူနာဇယား)

နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း	နိုင်ငံတောင်ပိုင်း

(မြေဆီလွှာ နမူနာဇယား)

မြေနှိမ့်နှင့်မြစ်ဝှမ်းဒေသများရှိ မြေဆီလွှာအမျိုးအစား	ကုန်းမြင့်ဒေသများရှိမြေအမျိုးအစား

(မြို့ကြီးများ နမူနာဇယား)

ပီယန်ကျင်း	လွန်ပရာဘန်မြို့	ဆာရန်နာခတ်မြို့

ပြန်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) လာအိုနိုင်ငံတွင်း ရရှိသော ရာသီဥတုအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြပါ။
- (ခ) နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် မည်သည့် သဘာဝပေါက်ပင်များ ပေါက်ရောက်သနည်း။
- (ဂ) လာအိုနိုင်ငံ၏ မြေဆီလွှာအမျိုးအစားများကို သင်သိသမျှ ပြောပြပါ။
- (ဃ) လာအိုနိုင်ငံ၏ မြို့ကြီးများအကြောင်း ရေးပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၅၁ နှင့် ၅၂ တွင် ရှိပါသည်။)

၂။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) လာအိုနိုင်ငံ၏ အရှေ့တောင်ဘက်စွန်းပိုင်းသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် _____ ရရှိသောဒေသ ဖြစ်သည်။
(အများဆုံး)
- (ခ) လာအိုနိုင်ငံ၏ ကုန်းမြင့်ဒေသများတွင် _____ ဆန်သော မြေဆီလွှာကို တွေ့ရသည်။ (၀၀)
- (ဂ) ထိုင်းနိုင်ငံ နယ်စပ်အနီး မဲခေါင်မြေနှိမ့်လွင်ပြင်ဒေသတွင် တည်ရှိသောမြို့မှာ _____ ဖြစ်သည်။
(ပီယန်ကျင်း)
- (ဃ) ထိုင်း-ပီယက်နမ် ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် တည်ရှိသောမြို့မှာ _____ ဖြစ်သည်။
(ဆာရန်နာခတ်)

အဓိကအချက်များ

- ◆ လာအိုနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အရှေ့တောင်အာရှရှိ ကုန်းပိတ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြစ်ကြောင်းနယ်နိမိတ် (မဲခေါင်မြစ်)နှင့် ပိုင်းခြားထားသည်။
- ◆ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို တောင်တန်းကုန်းပြင်မြင့်နှင့် လွင်ပြင်ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲနိုင်သည်။
- ◆ ရာသီဥတုမှာ အပူပိုင်း မုတ်သုံရာသီဥတု ဖြစ်သည်။
- ◆ မဲခေါင်မြစ်သည် နိုင်ငံတကာမြစ်တစ်စင်းဖြစ်သည်။
- ◆ မြို့တော်မှာ ဝီယန်ကျင်းမြို့ ဖြစ်သည်။

၄.၆ ထိုင်းနိုင်ငံ

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိစေရန်
- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မြို့ကြီးများ အကြောင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

တရုတ်နိုင်ငံနှင့် လာအိုနိုင်ငံတို့ကို သိပြီးဖြစ်တယ်။ ယခုဆက်လက်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံအကြောင်းကို ဆက်ပြီး လေ့လာကြပါမည်။

- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံသည်မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်ဘက်တွင် တည်ရှိသနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံပြုမြေပုံကို ပြ၍ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲမှ ကြည့်ရှုစေပြီး အောက်ပါ အကြောင်းအရာများကို သင်ကြားမည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ပင် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် တည်ရှိသည်။ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်တွင် လာအိုနိုင်ငံ၊ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ တောင်ဘက်တွင် ထိုင်းပင်လယ်ကွေ့နှင့် မလေးရှားနိုင်ငံ၊ မြောက်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့ဖြင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၅ သိန်းကျော် ကျယ်ဝန်းသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံကြားတွင် စုစုပေါင်း နယ်နိမိတ်အရှည် ကီလိုမီတာ ၂၀၀၀ ကျော်ရှိသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများပြု မြေပုံကို ချပြပြီး ထိစပ်နေသော နိုင်ငံများကို ရှာဖွေစေ၍ ဖြည့်စွက်စေမည်။ မြေပုံကြမ်းနှင့် ဖြည့်စွက်ရန်၊ တပ်ရန်၊ နယ်နိမိတ်ပြပုံ ရေးဆွဲရန် သတိပြုညွှန်ကြားပါ။ ထို့နောက် အုပ်စုနှစ်စုခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ပါ။

ဆောင်ရွက်ပြီးသောမြေပုံအား အတန်းရှေ့ကပ်၍ အုပ်စုမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို ကပ်စေပြီး ကျန်အုပ်စုက ထိုင်းပင်လယ်ကွေ့နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ် အမည်များကို ကပ်ပါစေ။ ကျန်အဖွဲ့များက ကြည့်ရှုစေပြီး ဖြည့်စွက်ပါစေ။ လိုအပ်သည်ကို ဆရာက ဖြည့်စွက်မည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (၁၀)မိနစ်

- (၁) ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ဖော်ပြပါ။
 - (၂) မည်သည့်နိုင်ငံများသည် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ခြင်း ထိစပ်နေသနည်း။
- (အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၅၂ တွင် ရှိပါသည်။)

စာသင်ချိန်(၂)

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်ရေဆင်းသင်စန်းစာမိတ်ဆက် (၅)မိနစ်

- ◆ အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုစေပါမည်။
- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်ဘက်တွင် တည်ရှိသနည်း။
- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မည်သည့်နယ်နိမိတ်တို့နှင့် ထိစပ်နေသည်ကို ခန့်မှန်းပါ။

သင်ကြားခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပုံကို လေ့လာကြည့်ရှုစေပြီး ဆရာက အောက်ပါ အတိုင်း ရှင်းပြမည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ၄ ပိုင်း ခွဲခြားနိုင်သည်။

(၁) မြောက်ဘက်ကုန်းမြင့်ဒေသ
ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်ကုန်းမြင့်ဒေသရှိ တောင်တန်းများသည် မြောက်မှတောင်သို့ သွယ်တန်းနေသည်။ ထိုတောင်တန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်မှ သွယ်တန်းလာသော တောင်တန်းများ၊ ဒေါနတောင်တန်းမှ သွယ်တန်းလာသော တောင်တန်းများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။

(၂) ကိုရတ်ကုန်းပြင်မြင့်ဒေသ
ကိုရတ်ကုန်းပြင်မြင့်သည် နိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ တည်ရှိသည်။ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံနှင့်လည်း ဒန်းဝရစ်တောင်တန်းက ပိုင်းခြားထားသည်။

(၃) အလယ်ပိုင်းလွင်ပြင်ဒေသ
နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း ပဟိုလွင်ပြင်ဒေသသည် ကျောက်ဖယားမြစ်စီးဆင်းရာ လွင်ပြင်ဒေသဖြစ်ပြီး တောင်ပိုင်းမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသကို ဘန်ကောက်လွင်ပြင်ဟု ခေါ်သည်။

(၄) ကျွန်းဆွယ်ပိုင်းဒေသ
ကျွန်းဆွယ်ပိုင်းဒေသသည် နိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး မလေးကျွန်းဆွယ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ တောင်တန်းများ ထူထပ်ပြီး သာယာလှပသည့်ကမ်းခြေများနှင့် ဖူးခက်ကျွန်းတို့ တည်ရှိသည်။

ရေဆင်း
ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်မှာ ကျောက်ဖယားမြစ် ဖြစ်သည်။ ပါစပ်မြစ်သည် အယုဒ္ဓယမြို့အနီးတွင် ကျောက်ဖယားမြစ်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ မဲခေါင်မြစ်သည် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် လာအိုနိုင်ငံကြား နယ်နိမိတ်မြစ် ဖြစ်သည်။ သံလွင်မြစ်၊ သောင်ရင်းမြစ်၊ ပါချန်မြစ်တို့သည် ထိုင်းနှင့် မြန်မာနှစ်နိုင်ငံကြား နယ်နိမိတ်မြစ်များ ဖြစ်သည်ဟု မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပုံကို ပြသ၍ ရှင်းပြမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၂ စုခွဲပါ။ ဆရာက အုပ်စု ၁ ကို ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် အုပ်စု ၂ ကို ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ရေဆင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ပြီး အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးပြီး အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါစေ။ ထို့နောက် အုပ်စုကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီက မိမိအုပ်စု၏ ရရှိသော အဓိကအချက်များကို တင်ပြပါစေ။ ဆရာက လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြောဆိုပေးပါ။ ထို့နောက်ဆရာက အုပ်စု ၁ နှင့် ၂ တို့၏ အဓိကအချက်များကို ရယူ၍ ဖတ်ပြပြီး လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ရပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

၁။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- (က) ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ကုန်းမြင့်တောင်တန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုန်းမြင့်တောင်တန်းများနှင့် ဆက်နွှယ်နေပါသလား။
- (ခ) ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံဆက်စပ်နေသော တောင်တန်းများကို ဖော်ပြပါ။
- (ဂ) ထိုင်းနှင့်လာအို နှစ်နိုင်ငံကြားရှိ နယ်နိမိတ်ဖြစ်သည် မည်သည့်မြစ်ဖြစ်သနည်း။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၅၃ နှင့် ၅၄ တွင် ရှိပါသည်။)

၂။ အဖြေမှန်ရွေးပါ။

- (က) ကိုရက်ကုန်းပြင်မြင့်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ _____ ဘက်တွင် ရှိသည်။ (၃) အရှေ့မြောက်
 - (၁) အရှေ့ (၂) အနောက် (၃) အရှေ့မြောက်
- (ခ) တောင်ပိုင်း _____ ဒေသကို ဘန်ကောက်လွင်ပြင်ဟု ခေါ်သည်။ (၁) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်
 - (၁) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် (၂) ကျွန်းဆွယ် (၃) ကုန်းပြင်မြင့်
- (ဂ) ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်မှာ _____ ဖြစ်သည်။ (၁) ကျောက်ဖယား
 - (၁) ကျောက်ဖယား (၂) ပါချန် (၃) ပါစပ်

စာသင်ချိန်(၃)

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့်မြို့ကြီးများ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းကို ရှေ့တွင်သင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာက အောက်ပါမေးခွန်းများကို တစ်တန်းလုံးအား မေးပါ။

- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အပိုင်းများကို ဖော်ပြပါ။
- ◆ မည်သည့်မြစ်များသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်များ ဖြစ်သနည်း။

သင်ကြားခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြမြေပုံများကို ကြည့်ရှုလေ့လာစေပြီး ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြို့ကြီးများအကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြမည်။

ရာသီဥတု

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အနောက်တောင် မုတ်သုံလေ တိုက်ခတ်သည့် မေလမှ အောက်တိုဘာလအတွင်း အပူဆုံးလများ ဖြစ်သော်လည်း မိုးရွာသွန်းမှုကြောင့် စိုစွတ်သည်။ အောက်တိုဘာလမှ မတ်လအထိ အရှေ့မြောက် မုတ်သုံလေ တိုက်ခတ်၍ အေးမြပြီး ခြောက်သွေ့သည်။ မတ်လမှ မေလအထိ ကာလသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အခြောက်သွေ့ဆုံးကာလ ဖြစ်သည်။

သဘာဝပေါက်ပင်

ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင် ရွက်ပြတ်တော၊ နိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် အပူပိုင်းအမြဲစိမ်းတော၊ ရွှံ့နွံထူထပ်သော ပင်လယ်ကမ်းခြေဒေသတွင် ဒီရေတောများကို တွေ့နိုင်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ဝါးမျိုးကွဲများစွာလည်း ပေါက်ရောက်သည်။

မြေဆီလွှာ

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် မြေဩဇာကောင်းမွန်သော နန်းမြေဆီလွှာရှိသည်။ လွင်ပြင်များ၊ မြောက်ဘက်ရှိ ကုန်းမြင့်နှင့် တောင်ကုန်းတောင်တန်းတို့တွင် ဝပ်နှင့်ဝပ်ဆန်မြေများ ရှိသည်။ ကျောက်ဖယားမြစ်အနီးရှိ မြစ်ဝှမ်းလွင်ပြင်များတွင် နန်းမြေကို တွေ့ရှိရသည်။ မဲခေါင်မြစ်အနီးရှိ အချို့မြေဆီလွှာများမှာ ဆားပါဝင်မှုများသဖြင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအတွက် မကောင်းပေ။

မြို့ကြီးများ

ဘန်ကောက်မြို့

ဘန်ကောက်မြို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ကျောက်ဖယားမြစ်ဝအနီးရှိ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ ဖြစ်သည်။

အယုဒ္ဓယမြို့

အယုဒ္ဓယမြို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဟောင်း ဖြစ်သည်။

ချင်းမိုင်မြို့

ချင်းမိုင်မြို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းရှိ လက်မှုလုပ်ငန်းထွန်းကားရာ မြို့ဖြစ်သည်။

ဖူးခက်မြို့

ဖူးခက်မြို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တောင်ပိုင်းတွင်ရှိပြီး ကမ်းခြေခရီးသွား အပန်းဖြေလုပ်ငန်းကြောင့် ထင်ရှားသည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စု ၄ စုခွဲပါ။ အုပ်စု (၁) ကို ရာသီဥတု၊ အုပ်စု (၂) ကို သဘာဝပေါက်ပင်၊ အုပ်စု (၃) ကို မြေဆီလွှာနှင့် အုပ်စု (၄) ကို မြို့ကြီးများ ခေါင်းစဉ် သတ်မှတ်ခွဲဝေပေးပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးကြပါစေ။ ဆွေးနွေးခြင်း မှုရရှိသော အဓိကအချက်များကို ရေးမှတ်ထားပါစေ။ ထို့နောက် နံရံတွင် ကပ်ထားပါ။ အုပ်စုတစ်စုမှ တစ်ယောက်က မိမိတို့အဖွဲ့၏ တွေ့ရှိချက်ကို ပြောပြရန် ချန်ထားပြီး ကျန်အဖွဲ့များက အခြားအုပ်စုများသို့ သွားရောက်လေ့လာပါစေ။ ဆရာက အုပ်စုတွင်းဆွေးနွေးစဉ် လှည့်လည်စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်သည်များကို ဆရာက ရှင်းလင်းမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၁၀)မိနစ်

အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- ၁။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အချိန်ကာလအလိုက်ရရှိသော ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များအကြောင်း ရေးပါ။
- ၂။ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြေဆီလွှာအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြပါ။
- ၃။ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြို့ကြီးများအကြောင်း ရေးပါ။

(အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများမှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲရှိ စာမျက်နှာ ၅၄ နှင့် ၅၅ တွင် ရှိပါသည်။)

၄။ အဖြေမှန်ရွေးပါ။

- (က) ထိုင်းနိုင်ငံ ပင်လယ်ကမ်းခြေဒေသများတွင် _____ တောများ ပေါက်သည်။ (၃) ဒီရေ
 - (၁) ထင်းရှူး (၂) ရွက်ပြတ် (၃) ဒီရေ
- (ခ) ထိုင်းနိုင်ငံတွင် မြေဩဇာကောင်းမွန်သော _____ မြေဆီလွှာရှိသည်။ (၃) နန်း
 - (၁) သဲဆန် (၂) ဝပ် (၃) နန်း

- (ဂ) ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဟောင်းမှာ _____ မြို့ဖြစ်သည်။ (၃) အယူဒ္ဓယ
 - (၁) ဘန်ကောက် (၂) ချင်းမိုင် (၃) အယူဒ္ဓယ
- (ဃ) ထိုင်းနိုင်ငံ၌ _____ မျိုးကွဲများစွာ ပေါက်ရောက်သည်။ (၁) ဝါး
 - (၁) ဝါး (၂) ကျွန်းသစ် (၃) ပိတောက်

အဓိကအချက်များ

- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို ၄ ပိုင်း ပိုင်းနိုင်သည်။
- ◆ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အဓိကမြစ်မှာ ကျောက်ဖယားမြစ် ဖြစ်သည်။
- ◆ သံလွင်မြစ်၊ သောင်ရင်းမြစ်၊ ပါချန်မြစ်တို့သည် ထိုင်း၊ မြန်မာနယ်နိမိတ်မြစ်များ ဖြစ်သည်။
- ◆ ရာသီဥတုမှာ မုတ်သုံရာသီရရှိသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။
- ◆ သဘာဝပေါက်ပင်မှာ အပူပိုင်းအမြစိမ်းတောများ၊ ရွက်ပြတ်တောများ၊ ဒီရေတောများ ပေါက်ရောက်သည်။
- ◆ ဘန်ကောက်မြို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏မြို့တော် ဖြစ်သည်။

DBE Box - Copyright Protected

အခန်း (၄) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ ၅ နိုင်ငံကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

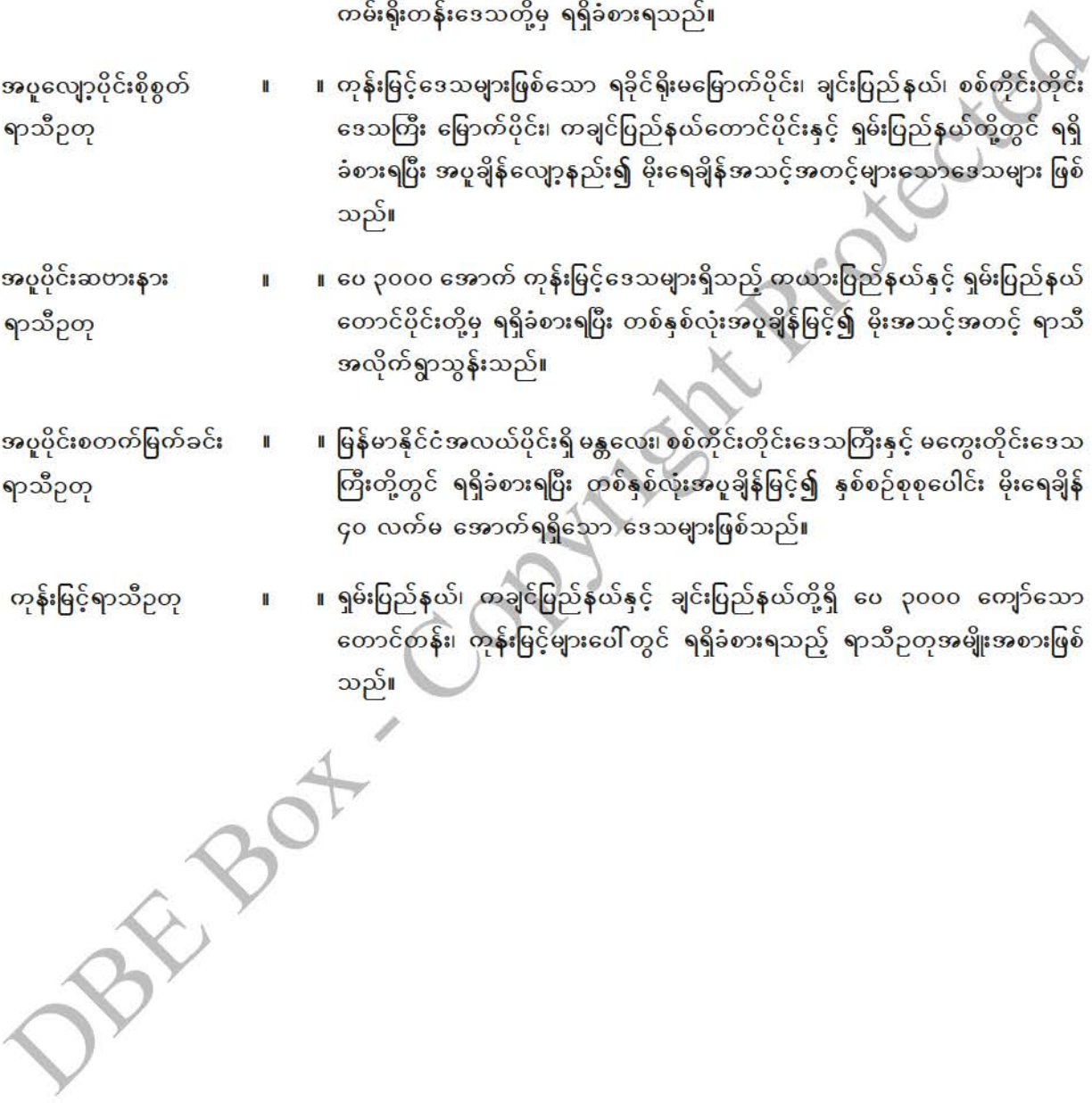
(၁) အောက်ပါဇယားတွင် ကွက်လပ်များကို ဖြည့်ပါ။ (ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ဆရာက နမူနာ ၁ ကို ရေးပြပါမည်။)

နိုင်ငံ	တည်နေရာ	မြို့တော်	အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ	ဧရိယာ (စတုရန်းကီလိုမီတာ)	မြစ်ကြီးများ	ရာသီဥတု	သဘာဝပေါက်ပင်	မြေဆီလွှာ
မြန်မာနိုင်ငံ	အာရှတိုက် အရှေ့တောင်ပိုင်း	နေပြည်တော်	(ASEAN) (BIMSTEC) (GMS)	၆. ၇ သိန်းကျော်	ဧရာဝတီမြစ်၊ သံလွင်မြစ်၊ ချင်းတွင်းမြစ်၊ စစ်တောင်းမြစ်	၁။ အပူပိုင်းမုတ်သုံ ၂။ အပူလျော့ပိုင်းစိုစွတ် ၃။ အပူပိုင်းဆားနား ၄။ အပူပိုင်းစတတ်မြက်ခင်း ၅။ တုန်းမြင့်ရာသီဥတု	၁။ အပူပိုင်းအမြဲစိမ်းတော ၂။ အပူပိုင်းရွက်ပြတ်တော၊ တောင်ပေါ်တော၊ အင်တိုင်းတော ၃။ ခြောက်သွေ့တော၊ ဒီရေတော၊ အင်တိုင်းတော	လယ်မြေ၊ နန်းမြေ၊ စနယ်မြေ၊ မြေနီ၊ မြေဝါသဲဝန်း၊ နီညိုတောမြေ၊ ဝါညိုတောမြေ၊ ဝံဆန်မြေ၊ တောင်မြင့်မြေနီ
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ								
အိန္ဒိယနိုင်ငံ								
တရုတ်နိုင်ငံ								
လာအိုနိုင်ငံ								
ထိုင်းနိုင်ငံ								

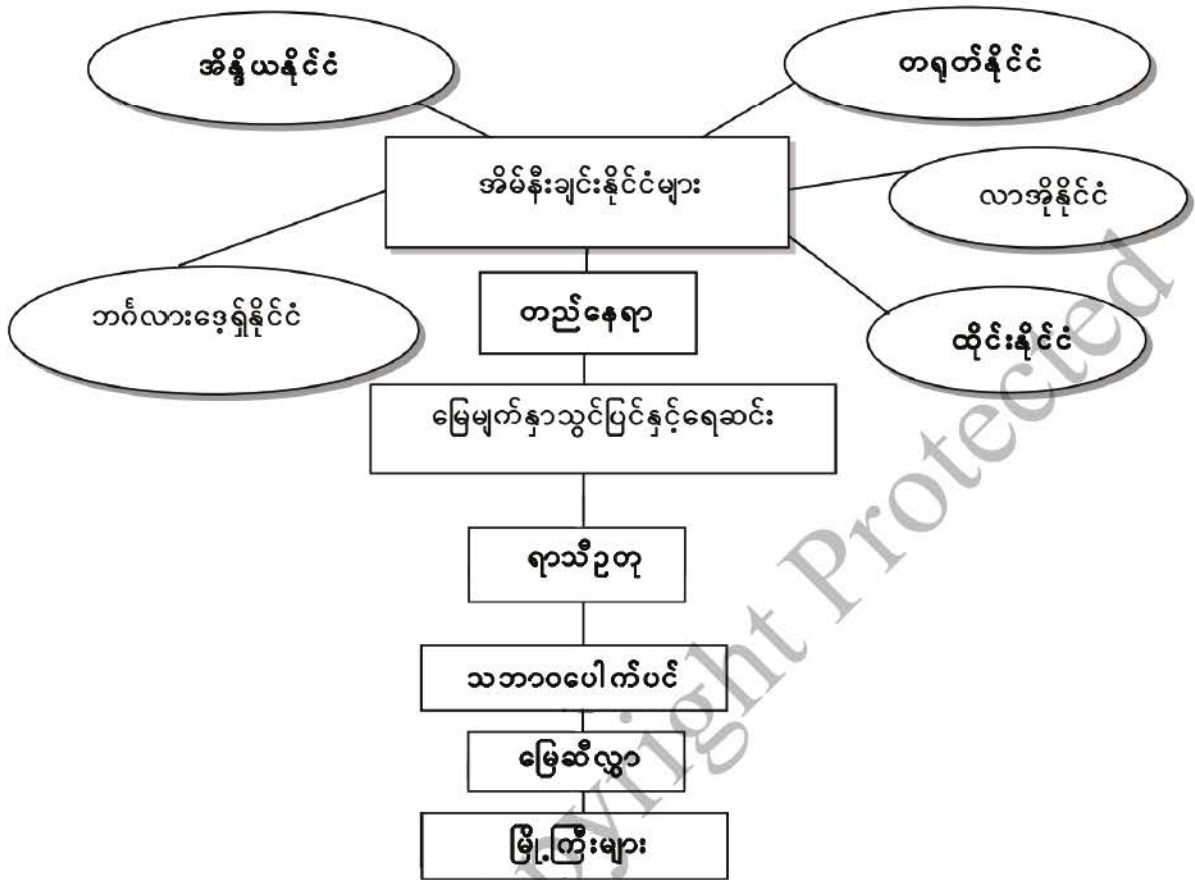
မှတ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်၏ မုတ်သုံရာသီရပ်ဝန်းအတွင်း တည်ရှိသည်။ သို့သော် တောင်မြောက်လတ္တီကျု အကွာအဝေးရှည်လျားပြီး မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အမျိုးမျိုးပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရာသီဥတုအမျိုးမျိုးကို တွေ့ရသည်။

- ၁။ အပူပိုင်းမုတ်သုံရာသီဥတု ။ ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အပူချိန်များ၍ ရာသီဥတုအလိုက် မိုးရွာသော မိုးများသည့်ဒေသများဖြစ်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းဒေသများနှင့် မွန်၊ တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတန်းဒေသတို့မှ ရရှိခံစားရသည်။
- ၂။ အပူလျော့ပိုင်းစိုစွတ် ရာသီဥတု ။ ။ ကုန်းမြင့်ဒေသများဖြစ်သော ရခိုင်ရိုးမမြောက်ပိုင်း၊ ချင်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မြောက်ပိုင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် ရရှိခံစားရပြီး အပူချိန်လျော့နည်း၍ မိုးရေချိန်အသင့်အတင့်များသောဒေသများ ဖြစ်သည်။
- ၃။ အပူပိုင်းဆေးနား ရာသီဥတု ။ ။ ပေ ၃၀၀၀ အောက် ကုန်းမြင့်ဒေသများရှိသည့် ကယားပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းတို့မှ ရရှိခံစားရပြီး တစ်နှစ်လုံးအပူချိန်မြင့်၍ မိုးအသင့်အတင့် ရာသီအလိုက်ရွာသွန်းသည်။
- ၄။ အပူပိုင်းစတတ်မြက်ခင်း ရာသီဥတု ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းရှိ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် ရရှိခံစားရပြီး တစ်နှစ်လုံးအပူချိန်မြင့်၍ နှစ်စဉ်စုစုပေါင်း မိုးရေချိန် ၄၀ လက်မ အောက်ရရှိသော ဒေသများဖြစ်သည်။
- ၅။ ကုန်းမြင့်ရာသီဥတု ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့ရှိ ပေ ၃၀၀၀ ကျော်သော တောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်များပေါ်တွင် ရရှိခံစားရသည့် ရာသီဥတုအမျိုးအစားဖြစ်သည်။

(၂) အခန်း (၄) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများတွင် သင်ယူခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ICT နည်းပညာနှင့် သင်ကြားခြင်း

အထက်ပါ အခန်း(၄)အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ရူပပထဝီဝင်တွင် သင်ခန်းစာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းစစ်၊ မူပုံ၊ ရုပ်ပုံကားချပ်၊ မြေပုံများအပြင် ရေဒီယို၊ ကတ်ဆက်၊ တီဗွီ၊ ကွန်ပျူတာစသည့် 3 Platform နှင့် အင်တာနက်တို့သည် လည်း သင်ကြား၊ သင်ယူမှုတွင် ICT နည်းပညာအထောက်အကူပစ္စည်းများအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

DBE Book - Copyright Protected

အခန်း (၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်

စာသင်ချိန်(၂၆)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ယူမှုရလဒ်များ

- ◆ မြေပုံအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- ◆ လတ္တီကျုနှင့်လောင်ဂျီကျုမျဉ်းများကို ရေးဆွဲတတ်မည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်မည်။
- ◆ ကမ္ဘာမြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်မည်။
- ◆ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်မည်။

သင်ခန်းစာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပြမြေပုံ၊ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံ၊ ကမ္ဘာမြေပုံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ မြေပုံများ

ရရှိစေမည့်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှု

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံအမျိုးအစားများနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ မြေပုံများကို ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းနှင့် မြေပုံများကို လက်တွေ့ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း၊ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မြေပုံများကို ကြည့်ရှု၍ ကြောင်းတိုင်းဆက်စပ်စဉ်းစားခြင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ စဉ်းစားတတ်ခြင်း စသည့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကျွမ်းကျင်မှုများကို ရရှိစေမည်။

၅.၁ မြေပုံအမျိုးအစားများ

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ မြေပုံအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြပြီး မြေပုံပါအချက်အလက်များကို ရှင်းပြတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မူလတန်းအဆင့်တွင် မိမိနေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်၏ပုံကို သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား မိမိတို့မြင်ဖူးတွေ့ဖူးသော မြေပုံအမျိုးအစားများ၏အမည်များကို ဆရာက မေးမြန်းပြီး သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးသားပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံကိုပြသပြီး နိုင်ငံတစ်ခု သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခု၏ တည်နေရာကို လတ္တီကျု၊ လောင်ဂျီကျုမျဉ်းများဖြင့် ရေးဆွဲဖော်ပြရကြောင်း ရှင်းပြပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံကို အုပ်စုလိုက်လေ့လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ဖော်ပြစေပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

အထက်တွင် ကျောင်းသားများ လေ့ကျင့်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် အုပ်စုလုပ်ငန်းများ၏ တင်ပြချက်များတွင် လိုအပ်ချက်ရှိပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မူလတန်းအဆင့်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံကို လေ့လာမှတ်သားပြီး ဖြစ်သည်။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံတွင် မည်သည့်အချက်များ ပါဝင်သနည်းဟု ဆရာက မေးမြန်းပြီး ကျောင်းသားများဖြေကြားချက်ကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးသားပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ချိတ်ဆွဲပြီး ဆရာက အောက်ပါအချက်များကို ရှင်းပြပါ။ ရေရရှိသည့် နေရာအားလုံးကို အပြာရောင်၊ သစ်တောနှင့်သစ်ပင် ထူထပ်စွာပေါက်နေသည့် နေရာများကို အစိမ်းရောင်၊ စိုက်ပျိုးမြေရှိသည့် နေရာများကို အဝါရောင်၊ လူနေထိုင်သည့်နေရာများကို အနီရောင် (လိမ္မော်ရောင်)၊ တောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်တောင်ထိပ်များကို အညိုရောင်စသဖြင့် ဖော်ပြပြီး အနီးအဝေးနှင့် အနိမ့်အမြင့်တို့အတွက် အရောင်အနမူအရင်းသို့ ဖော်ပြထားကြောင်း ရှင်းပြရပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ မြန်မာနိုင်ငံ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံကို လေ့လာပါစေ။ ကျောင်းသားအုပ်စု ၄ စု ဖွဲ့ပါ။ နံပါတ် (၁) အဖွဲ့ကို သစ်တောနှင့်သစ်ပင် ထူထပ်စွာပေါက်နေသည့် နေရာ၊ နံပါတ် (၂) အဖွဲ့ကို စိုက်ပျိုးမြေရှိသည့်နေရာ၊ နံပါတ် (၃) အဖွဲ့ကို လူနေထိုင်သည့်နေရာနှင့် နံပါတ် (၄) အဖွဲ့ကို တောင်တန်း၊ ကုန်းမြင့်များရှိသောနေရာများကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်အပိုင်းတွင် တည်ရှိသည်ကို အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေး၍ အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြရပါမည်။ လိုအပ်ပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံအလွတ်ကို ဆရာက သင်ပုန်းတွင် ချိတ်ဆွဲပြီး မြေမျက်နှာပြင်အနိမ့်အမြင့်ကို အုပ်စုလိုက် ဆေးရောင်ခြယ်ပါစေ။

စာသင်ချိန်(၃)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ တည်နေရာဖော်ပြသော မြေပုံနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံများကို လေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုမြန်မာနိုင်ငံ၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမြေပုံကို ဆက်လက် လေ့လာကြပါမည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထားသည် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးအတွက် အရေးကြီးကြောင်း ပြောပြပါမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဖော်ပြသော မြေပုံတွင် မည်သည်တို့ ပါဝင်မည်ထင်ပါ သနည်းဟု ဆရာက မေးပါ။ ကျောင်းသားများ၏ အဖြေကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးသားပါ။ ထို့နောက် ဆရာက အောက်ပါ

အတိုင်း ဆက်လက် ရှင်းလင်းသင်ကြားပါမည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပြမြေပုံ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုတွင် တည်ရှိသည့် ကားလမ်း၊ ရထားလမ်း၊ လေကြောင်းလမ်းတို့ကို ဖော်ပြသည့်ပုံ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါမည်။ ထို့အပြင် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းပြပုံဖြစ်၍ လေယာဉ်တွင်း၊ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းတည်နေရာများကိုလည်း ဖော်ပြထားကြောင်း ဆရာကရှင်းပြပါ။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများအား အုပ်စုလိုက် ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပြမြေပုံကို ကြည့်ရှုလေ့လာပါစေ။ ထို့နောက် အုပ်စု ၃ စုဖွဲ့ပါ။ အုပ်စု (၁) ကို ကားလမ်းဆက်သွယ်ထားသော မြို့များကို မြေပုံပေါ်တွင် ရှာဖွေပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပါ။ အုပ်စု (၂) ကို ရထားလမ်းဆက်သွယ်ထားသော မြို့များကို မြေပုံတွင် ရှာဖွေပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပါ။ အုပ်စု (၃) ကို လေယာဉ်လမ်းဆက်သွယ်ထားသော မြို့များကို မြေပုံတွင် ရှာဖွေပြီး အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပါ။ အုပ်စုတွင်းမှ ဆွေးနွေးရရှိချက်များကို အတန်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြပြီး လိုအပ်ပါက ဆရာက ဖြည့်စွက်ပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ၏ အဖွဲ့လိုက်တင်ပြချက်များတွင် လိုအပ်ချက်ရှိပါက ထောက်ပြပါ။ လိုအပ်လျှင် ဖြည့်စွက်ပြောပြပါ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ မြေပုံသည် ပထဝီဝင်ဘာသာရပ်ကို လေ့လာရာတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းဖြစ်သည်။
- ◆ နိုင်ငံတစ်ခု သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုရှိရာအတွင်းတွင် မြို့များ၊ မြစ်ချောင်းများစသည့် အခြားအရာများကို ထည့်သွင်းပြီး ၎င်းနှင့်ထိစပ်နေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဒေသတို့၏ အမည်များနှင့် နယ်နိမိတ်မျဉ်းများဖြင့် တွဲဖက်ဖော်ပြသည့် မြေပုံကို တည်နေရာပြမြေပုံဟု ခေါ်ပါသည်။
- ◆ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မြေပုံသည် အရေးပါသော ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ လက္ခဏာရပ်များ၏ တည်နေရာကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုပုံများတွင် တောင်တန်းများ၊ သစ်တောများ၊ ချိုင့်ဝှမ်းလွင်ပြင်များ၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်၊ ပင်လယ်များကို အဓိကဖော်ပြထားသည်။
- ◆ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပြမြေပုံသည် နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုတွင် တည်ရှိသော ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများနှင့် ကားဂိတ်၊ သင်္ဘောဆိပ်၊ လေဆိပ်၊ ဘူတာရုံတို့၏ တည်နေရာကို ဖော်ပြထားသောပုံဖြစ်သည်။

၅.၂ လတ္တီကျုနှင့်လောင်ဂျီကျုများ

စာသင်ချိန်(၂)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ လတ္တီကျုများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိပြီး ရေးဆွဲတတ်ရန်
- ◆ လောင်ဂျီကျုများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိပြီး ရေးဆွဲတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်အရွယ်ပမာဏနှင့် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း၊ တောင်ဝင်ရိုးစွန်း၊ အီကွေတာတို့ကို သိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

၂ လက်မအချင်းရှိသော စက်ဝိုင်းကို ကမ္ဘာလုံးပုံအဖြစ်ရေးဆွဲပြီး ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြပါမည်။ ကမ္ဘာလုံးပေါ်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းတို့မှ အကွာအဝေးတူညီစွာဖြင့် ကမ္ဘာ့အလယ်ကို ဖြတ်၍ ကမ္ဘာတစ်ပတ်စိတ်ကူးဖြင့် ရေးဆွဲသော စက်ဝိုင်းများကို အီကွေတာဟု ခေါ်ကြောင်း ရေးဆွဲပြပါမည်။ အီကွေတာမှ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းအထိ အီကွေတာနှင့်အပြိုင် ရေးဆွဲထားသော မြောက်ဘက်ရှိမျဉ်းများကို မြောက်လတ္တီကျုဟု ခေါ်ပြီး စုစုပေါင်း ၉၀ ဒီဂရီရှိကြောင်းနှင့် အီကွေတာမှ တောင်ဝင်ရိုးစွန်းအထိ အီကွေတာနှင့်အပြိုင် ရေးဆွဲထားသော တောင်ဘက်ရှိ မျဉ်းများကို တောင်လတ္တီကျုဟုခေါ်ပြီး စုစုပေါင်း ၉၀ ဒီဂရီရှိကြောင်း ရေးဆွဲသင်ကြားပါမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ၅ လက်မ သို့မဟုတ် ၆ လက်မအချင်းရှိသော ဘောလုံးတစ်လုံးကို အလယ်တည့်တည့်မှ ဖောက်ပြီး တုတ်ချောင်း သို့မဟုတ် သံချောင်းကိုထည့်ပြီး ၎င်းကို ဝင်ရိုးဟု သတ်မှတ်ပါ။ ဝင်ရိုး၏ ထိပ်ဘက်အမှတ်ကို မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းဟု သတ်မှတ်ပြီး အခြားတစ်ဖက်ကို တောင်ဝင်ရိုးစွန်းဟု သတ်မှတ်ပါ။ ထိုအမှတ်နှစ်ခုတို့မှ အကွာ အဝေး တူညီစွာဖြင့် ဘောလုံး၏ အလယ်ပတ်ကိုဖြတ်၍ မျဉ်းကြောင်းတစ်ခု ရေးဆွဲပါ။ ထိုမျဉ်းကြောင်းကို စက်ဝိုင်း မျဉ်း သို့မဟုတ် အီကွေတာဟု သတ်မှတ်ပြီး ရေးဆွဲရပါမည်။ ၎င်းအီကွေတာမျဉ်းမှ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းအထိ အီကွေတာနှင့် အပြိုင်ရေးဆွဲထားသော မြောက်ဘက်ရှိမျဉ်းများကို မြောက်လတ္တီကျုဟု ခေါ်ပြီး စုစုပေါင်း ၉၀ ဒီဂရီ ရှိကြောင်းနှင့် အီကွေတာမှ တောင်ဝင်ရိုးစွန်းအထိ အီကွေတာနှင့်အပြိုင် ရေးဆွဲထားသော မျဉ်းများကို တောင်လတ္တီကျုဟု ခေါ်ပြီး စုစုပေါင်း ၉၀ ဒီဂရီ ရှိကြောင်း လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ကြည့်ပြီး အတန်းကို တင်ပြရပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို ၂ လက်မအချင်းရှိသော စက်ဝိုင်းကို ကမ္ဘာလုံးပုံအဖြစ် ရေးဆွဲပြီး ထိုပုံပေါ်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း၊ တောင်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် အီကွေတာတို့ကို ဖော်ပြပြီး လတ္တီကျုများကိုပါ မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးဆွဲပါ။

စာသင်ချိန်(၂)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ အီကွေတာမျဉ်းနှင့် လတ္တီကျုများကို သိရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

၂ လက်မအချင်းရှိသော စက်ဝိုင်းကို ကမ္ဘာလုံးပုံအဖြစ် ရေးဆွဲပြီး ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြပါမည်။ ကမ္ဘာ၏ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းတို့ကိုဆက်ပြီး တောင်နှင့်မြောက်ရေးဆွဲထားသော စက်ဝိုင်းခြမ်းမျဉ်းများကို လောင်ဂျီကျုများဟု ခေါ်ကြောင်း ရှင်းပြပါမည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံရှိ ဝရင်းနစ်အရပ်ကို ဖြတ်သန်းရေးဆွဲထား

သောများကို သူညု ဒီဂရီ လောင်ဂျီကျုများဟု သတ်မှတ်သည်။

သူညု ဒီဂရီလောင်ဂျီကျုများ၏ အရှေ့ဘက်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းတို့ကို ဆက်ဆွဲထားသော စက်ဝိုင်းခြမ်းများကို အရှေ့လောင်ဂျီကျုများဟု ခေါ်ပြီး သူညုဒီဂရီ လောင်ဂျီကျုများ၏ အနောက်ဘက်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းတို့ကို ဆက်ဆွဲထားသော စက်ဝိုင်းခြမ်းများကို အနောက်လောင်ဂျီကျုများဟု ခေါ်ကြောင်း ပုံဆွဲရှင်းပြပါ။

ကျောင်းသားများ ပဟုသုတရှိစေရန် ဆရာက အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်ရှင်းပြပါမည်။ ကမ္ဘာလုံးပေါ်၌ လတ္တီကျုလောင်ဂျီကျုများသည် စိတ်ကူးယဉ်များသာဖြစ်ကြောင်း၊ ကမ္ဘာပေါ်ရှိဒေသများ၏ တည်နေရာကို တိကျစွာဖော်ပြနိုင်ရန်၊ လတ္တီကျုတန်ဖိုးနှင့် လောင်ဂျီကျုတန်ဖိုးများ ဆုံရာအမှတ်နှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ကြောင်း သင်ကြားပေးရမည်။ ကမ္ဘာလုံးပေါ်ရှိ လတ္တီကျုလောင်ဂျီကျုများနှင့် တည်နေရာကို ဖော်ပြနိုင်သော်လည်း ကမ္ဘာလုံးသည် သယ်ယူရန်ခက်ခဲ၍ အလွယ်တကူသင်ယူလေ့လာနိုင်ရန် ကမ္ဘာကို စက္ကူချပ်ပြားပေါ်တွင် မြေပုံအဖြစ် ပြောင်းလဲရေးဆွဲအသုံးပြုကြကြောင်း သင်ကြားပေးရန်နှင့် ထိုသို့ပြောင်းလဲရေးဆွဲရာတွင် လတ္တီကျုနှင့်လောင်ဂျီကျုများကို ကမ္ဘာမြေပုံပေါ်တွင် သင့်လျော်သည့် စကေးအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောင်းလဲရေးဆွဲကြကြောင်း ပဟုသုတရစေရန် သင်ကြားပေးရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း (၁၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများကို အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ၅ လက်မ သို့မဟုတ် ၆ လက်မအချင်းရှိသော ဘောလုံးတစ်လုံးကို အလယ်တည့်တည့်မှ ဖောက်ပြီး တုတ်ချောင်း သို့မဟုတ် သံချောင်းကိုထည့်ပြီး ၎င်းကိုဝင်ရိုးဟု သတ်မှတ်ပါ။ ဝင်ရိုး၏ ထိပ်ဘက်အမှတ်ကို မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းဟု သတ်မှတ်ပြီး အခြားတစ်ဖက်ကို တောင်ဝင်ရိုးစွန်းဟု သတ်မှတ်ပါ။ ထိုမျဉ်းကြောင်းကို သူညု ဒီဂရီလောင်ဂျီကျု သို့မဟုတ် ပဟိုမရီဒီရမ်များဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုမျဉ်း၏အရှေ့ဘက်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းတို့ကို ဆက်ဆွဲထားသော စက်ဝိုင်းခြမ်းများကို အရှေ့လောင်ဂျီကျုများဟု ခေါ်ပြီး စုစုပေါင်း ၁၈၀ ဒီဂရီ ရှိသည်။ သူညု ဒီဂရီလောင်ဂျီကျုများမှ အနောက်ဘက်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းတို့ကို ဆက်ဆွဲထားသော စက်ဝိုင်းခြမ်းများကို အနောက်လောင်ဂျီကျုများဟု ခေါ်ပြီး စုစုပေါင်း ၁၈၀ ဒီဂရီရှိကြောင်း လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ကြည့်ပြီး အတန်းကို တင်ပြရပါမည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (၅)မိနစ်

၂ လက်မအချင်းရှိသောစက်ဝိုင်းကို ကမ္ဘာလုံးပုံအဖြစ်ရေးဆွဲပြီး ထိုပုံပေါ်တွင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း၊ တောင်ဝင်ရိုးစွန်း၊ သူညုဒီဂရီမရီဒီရမ်နှင့် အရှေ့လောင်ဂျီကျုများ၊ အနောက်လောင်ဂျီကျုများတို့ကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးဆွဲပါ။

အဓိကအချက်

- ◆ ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံများ၊ တိုက်ကြီးများ၊ သမုဒ္ဒရာကြီးများနှင့် ဒေသ၏အမှန်ရှိနေသော အရွယ်အစား၊ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် တည်နေရာတို့ကို စာရွက်ပေါ်တွင်ဖော်ပြရန် အခက်အခဲရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသများ၏ တည်နေရာကို စိတ်ကူးများကြောင်းများ အကွတ်ချရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။ ဤသို့စိတ်ကူးများကြောင်းများ ရေးဆွဲရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော မျဉ်းကြောင်းများကို လတ္တီကျုများနှင့် လောင်ဂျီကျုများဟု သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုသည်။

၅.၃ မြေပုံရေးဆွဲခြင်း

၅.၃.၁ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံရေးဆွဲနည်း

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်များ

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မူလတန်းအဆင့်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အပိုင်းများကို မြေပုံနှင့်တကွ လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။
- ◆ မြေပုံအမျိုးအစားများကို သင်သိသလောက်ပြောပြပါ။
- ◆ မြေပုံရေးဆွဲရန်အတွက် လိုအပ်သော သင်ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများကို ဖော်ပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ပထမဦးစွာ ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ကျောက်သင်ပုန်း သို့မဟုတ် ကားချပ်တွင် ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါသည်။ ထိုပုံကို ထောက်ပြပြီး ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များအတိုင်း ရှင်းလင်းပြပါမည်။ အလျား ၃လက်မ၊ အနံ ၆.၅ လက်မရှိသော စတုဂံပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ ရေးဆွဲစေပါမည်။ အလျားအတိုင်းအတာ ၃ လက်မရှိသော အနားကို ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းကွက် ၃ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၆.၅ လက်မရှိသော မျဉ်းပေါ်တွင် ၁လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းကွက် ၆ကွက်နှင့် ၀.၅ လက်မရှိ စတုဂံအကွတ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံတွင် ပြထားသည့်အတိုင်း အမှတ်စက်များကို မှတ်ပါ။ အမှတ်စက်များ အပေါ်အခြေခံပြီး မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲပါ။

အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ကွက်ချင်းတွင် ပါဝင်သော မြေပုံ၏ အချိုးအဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ်ရှိအကွက်တွင် တူညီ အောင် ဆွဲသားပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံကိုအကျဉ်းချဲ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍ သော်လည်းကောင်း ကူးယူရေးဆွဲလိုပါက အကွက်များကို အချိုးကျ ချဲ့နိုင်ချဲ့နိုင်ပါသည်။

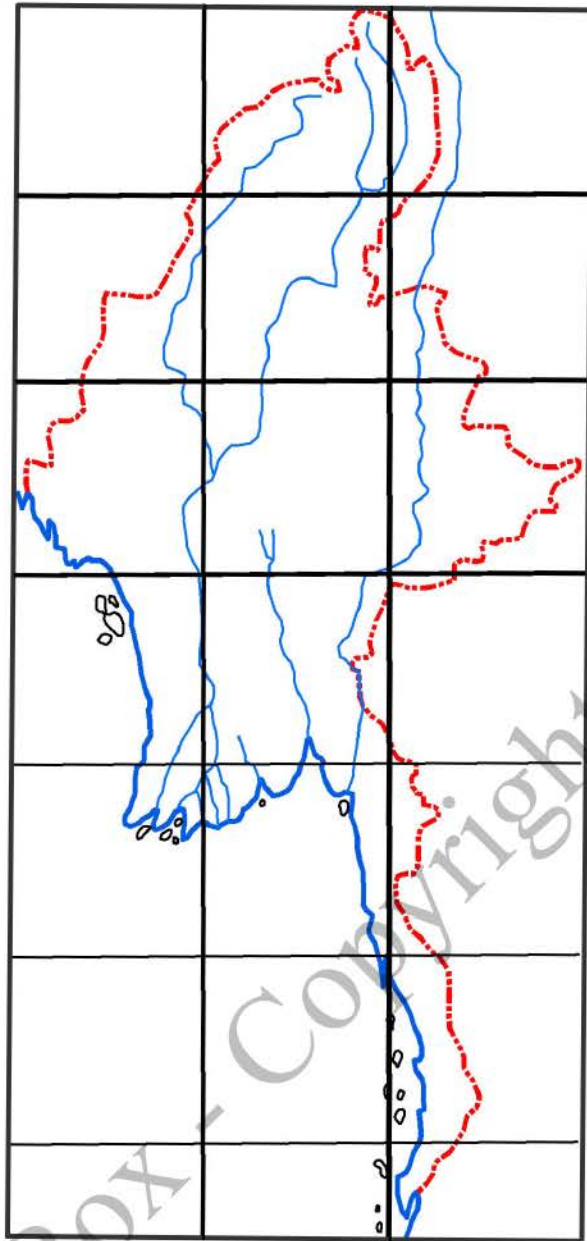
အနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို မြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာအညွှန်းထည့်ပေးရမည်။ ကမ်းရိုးတန်း၊ ကုန်းနယ်နိမိတ်များနှင့် မြစ်ကြောင်းများကို ထည့်ပေးရမည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံ ရေးဆွဲနည်းအဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် မြေပုံတစ်ပုံစီ ရေးဆွဲစေ။ ဆရာက မြေပုံတွင်ပါသင့်သည့် အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန်မမှန်စစ်ဆေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။ စာသင်ချိန် ၄၅ မိနစ် ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။

ပုံ (၅. ၁) မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသောပုံသည် အချိုးအစားကျမကျ စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက အချက်များကို ပြုပြင် နည်းပြောပြပါ။ ပြုပြင်ရေးဆွဲပါစေ။

၅.၃.၂ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံအနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲခြင်း(ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ)

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်များ

- ◆ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ)၏ အနားသတ်မြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ရေးဆွဲခဲ့ပါသနည်း။ ပြန်လည်ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

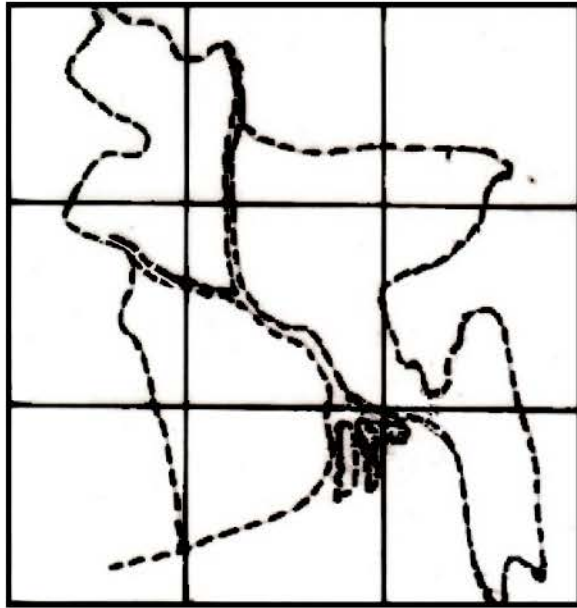
ပထမဦးစွာ ဆရာက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမြေပုံကို ကျောက်သင်ပုန်းသို့မဟုတ် ကားချပ်တွင် ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါမည်။ ထိုပုံကို ထောက်ပြပြီး ဆရာက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များအတိုင်း ရှင်းလင်း ပြပါမည်။ အလျား ၃ လက်မ နှင့် အနံ ၃ လက်မစတုရန်းပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ ရေးဆွဲပါ။ အလျားအတိုင်းအတာ ၃ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၃ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၃ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၃ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံအကွက်မှ မျဉ်းကြောင်းများပေါ်တွင် တည်ရှိသော မြေပုံ၏အနေအထားကို လေ့လာပြီး စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးဆွဲပါ။ အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ ကွက်ချင်းတွင် ပါဝင်သော မြေပုံ၏အချိုးအဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ်ရှိအကွက်တွင် တူညီအောင် ဆွဲသွားပါ။ မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံကို အကျဉ်းချုံ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍ သော်လည်းကောင်း ကူးယူရေးဆွဲလိုပါက အကွက်များကို အချိုးကျ ချဲ့နိုင်ချဲ့နိုင်သည်။ အနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို မြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာအညွှန်း ထည့်ပေးရမည်။ လိုအပ်ပါက သင့်လျော်သော သင်္ကေတများ၊ အရောင်များသုံးပြီး ၎င်းတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြေပုံ၏အောက်တစ်နေရာတွင် ရည်ညွှန်းချက်ဖြင့်ဖော်ပြရမည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမြေပုံ ရေးဆွဲနည်းအဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် မြေပုံတစ်ပုံစီ ရေးဆွဲပါစေ။ ဆရာက မြေပုံတွင် ပါသင့်သည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန်မမှန်စစ်ဆေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည့်အထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။ စာသင်ချိန် ၄၅ မိနစ် ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရပါမည်။

ပုံ (၅. ၂) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသောပုံသည် အချိုးအစားကျမကျ စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက အချက်များကို ပြုပြင်နည်းပြောပြပါ။ ပြုပြင်ရေးဆွဲပါစေ။

၅.၃.၃ အိန္ဒိယသမ္မတနိုင်ငံအနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲခြင်း(အိန္ဒိယနိုင်ငံ) စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ် သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်များ

- ◆ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (အိန္ဒိယနိုင်ငံ) ၏အနားသတ်မြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ရေးဆွဲခဲ့ပါသနည်း။ ပြန်လည်ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ပထမဦးစွာဆရာက အိန္ဒိယနိုင်ငံပုံကို ကျောက်သင်ပုန်း သို့မဟုတ် ကားချပ်တွင်ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါမည်။ ထိုပုံကို ထောက်ပြပြီး ဆရာက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များအတိုင်း ရှင်းလင်းပြပါမည်။ အလျား ၅ လက်မနှင့် အနံ ၆ လက်မစတုရံပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာရေးဆွဲပါ။ အလျားအတိုင်းအတာ ၅ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၅ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၆လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၆ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံအကွက်မှ မျဉ်းကြောင်းများပေါ်တွင် တည်ရှိသော မြေပုံ၏အနေအထားကို လေ့လာပြီး စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးဆွဲပါ။ အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ ကွက်ချင်းတွင် ပါဝင်သော မြေပုံ၏အချိုး အဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ် အကွက်တွင် တူညီအောင် ဆွဲသားပါ။

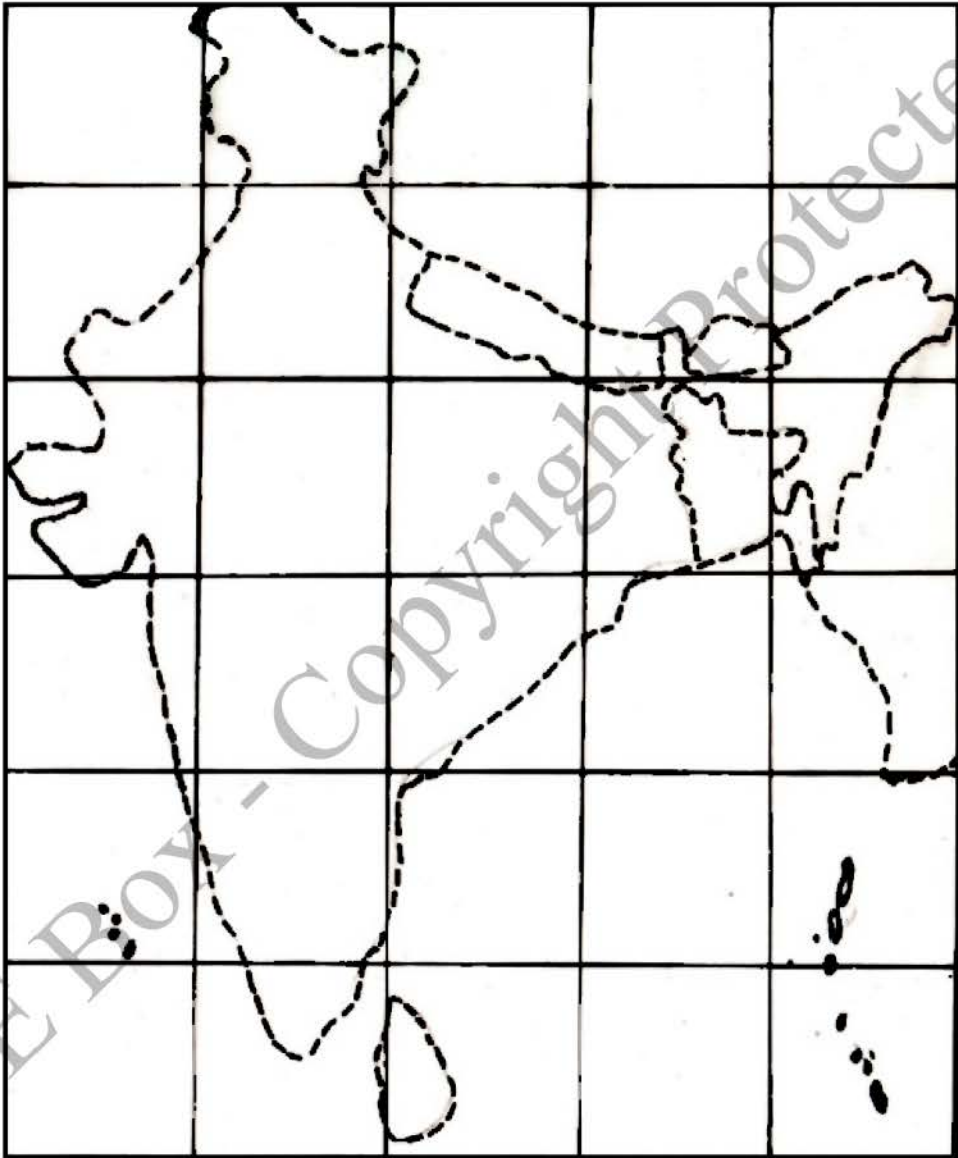
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံကို အကျဉ်းချုံ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍သော်လည်းကောင်း ကူးယူရေးဆွဲလိုပါက အကွက်များကို အချိုးကျ ချဲ့နိုင်ချဲ့နိုင်သည်။ အနားသတ်မြေပုံ ရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကိုမြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာအညွှန်း ထည့်ပေးရမည်။ လိုအပ်ပါက သင့်လျော်သော သင်္ကေတများ၊ အရောင်များသုံးပြီး ၎င်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြေပုံ၏ အောက်တစ်နေရာတွင် ရည်ညွှန်းချက်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံ ရေးဆွဲနည်း အဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် မြေပုံတစ်ပုံစီ ရေးဆွဲပါစေ။ ဆရာက မြေပုံတွင်ပါသင့်သည့် အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန်မမှန်စစ်ဆေးမည်။

- မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။ စာသင်ချိန် ၄၅ မိနစ်၊ ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရပါမည်။

ပုံ(၅. ၃) အိန္ဒိယနိုင်ငံမြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသောပုံသည် အချိုးအစားကျ မကျစစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက အချက်များကို ပြုပြင်နည်းပြောပြပါ။ ပြုပြင်ရေးဆွဲပါစေ။

၅.၃.၄။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံအနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲခြင်း(တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ)

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ) ၏ အနားသတ်မြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ရေးဆွဲခဲ့ပါသနည်း။ ပြန်လည်ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ပထမဦးစွာ ဆရာက တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံပုံကို ကျောက်သင်ပုန်း သို့မဟုတ် ကားချပ်တွင် ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါမည်။ ထိုပုံကိုထောက်ပြပြီး ဆရာက တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များ အတိုင်း ရှင်းလင်းပြပါမည်။ အလျား ၅ လက်မနှင့် အနံ ၄ လက်မစတုဂံပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ ရေးဆွဲပါ။ အလျားအတိုင်းအတာ ၅ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၅ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၄ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၄ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံအကွက်မှ မျဉ်းကြောင်းများပေါ်တွင် တည်ရှိသောမြေပုံ၏ အနေအထားကို လေ့လာပြီး စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးဆွဲပါ။ အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ ကွက်ချင်းတွင်ပါဝင်သော မြေပုံ၏အချိုးအဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ်ရှိ အကွက်တွင် တူညီအောင် ဆွဲသွားပါ။

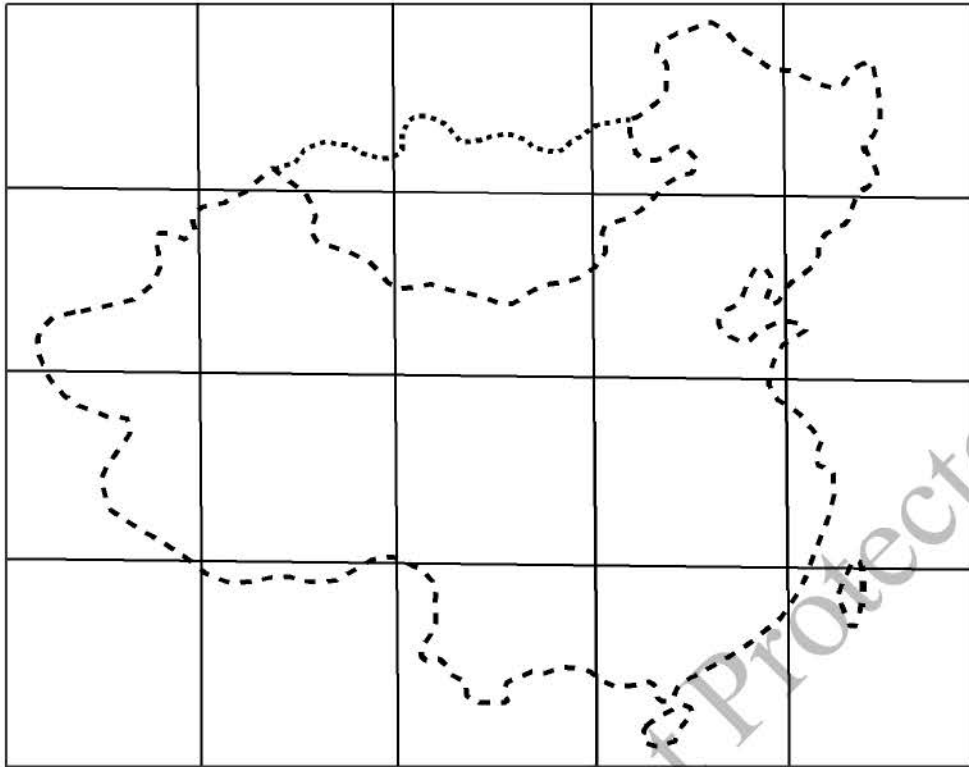
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံကို အကျဉ်းချုံ့၍သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍သော်လည်းကောင်း ကူးယူ ရေးဆွဲလိုပါက အကွက်များကို အချိုးကျ ချဲ့နိုင်ချဲ့နိုင်သည်။ အနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ အချက် အလက်များကို မြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာအညွှန်း ထည့်ပေးရမည်။ လိုအပ်ပါက သင့်လျော်သော သင်္ကေတများ၊ အရောင်များသုံးပြီး ၎င်းတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြေပုံ၏အောက်တစ်နေရာတွင် ရည်ညွှန်းချက်ဖြင့် ဖော်ပြရ မည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံ ရေးဆွဲနည်းအဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံး ကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် မြေပုံတစ်ပုံစီရေးဆွဲပါစေ။ ဆရာက မြေပုံတွင်ပါသင့်သည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန်မမှန်စစ်ဆေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့် ပေးရပါမည်။ စာသင်ချိန် ၄၅ မိနစ် ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရပါမည်။

ပုံ(၅. ၄) တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသောပုံသည် အချိုးအစားကျ မကျ စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက အချက်များကို ပြုပြင်နည်း ပြောပြပါ။ ပြုပြင်ရေးဆွဲပါစေ။

၅.၃.၅ လာအိုပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံအနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲခြင်း(လာအိုနိုင်ငံ)

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (လာအိုနိုင်ငံ)၏ အနားသတ်မြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ရေးဆွဲခဲ့ပါသနည်း။ ပြန်လည်ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ပထမဦးစွာ ဆရာက လာအိုနိုင်ငံပုံကို ကျောက်သင်ပုန်း သို့မဟုတ် ကားချပ်တွင်ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါမည်။ ထိုပုံကို ထောက်ပြပြီး ဆရာက လာအိုနိုင်ငံ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များအတိုင်း ရှင်းလင်းပြပါမည်။

အလျား ၃ လက်မနှင့် အနံ ၃. ၅ လက်မစတုဂံပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ ရေးဆွဲပါ။ အလျားအတိုင်းအတာ ၃ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၃ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၃. ၅ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၃ကွက်နှင့် ၀. ၅ လက်မရှိ စတုဂံကွက်တစ်ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံအကွက်မှ မျဉ်းကြောင်းများပေါ်တွင် တည်ရှိသော မြေပုံ၏အနေအထားကို လေ့လာပြီး စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးဆွဲပါ။ အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ ကွက်ချင်းတွင် ပါဝင်သော မြေပုံ၏ အချိုးအဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ်ရှိ အကွက်တွင် တူညီအောင် ဆွဲသားပါ။

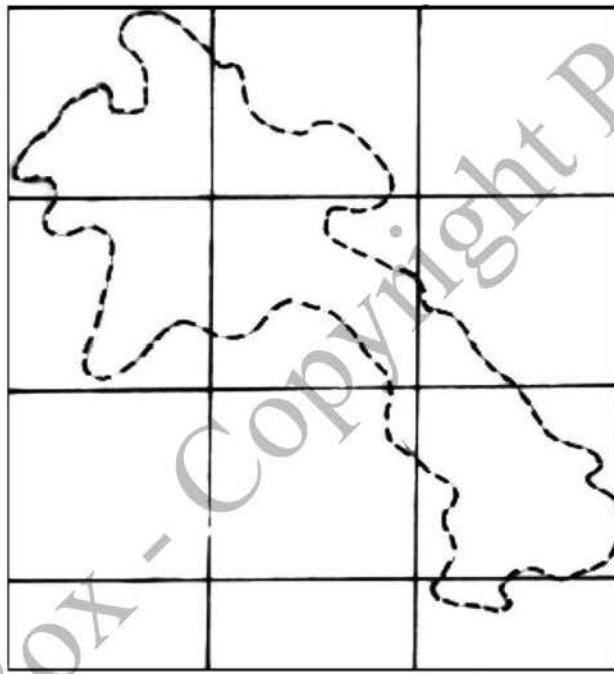
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံကို အကျဉ်းချုံ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍ သော်လည်းကောင်း ကူးယူရေးဆွဲလိုပါက အတွက်များကို အချိုးကျ ချုံ့နိုင်ချဲ့နိုင်သည်။ အနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို မြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာအညွှန်း ထည့်ပေးရမည်။ လိုအပ်ပါက သင့်လျော်သော သင်္ကေတများ၊ အရောင်များသုံးပြီး ၎င်းတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြေပုံ၏အောက်တစ်နေရာတွင် ရည်ညွှန်းချက်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် လာအိုနိုင်ငံမြေပုံရေးဆွဲနည်းအဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် မြေပုံတစ်ပုံစီ ရေးဆွဲပါစေ။ ဆရာက မြေပုံတွင်ပါသင့်သည့် အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန်မမှန်စစ်ဆေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ လာအိုနိုင်ငံမြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။ စာသင်ခိုက် ၄၅ မိနစ်၊ ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရပါမည်။

ပုံ(၅. ၅) လာအိုနိုင်ငံမြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသောပုံသည် အချိုးအစား ကျမကျ စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက အချက်များကို ပြုပြင်နည်းပြောပြပါ။ ပြုပြင်ရေးဆွဲပါစေ။

၅.၃.၆ ထိုင်းနိုင်ငံအနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲခြင်း(ထိုင်းနိုင်ငံ)

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

- ◆ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (ထိုင်းနိုင်ငံ)၏အနားသတ်မြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

စာသင်ချိန်(၁)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ရေးဆွဲခဲ့ပါသနည်း။ မြန်လည်ပြောပြပါ။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ပထမဦးစွာ ဆရာက ထိုင်းနိုင်ငံပုံကို ကျောက်သင်ပုန်း သို့မဟုတ် ကားချပ်တွင် ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါမည်။ ထိုပုံကို ထောက်ပြပြီး ဆရာကထိုင်းနိုင်ငံ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များအတိုင်း ရှင်းလင်းပြပါမည်။ အလျား ၃ လက်မနှင့် အနံ ၅.၅ လက်မစတုဂံပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ ရေးဆွဲပါ။ အလျားအတိုင်းအတာ ၃ လက်မတွင် ၁လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၃ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၅.၅ လက်မတွင် ၁လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၅ကွက်နှင့် ၀.၅ လက်မရှိ စတုဂံကွက်တစ်ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံအကွက်မှ မျဉ်းကြောင်းများပေါ်တွင် တည်ရှိသော မြေပုံ၏အနေအထားကို လေ့လာပြီး စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးဆွဲပါ။ အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ ကွက်ချင်းတွင် ပါဝင်သော မြေပုံ၏ အချိုးအဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ်ရှိ အကွက်တွင် တူညီအောင် ဆွဲသားပါ။

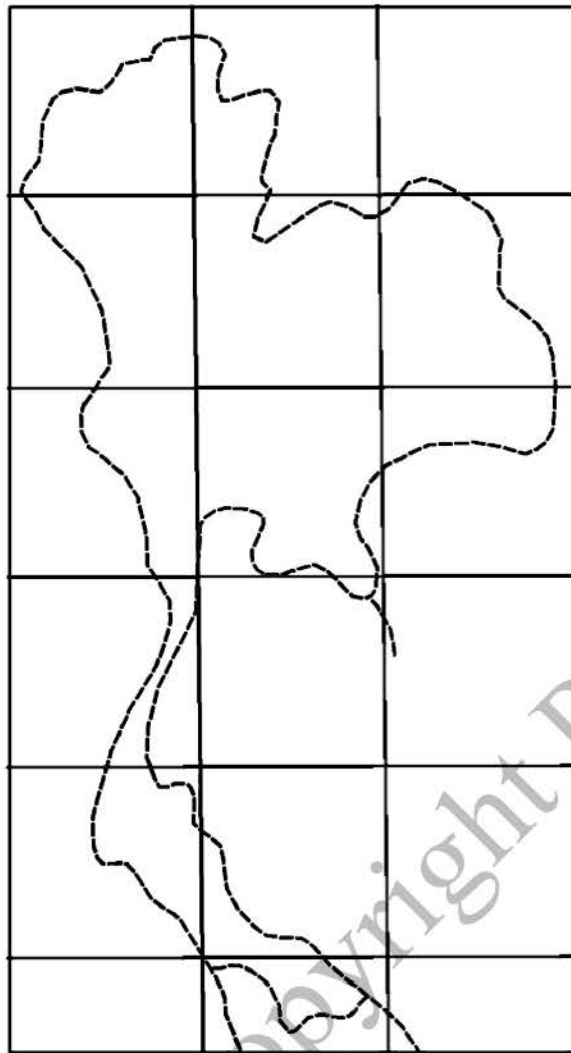
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံကို အကျဉ်းချုံ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍ သော်လည်းကောင်း ကူးယူရေးဆွဲလိုပါက အကွက်များကို အချိုးကျချုံ့နိုင်ချဲ့နိုင်သည်။ အနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို မြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာ အညွှန်းထည့်ပေးရမည်။ လိုအပ်ပါက သင့်လျော်သော သင်္ကေတများ၊ အရောင်များသုံးပြီး ၎င်းတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြေပုံ၏ အောက်တစ်နေရာတွင် ရည်ညွှန်းချက်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံရေးဆွဲနည်း အဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် မြေပုံတစ်ပုံစီ ရေးဆွဲပါစေ။ ဆရာကမြေပုံတွင် ပါသင့်သည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန်မမှန်စစ်ဆေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။ စာသင်ချိန် ၄၅ မိနစ် ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရပါမည်။

ပုံ(၅. ၆) ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသောပုံသည် အချိုးအစား ကျမကျ စစ်ဆေးပါ။ လိုအပ်ပါက အချက်များကို ပြုပြင်နည်း ပြောပြပါ။ ပြုပြင်ရေးဆွဲပါစေ။

၅.၃.၇ ကမ္ဘာ့မြေပုံရေးဆွဲနည်း

စာသင်ချိန်(၃)ချိန်၊တစ်ချိန်(၄၅)မိနစ်

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်

- ◆ ကမ္ဘာ့မြေပုံကို လက်တွေ့ရေးဆွဲတတ်ရန်

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

(၅)မိနစ်

- ◆ ကမ္ဘာ့တုန်းမြေနှင့် ရေပြင်ဧရိယာတွင် မည်သည်ကပို၍ ကျယ်ဝန်းသည်ကို လေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ၏ မည်သည့်အခြမ်းတွင် ပါဝင်ပြီး ကမ္ဘာ့တုန်းမြေတွင် တိုက်ကြီးမည်မျှရှိကြောင်းကို လေ့လာကြမည်။

သင်ကြားခြင်း

(၂၀)မိနစ်

ပထမဦးစွာ ဆရာက ကမ္ဘာ့မြေပုံကို ကျောက်သင်ပုန်း သို့မဟုတ် ကားချပ်တွင် ရေးဆွဲ၍ ချိတ်ထားပါမည်။ ထိုပုံကို ထောက်ပြပြီး ဆရာက ကမ္ဘာ၏ အနားသတ်မြေပုံကို အောက်ပါအဆင့်များအတိုင်း ရှင်းလင်းပြပါမည်။ အလျား ၅ လက်မ၊ အနံ ၃ လက်မရှိသော စတုဂံပုံကို စာရွက်ပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ ရေးဆွဲပေးပါမည်။ အလျားအတိုင်းအတာ ၅ လက်မရှိသောအနားကို ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၅ ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ အနံအတိုင်းအတာ ၃ လက်မတွင် ၁ လက်မပတ်လည်ရှိ စတုရန်းအကွက် ၃ကွက်ကို ရေးဆွဲပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါ ပုံတွင် ပြထားသည့်အတိုင်း အမှတ်စက်များကို မှတ်ပါ။ အမှတ်စက်များအပေါ် အခြေခံပြီး ကမ္ဘာပုံကို ရေးဆွဲပါ။ အထူးသဖြင့် အကွက် ၁ကွက်ချင်းတွင် ပါဝင်သော မြေပုံ၏အချိုးအဆအတိုင်း စာရွက်ပေါ်ရှိ အကွက်တွင် တူညီအောင် ဆွဲသားပါ။

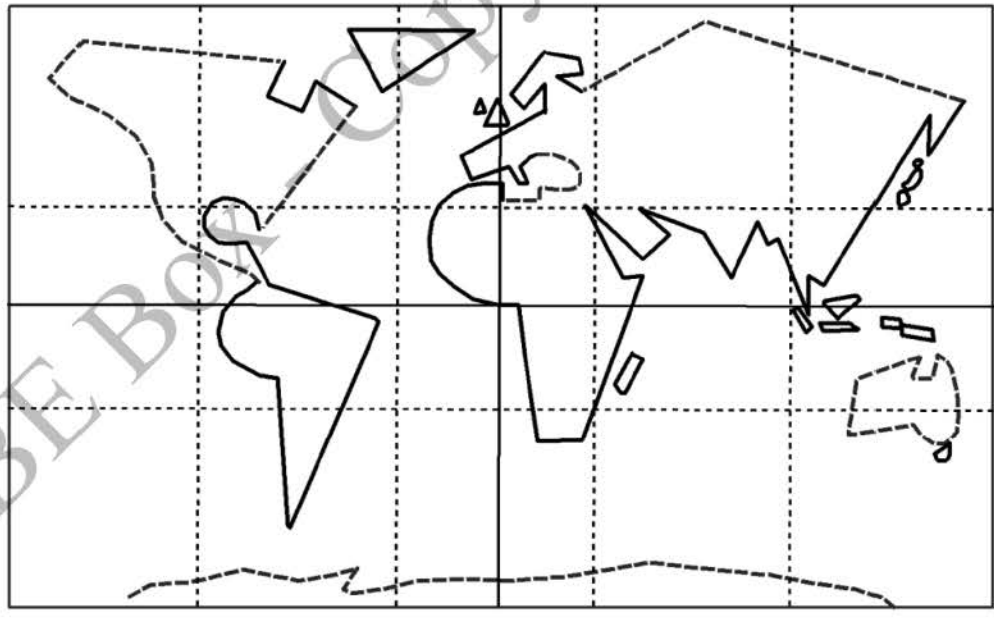
မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပါပုံကို အကျဉ်းချုံ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်ချဲ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကူးယူရေးဆွဲလိုပါက အကွက်များကို အချိုးကျချုံ့နိုင်ချဲ့နိုင်သည်။ အနားသတ်မြေပုံရေးဆွဲသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို မြေပုံပေါ်တွင် ဖြည့်စွက်ရမည်။ အရပ်မျက်နှာအညွှန်း ထည့်ပေးရမည်။ တိုက်ကြီးများ၊ သမုဒ္ဒရာ ကြီးများအမည်ကို ထည့်ပေးရမည်။ ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခြင်း

(၁၅)မိနစ်

ဆရာသင်ကြားပေးသည့် ကမ္ဘာ့မြေပုံရေးဆွဲနည်းအဆင့်အတိုင်း ကျောင်းသားအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ကမ္ဘာ့မြေပုံတစ်ပုံစီ ရေးဆွဲပါစေ။ ဆရာက ကမ္ဘာ့မြေပုံတွင် ပါသင့်သည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင် အသိပေးမည်။ ထို့နောက် မှန် မမှန် စစ်ဆေးမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းသားများ ကမ္ဘာ့မြေပုံကို သေသပ်လှပစွာ ရေးဆွဲနိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။ စာသင်ခိုက် ၄၅ မိနစ်၊ ၂ ချိန်စာအထိ လေ့ကျင့်ပေးရပါမည်။

ပုံ(၅. ၇)ကမ္ဘာ့မြေပုံ

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

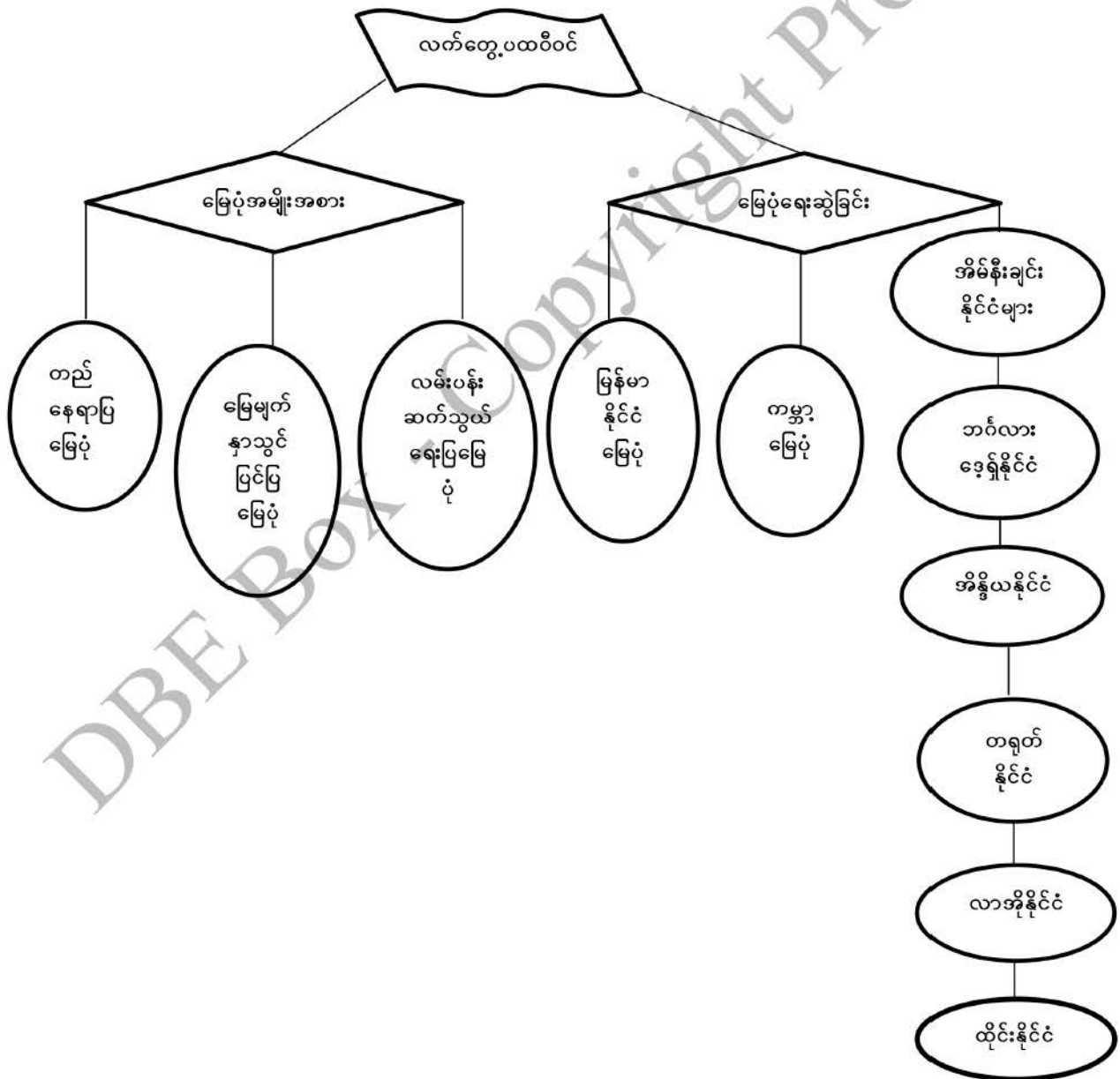
(၅)မိနစ်

ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲထားသော ကမ္ဘာ့မြေပုံတွင် လိုအပ်ချက်ရှိပါက ပြုပြင်ရေးဆွဲနည်း ပြောပြပါ။ (ပုံနှိပ်ပုံ အတိုင်းဖြစ်ရန် မလိုပါ။ ကျောင်းသားအသက်အရွယ်နှင့် လျော်ညီစွာ ဆွဲနိုင်လျှင် လက်ခံအသိအမှတ်ပြုပါ။)

အဓိကအချက်များ

- ◆ ပထဝီဝင်ဘာသာရပ်ကို လေ့လာရာတွင် မြေပုံသည် အလွန်အရေးပါသည်။
- ◆ မြေပုံကို မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ရေးဆွဲတတ်ရန် လိုအပ်သည်။
- ◆ မူလမြေပုံကို အနီးစပ်ဆုံးတူညီအောင် ပုံထပ်ကူးခြင်း သို့မဟုတ် စတုရန်း သို့မဟုတ် ထောင့်မှန်စတုဂံ အကွက်ငယ်များ ထပ်မံစိတ်ပိုင်းပြီး ပုံတူကူးနိုင်သည်။
- ◆ မြေပုံရေးဆွဲရာတွင် ခေါင်းစဉ်၊ အရပ်မျက်နှာအညွှန်းများကို ဖော်ပြပေးရမည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများ၏ မြေပုံများနှင့် ကမ္ဘာ့မြေပုံတို့ကို အနီးစပ်ဆုံး တူညီအောင် ဆွဲသားတတ်ရမည်။

အခန်း(၅) လက်တွေ့ပထဝီဝင်တွင် သင်ယူခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ကျမ်းကိုးစာရင်း

၁။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ပါတီစည်းရုံးရေးကော်မတီဌာနချုပ် (၁၉၆၄)
 တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ အမြင်နှင့်ခံယူချက်(စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်)ရန်ကုန်

၂။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အခြေခံပညာရေးသင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာနှင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ
 (၂၀၁၇-၂၀၁၈) ပညာသင်နှစ်

- ပဉ္စမတန်း ပထဝီဝင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်
- ဆဋ္ဌမတန်း ပထဝီဝင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်
- သတ္တမတန်း ပထဝီဝင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်
- အဋ္ဌမတန်း ပထဝီဝင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်
- နဝမတန်း ပထဝီဝင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်
- အဋ္ဌမတန်း အထွေထွေသိပ္ပံ ကျောင်းသုံးစာအုပ်

၃။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ (၁၉၈၀၊ ဇန်နဝါရီလ)၊ မြန်မာနိုင်ငံပထဝီဝင် (အလယ်တန်း)

၄။ ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၅၊ မေ)

၅။ University Grants Commission, Now Delhi (2004) Text book for Environmental Studies

၆။ Kotie Julion and Sally Kantar, Mote Oo Education (2014) Activities for Social Science Teaching.

၇။ Physical Geography of Bangladesh
 Physical Geography of India
 Physical Geography of China
 Physical Geography of Laos
 Physical Geography of Thailand
 Source; Encyclopaedia Britannica.Inc
<http://Kids.britannica.com/Students/article>

၈။ Our Environment NCERT Text book in Geography for class 7(2016)
 Government of India webside of Ministry of Tourism.

